

CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG AR ADDYSG GREFYDDOL (CYSAG)

Cofnodion cyfarfod o'r Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Ffordd Wynnstay, Rhuthun, ar Ddydd Mercher, 8^{fed} Chwefror, 2006 am 10.00 a.m.

PRESENNOL

Yn cynrychioli Cyngor Sir Ddinbych

Cynghorwyr R.E. Barton (arsyllwr), G.C. Evans, K.N. Hawkins, C.L. Hughes, N. Hugh-Jones, G.A. Jones ac M.M. Jones

Yn cynrychioli Cydbwyllgor Negydu Athrawon Sir Ddinbych

M.B. Lloyd (Cadeirydd), I. Barros-Curtis a J. Buckley Jones

Yn cynrychioli Enwadau Crefyddol

T. Bryer, H. Ellis, M. Evans, S. Harris, M. Hatch, B.H. Jones, J. Kirkham, P. Speirs a Mrs. C. Thomas

HEFYD YN BRESENNOL

Arolygwr/Ymgynghorydd A.G. (G. Craigen), Swyddog Addysg (T. Jones) a'r Swyddog Gweinyddol (K.E. Jones)

DERBYNIWYD YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB ODDI WRTH

M. Bradshaw, Parch P.J. Collinson, Parch Athro L.J. Frances, T. Ap Sion (dirprwy i'r Parch Athro L.J. Frances) a'r Cynghorwyr D. Owens a G.J. Pickering

Cyflwynwyd ymddiheuriadau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Dysgu Gydol Oes hefyd am ei absenoldeb.

MYFYRDOD TAWEL

Dechreuwyd y cyfarfod gyda rhai munudau o fyfyrdod tawel.

CROESO

Cymerwyd y cyfle gan y Cadeirydd i groesawu pawb i'r cyfarfod ac estynnodd hi groeso neilltuol o gynnes i Mrs. C. Thomas oedd yn cynrychioli'r Eglwys Bresbyteriaidd (Saesneg) a Mrs. J. Buckley Jones oedd yn cynrychioli Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon gan fod y ddwy yn aelodau newydd o GYSAG

- 1. CYFLWYNIAD - ADDYSG GREFYDDOL YN YSGOL GYNRADD PENMORFA, PRESTATYN**

(Dygwyd yr eitem hon ymlaen ar yr agenda gyda chaniatâd y Cadeirydd)

Cyflwynwyd a chroesawyd i'r cyfarfod gan y Cadeirydd, Ann Boarman a Claire Boardman, athrawon o Ysgol Gynradd Penmorfa, Prestatyn, oedd yn bresennol i roi cyflwyniad ar y ddarpariaeth a'r dull cyflwyno Addysg Grefyddol yn yr ysgol.

Cyflwynodd yr athrawon gyflwyniad pwynt pŵer ar y cyd i'r Aelodau a chafwyd trosolwg ganddynt o'r dulliau oedd yn gweithio o fewn yr ysgol o'r Cyfnod Sylfaen i Flwyddyn 6 gyda phwyslais arbennig ar y meysydd canlynol:-

Gwneud AG yn berthnasol i brofiadau'r plant yn eu bywyd bob dydd - Roedd cynllun *Caring and Sharing*, y Cynllun Badger yn cael ei ddefnyddio i gefnogi AG yn yr ysgol. Yr oedd llyfrau amser meddwl wedi cael eu datblygu gyda llawer o'r gwaith yn cael ei wneud drwy straeon yn y dosbarthiadau derbyn. Roedd plant yn cael eu cymell i ddatblygu agwedd gofalgwr ac i ofalu am yr amgylchedd; Bod yn Perthyn (i deulu, i ddosbarth, i ysgol, i glwb, i eglwys, trwy ddefnyddio arddangosfeydd i gofnodi ac i ddangos y gwaith a gyflawnwyd), a Phethau Arbennig (anogir y plant i ddod a phethau arbennig i mewn ac i ganolbwyntio ar y rheiny gyda chylch amser tedi'n arbennig iawn i bawb yn y dosbarth a phwysigwydd ffrindiau)

Gwneud defnydd llawn o'r gymuned leol - Ymweld â lleoedd addoli lleol e.e. Eglwys y Plwyf, Eglwys Gatholig, Capel Rehoboth, Synagog (yn Lerpwl), y Mosg lleol, gwahodd ymwelwyr i'r ysgol e.e. gweinidog, offeiriad, gweithwyr elusennol, a rhieni

Gweithio gydag arteffactau perthnasol - Cristnogaeth: Y Beibl, y Groes; Islam: Y Corân a stand, mat gweddïo; ac Iddewiaeth: Menora, Tora, iad

Dathlu ein statws aml diwylliannol - Ein Hetifeddiaeth Gymreig; Enwadau Cristionogol gwahanol; Teuluoedd Mwslimaidd lleol a'u traddodiadau; Crefyddau a chredoau eraill e.e. Hindŵ a Chrefydd Bwda

Gwneud defnydd o Dechnoleg Gwybodaeth - Ymarferion trawsgwricwlaidd yn defnyddio TG e.e. prosesydd geiriau, defnyddio e-bost, ffotograffiaeth ddigidol, a gwefannau a wnelo ag AG i gael gwybodaeth e.e. teithiau rhithwir drwy eglwys a synagog, gan weld arteffactau crefyddol

Gwneud y gorau o Addoli ar y Cyd - Dathlu digwyddiadau arbennig e.e. Nadolig, Gŵyl Ddiolchgarwch, Dydd Gŵyl Dewi Sant, siaradwyr misol, a gwasanaethau dosbarth.

Drwy gydol y cyflwyniad, defnyddiodd yr athrawon ffotograffau i ddangos y gweithgareddau a gafwyd yn yr ysgolion. Paratowyd arddangosfa hefyd i'r Aelodau oedd yn cynnwys esiamplau o waith plant a'r adnoddau a ddefnyddiwyd.

Roedd yr Aelodau wrth eu bodd gyda'r cyflwyniad a manteisiwyd ar y cyfle i holi ynglŷn â gwahanol agweddau o'r ddarpariaeth AG yn Ysgol Penmorfa, yn enwedig cyfraniad y plant o wahanol grefyddau; agweddau hanesyddol o eglwysi a chapeli ym Mhrestatyn, a gwneud gwaith ar y cyd â phynciau eraill, a gwahanol

weithgareddau'r plant. Dywedodd y Cynghorydd G.A. Jones, yr aelod rhanbarthol lleol dros Brestatyn, bod disgyblion Ysgol Penmorfa yn cymryd rhan mewn nifer o ddigwyddiadau cymunedol lleol megis gwasanaethau carolau ayb a gobeithiai y byddai hyn yn cael ei annog o fewn ysgolion eraill.

Diolchodd y Cadeirydd i'r athrawon am eu cyflwyniad diddorol ac addysgiadol ac am roi cipolwg o'r gwaith rhagorol a wneir yn Ysgol Penmorfa wrth ddysgu Addysg Grefyddol.

PENDERFYNWYD derbyn a nodi'r cyflwyniad ar AG yn Ysgol Gynradd Penmorfa, Prestatyn, a bod llythyr o ddiolch yn cael ei anfon yn uniongyrchol i'r ysgol ar ran CYSAG.

Yna, cafodd yr aelodau ychydig o funudau i ddarllen y deunyddiau a ddarparwyd gan yr ysgol fel rhan o'r cyflwyniad.

2. COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod a gynhaliwyd ar 11eg Hydref, 2005 (a gylchlythyrwyd yn flaenorol), fel y'u cymeradwywyd gan y Cyngor Sir ar 24ain Ionawr, 2005.

Materion yn Codi

Rhif Tudalen 497 - Rhif Eitem 636: Adroddiad Blynyddol Drafft - Ymddiheurodd yr Arolygwr/Ymgynghorydd nad oedd copiâu o'r ddogfen derfynol ar gael i'r Aelodau yn y cyfarfod oherwydd oedi yn y broses printio. Fodd bynnag, byddai copiâu'n cael eu postio i'r Aelodau i gyd mor fuan â phosibl. Cadarnhaodd hefyd bod ysgolion wedi derbyn copiâu electronig o'r ddogfen yn barod.

Rhif Tudalen 498 - Rhif Eitem 637: Adroddiad Adolygu Monitro a Chefnogi - Dywedodd yr Arolygwr/Ymgynghorydd nad oedd Adroddiad Adolygu Monitro a Chefnogi ar yr agenda heddiw. Yr ysgol dan sylw yn yr adroddiad nesaf oedd Ysgol Fendigaid Edward Jones, Rhyl, a gohiriwyd ymweliad hyd nes cael trafodaeth gan yr Esgobaeth Babyddol ynglŷn â'r dull monitro.

PENDERFYNWYD derbyn y cofnodion.

Cyflwynwyd cofnodion Cynhadledd Maes Llafur Cytunedig a gynhaliwyd ar 11eg Hydref, 2005 (a gylchlythyrwyd yn flaenorol), fel y'i cymeradwywyd gan y Cyngor Sir ar 24ain Ionawr, 2005.

PENDERFYNWYD derbyn y cofnodion.

3. CANLYNIADAU ARHOLIADAU 2005

Cyflwynwyd tablau (a gylchlythyrwyd yn flaenorol) i ystyriaeth yr Aelodau gan yr Arolygwr/Ymgynghorydd yn rhoi manylion canlyniadau arholiadau mewn Addysg Grefyddol 2005 o'u cymharu â 2004 o fewn ysgolion uwchradd Sir Ddinbych. Cafwyd dadansoddiad o'r canlyniadau TGAU mewn Astudiaethau Crefyddol;

Astudiaethau Crefyddol Cwrs Byr; Astudiaethau Crefyddol Lefel Uwch TAG, Tystysgrif Addysg Cyrhaeddiad (TAC) mewn Astudiaethau Crefyddol.

Yna fe aeth yr Arolygwr/Ymgynghorydd drwy'r canlyniadau yn fanwl gyda'r Aelodau, gan adrodd ar lafar y cymariaethau rhwng canlyniadau arholiadau 2005 a 2004. Cyfeiriodd yn benodol ar y canlynol:-

- Canlyniadau TGAU i Gyd - Astudiaethau Crefyddol 2005 – yn gyffredinol roedd cynnydd o 56 o ymgeiswyr, ond yr oedd y canlyniadau'n dangos gostyngiad o 6.9% mewn perfformiad, a 6.5% yn is na'r cyfartaledd cenedlaethol
- Canlyniadau TGAU Bechgyn - Astudiaethau Crefyddol 2005 – gostyngiad tebyg gyda 5 yn llai o ymgeiswyr gyda gostyngiad o 3.5% mewn perfformiad, a oedd yn 7.7% yn is na'r cyfartaledd cenedlaethol
- Canlyniadau TGAU Merched - Astudiaethau Crefyddol 2005 - roedd cynnydd o 61 o ymgeiswyr o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, ond gostyngiad 4% mewn perfformiad oedd yn 6.3% yn is na'r cyfartaledd cenedlaethol
- Addysg Grefyddol i Gyd (Cwrs Byr) - yn gyffredinol roedd cynnydd o 126 o ymgeiswyr ac yr oedd y canlyniadau wedi gwella 4.4% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, ond yr oedd yn dal yn 6.3% yn is na'r cyfartaledd cenedlaethol;
- Addysg Grefyddol Bechgyn (Cwrs Byr) - yn gyffredinol roedd cynnydd o 65 o ymgeiswyr gyda graddau A* - C, a oedd yn gyfartal â'r flwyddyn flaenorol. Roedd hyn yn dipyn o lwyddiant o ystyried y cynnydd mawr mewn nifer o ymgeiswyr a dim colli safon mewn perfformiad, ond roedd y canlyniadau'n dal yn 14.3% yn is na'r ffigur cenedlaethol;
- Addysg Grefyddol Merched (Cwrs Byr) - yn gyffredinol roedd cynnydd o 2 o ymgeiswyr gyda graddau A* - C, a oedd wedi gwella 7.9% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, ond yr oedd y canlyniad yn dal yn 3.7% yn is na'r ffigur cenedlaethol;
- Lefel Uwch TAG i Gyd - Astudiaethau Crefyddol - roedd cynnydd o 8 o ymgeiswyr ond gostyngiad o 18.8% mewn perfformiad a oedd yn 5.4% yn is na'r ffigur cenedlaethol o'i gymharu â 8.9%, a oedd yn uwch na'r ffigur cenedlaethol y flwyddyn flaenorol, a
- Tystysgrif Addysg Cyrhaeddiad - roedd cynnydd o 2 ymgeisydd o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol gyda chynnydd o 0.4% yn uwch na chanran gradd pasio'r flwyddyn flaenorol, ond yn dal yn is na'r lefel genedlaethol.

I gloi, atebodd yr Arolygwr/Ymgynghorydd gwestiynau gan yr Aelodau ynglŷn â chanlyniadau'r arholiadau a chadarnhaodd y byddai'r canlyniadau'n cael eu cyhoeddi yn adroddiad blynyddol CYSAG ar gyfer y flwyddyn nesaf. Mewn ymateb i gwestiynau gan y Cynghorydd N. Hugh-Jones, adroddodd y Cadeirydd ar fformiwla

ariannu Elwa ar gyfer addysg ôl-16 a'r gorchmynion statudol ar gyfer AG i holl ddisgyblion sydd wedi eu cofrestru mewn ysgol, gan gynnwys disgyblion 16 - 19 oed.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Arolygwr/Ymgynghorydd am y wybodaeth ystadegol, ond roedd yn siomedig i nodi fod y mwyafrif o'r canlyniadau yn is na chyfartaledd cenedlaethol Cymru. Fodd bynnag, roedd yn braf gweld cynnydd yn nifer yr ymgeiswyr oedd yn eistedd arholiadau AG. Roedd yr Aelodau'n cydnabod bod llawer o waith caled yn mynd ymlaen o fewn ysgolion Sir Ddinbych a theimlai'r Cadeirydd, er bod y wybodaeth ystadegol yn ddefnyddiol, bod AG yn gwneud llawer ag ethos ysgol ac nid canlyniadau arholiadau'n unig.

PENDERFYNWYD *derbyn a nodi canlyniadau arholiadau ysgolion Sir Ddinbych ar gyfer 2005.*

4. DADANSODDIAD O ADRODDIADAU AROLYGIAD AR YSGOLION

Cyflwynwyd adroddiad gan yr Arolygwr/Ymgynghorydd (a gylchlythyrwyd yn flaenorol), ar y sylwadau cadarnhaol a negyddol yn ymwneud ag Addysg Grefyddol a Datblygiad Diwylliannol, Cymdeithasol, Moesol ac Ysbrydol (DDCMY) a arolygwyd mewn dwy ysgol rhwng Medi 2005 a Thachwedd 2005, ynghyd ag hanes byr o gefndir pob ysgol. Cynhaliwyd arolygiadau yn Ysgol Tir Morfa, Rhyl ac Ysgol Prion, Ysgol Reoledig Wirfoddol yr Eglwys yng Nghymru.

Cafodd yr aelodau grynoded byr o ganfyddiadau oedd yn berthnasol i'r ddwy ysgol gan yr Arolygwr/Ymgynghorydd, gan esbonio ac egluro materion penodol mewn ymateb i gwestiynau'r Aelodau. Cadarnhaodd bod DDCMY wedi derbyn adroddiad Adran 10 o Ysgol Prion yn flaenorol a derbyniwyd yr adroddiad Adran 50 hwn yn ddiweddarach. Roedd yr Arolygwr/Ymgynghorydd yn falch o adrodd am y 37 sylw cadarnhaol ar gyfer Datblygiad Diwylliannol, Cymdeithasol, Moesol ac Ysbrydol (DDCMY) oddi wrth dim ond y ddwy ysgol, a oedd bron yn gyfartal o ran canmoliaeth. Roedd hefyd yn galonogol mai dim ond tri sylw negyddol a dderbyniwyd. Ynglŷn ag Addysg Grefyddol, roedd 21 o sylwadau cadarnhaol ar gyfer Ysgol Tir Morfa ac er nad oedd AG wedi ei arolygu'n benodol yn Ysgol Prion, crybwyllwyd bod sylw cadarnhaol i'w ganfod mewn man arall o fewn adroddiad yr Arolygwr. Nid oedd diffygion arwyddocaol.

Talodd yr Aelodau deyrnged i lwyddiannau'r ysgolion, yn enwedig gan fod Ysgol Prion yn ysgol fechan a bod Ysgol Tir Morfa yn ysgol anghenion arbennig, ac roeddynt yn estyn eu llongyfarchiadau i'r ddwy ysgol am y canfyddiadau cadarnhaol. Gofynnodd y Cadeirydd, yn unol â'r arferiad, i'r ysgolion arolygwyd gael eu llongyfarch ar eu hadroddiadau.

Penderfynwyd:-

(a) *derbyn a nodi'r adroddiad, a*

(b) *bod yr Arolygwr/Ymgynghorydd yn ysgrifennu at yr ysgolion arolygwyd yn eu llongyfarch am eu hadroddiadau.*

5. CYMDEITHAS CYSAG, CYMRU- 19^{EG} HYDREF 2005

Cafwyd adroddiad llafar o'r cyfarfod diwethaf a gynhaliwyd ar 19eg Hydref, 2005 yng Nghanolfan Dinesig Casnewydd gan yr Arolygwr/Ymgynghorydd AG fel a ganlyn:-

- cyflwyniad gan Mr Chris Owens, Pennaeth AG, Ysgol Gyfun Basaleg ar 'Provision for Post 16 Education'. Cymeradwywyd Ysgol Basaleg gan Estyn am ei darpariaeth o AG statudol, ac maent wedi cyflwyno'r cysyniad o 'Stand Down Day' pob tymor, sy'n canolbwyntio ar AG ac yn ymgymryd â gweithgareddau a gweithdai. Roedd yn gyflwyniad cadarnhaol dros ben, ac
- ail gyflwyniad ar 'The Global Dimension in RE', a gyflwynir hefyd yn y cyfarfod heddiw gan yr Arolygwr/Ymgynghorydd.

PENDERFYNWYD derbyn adroddiad llafar yr Arolygwr/Ymgynghorydd AG.

6. CYMDEITHAS CYSAG, CYMRU - CYFLWYNIAD AR AG MEWN ADDYSG FYD-EANG

Cafwyd cyflwyniad pwynt pŵer gan yr Arolygwr/Ymgynghorydd AG ar 'The Global Dimension in RE' fel y'i cyflwynwyd i gyfarfod y Gymdeithas ar ran Panel Ymgynghori Cenedlaethol ar gyfer AG. Cylchlythyrwyd copïau o sleidiau'r cyflwyniad yn y cyfarfod.

Eglurodd yr Arolygwr/Ymgynghorydd y ffocws cyfredol ar ADCDF (Addysg ar gyfer Datblygu Cynaliadwy a Dinasyddiaeth Fyd-eang) gyda chyfeiriadau yn Adroddiadau Arolygiad Estyn a Dogfen Ymgynghori a Phroses Llywodraeth Cynulliad Cymru. Cyfeiriodd at yr angen i ADCDF i'w ymgorffori o fewn CPCP (Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth) a chynlluniau hyfforddi'r holl brifathrawon. Disgwylid y byddai mecanweithiau cefnogi corfforaethol ar lefel AAL a disgwylid cael tystiolaeth o arfer dda'n cael ei ledaenu fel bod pobl yn medru dysgu oddi wrth ei gilydd. Roedd hi'n angenrheidiol dangos y cyfraniad cadarnhaol roedd AG wedi ei wneud yn y maes hwn ac i gynnig arwyddion ar gyfer elfennau AG yn yr holl adnoddau a gynhyrchir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru ac mewn meysydd o'r cwricwlwm lle gallai AG wneud cyfraniad. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod y Maes Llafur Cytunedig yn cynnig cyfleoedd i ymchwilio ac archwilio, datblygu, deall ac i fedru mynegi barn a syniadau am y byd ehangach a'r darlun ehangach.

I gloi, dywedodd yr Arolygwr/Ymgynghorydd y gofynnwyd i CCYSAGC ystyried y materion a'r cwestiynau a rhoi cyngor a chefnogaeth i athrawon AG yn eu cyfraniad i hwnnw a gwaith grwpiau/cynghori ABCh/ADCDF oedd yn bodoli. Gohiriwyd adolygiadau lleol o'r Meysydd Llafur Cytunedig a phan gyhoeddir yr adolygiadau fe ddylent gynnwys arwyddion clir. I derfynu, gofynnodd y cwestiwn 'Ydi AG yn barod?', gan ddweud fod nifer o asiantaethau'n barod, megis CAFOD, Cymorth Cristnogol, *TEAR Fund*, Cyfanfyd, Cysylltiadau Byd-eang a Sylfaen Dinasyddiaeth. Ynglŷn â ni ein hunain, cymerwyd camau'n barod gan sefydliadau i gynhyrchu adnoddau ar gyfer AG yn nhermau Dinasyddiaeth Fyd-eang. Gobeithio y byddai ACCAC ac Estyn hefyd yn cynhyrchu deunyddiau i helpu ysgolion mewn modd dyfeisgar yn ychwanegol at beth oedd ar gael o fewn y cwricwlwm ar hyn o bryd.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Arolygwr/Ymgynghorydd AG am ei gyflwyniad addysgiadol a theimlai y byddai'n ddefnyddiol i GYSAG wybod bod CCYSAGC a PYCAG yn ymwybodol o'r datblygiadau diweddaraf mewn Addysg gan sicrhau bod AG yn rhan o'r prosesau rheiny. Mae'n bwysig bod CYSAG, drwy ei waith, yn helpu ysgolion a sicrhau bod yr AALI yn ymwybodol o'r materion hyn er mwyn cefnogi arwyddbostio AG lle bo'n berthnasol.

PENDERFYNWYD derbyn a nodi cyflwyniad yr Arolygwr/Ymgynghorydd AG ar AG mewn Addysg Fyd-eang.

7. CYMDEITHAS CYSAG, CYMRU - SYMPOSIWM YM MIS MAI 2006

Cyfeiriodd y Cadeirydd at daflenni (a gylchlythyrwyd yn y cyfarfod) yn hysbysu ymlaen llaw Symposiwm o'r enw '*Looking Beyond 2008 - Visioning RE*' a drefnir gan CCYSAGC gydag ACCAC rhwng 10.00 a.m. - 3.30 p.m. ar Ddydd Sadwrn 20fed Mai 2006. Bydd y Gynhadledd Arbennig hon yn cael ei chynnal yn Llandrindod a'r siaradwr gwadd fydd Jane Davidson A.C. Gweinidog dros Addysg a Dysgu Gydol Oes.

Dywedodd yr Arolygwr/Ymgynghorydd AG nad oedd penderfyniad terfynol wedi ei wneud ar y niferoedd oedd yn bwriadu mynychu ond y bwriad oedd i GYSAG enwebu cynrychiolwyr ac i anfon y taflenni yn electronig i ysgolion er mwyn annog athrawon i fod yn bresennol. Awgrymodd y gallai'r Aelodau enwebu un unigolyn o bob grŵp cynrychiadol ar GYSAG ynghyd ag unrhyw un arall a fyddai'n dymuno bod yn bresennol. Cytunwyd enwebu cynrychiolwyr CYSAG sydd ar CCYSAGC i fynychu'r Symposiwm ac i aelodau sy'n dymuno bod yno i gysylltu â naill ai'r Arolygwr/Ymgynghorydd neu Glerc CYSAG.

PENDERFYNWYD bod cynrychiolwyr CYSAG ar CCYSAGC, y Cadeirydd Mrs. M.B. Lloyd, Is-gadeirydd Parch B.H. Jones, y cyn-gadeirydd y Cynghorydd M.M. Jones a'r Arolygwr/Ymgynghorydd AG (Mr G. Craigen) yn cael eu henwebu i fynychu'r Symposiwm ar ran CYSAG Sir Ddinbych.

Wrth derfynu'r cyfarfod, diolchodd y Cadeirydd i'r Arolygwr/Ymgynghorydd AG, cyfieithydd y pwyllgor a Chlerc CYSAG am eu gwaith caled. Dywedodd hefyd bod yr Arolygwr/Ymgynghorydd AG yn dychwelyd i Uganda yn fuan fel rhan o *Christian Relief Uganda* a dymunodd yn dda iddo yn ei ymweliad.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.50 a.m.

Agenda Eitem Rhif 5

Dyfyniadau o Adroddiad Blynyddol Prif Arolygydd ei Mawrhydi o Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru 2004 - 2005

Ar gyfer CYSAGau –Mehedin / Gorffennaf 2006

“Saesneg, Mathemateg, gwyddoniaeth ac addysg grefyddol yw gwaith gorau'r disgyblion gydol Cyfnod Allweddol 1 a 2.” (Tud 46)

“Yn 2005 bu cynnydd mawr yn nifer yr ymgeiswyr ar gyfer pynciau cwrs byr TGAU. Roedd hynny'n cynnwys llawer mwy o ymgeiswyr ar gyfer cyrsiau byr yn y Gymraeg fel ail iaith a thechnoleg gwybodaeth a nifer fawr yn dal i ymgeisio am Astudiaethau Crefyddol.” (Tud 47)

“Yng Nghyfnod Allweddol 3 a 4 roedd yr arolygwyr o'r farn fod y safonau uchaf mewn:

- Saesneg
- Cymraeg fel iaith gyntaf
- daearyddiaeth
- leithoedd tramor modern
- technoleg gwybodaeth, ac
- addysg grefyddol” (Tud 50)

“Mae datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol disgyblion (mewn ysgolion cynradd) yn ddarpariaeth eithriadol mewn bron i ddwy ran o bump o ysgolion. Mae gwasanaethau mewn ysgolion yn chwarae rhan bwysig wrth helpu'r disgyblion i ddysgu gofalu am bobl eraill.” (Tud 61)

“Mae llawer mwy (*o ysgolion Uwchradd*) yn cyd addoli pob dydd o'r wythnos. Mewn rhai o'r ysgolion hyn, mae'r disgyblion yn myfyrio ar 'feddwl y dydd' yn ystod amser tiwtor grŵp. Er gwaethaf hynny, doedd un o bob chwech o'r ysgolion y buom yn eu harchwilio ddim yn cadw'n llawn at y gyfraith ynghyd cyd addoli dyddiol. (Tud 63)

Atodiadau 1, 2, 3, 4 a 5 ynghlwm.

Atodiad

Tabl 1. Nifer y gwersi'n cyflawni graddau 1 i 5 ar gyfer y pynciau yng nghyfnod allweddol 1 yn yr ysgolion cynradd a arolygwyd yn 2004-2005.

Cyfnod allweddol 1						Cyfanswm nifer y gwersi a arolygwyd
Pwnc	Gradd 1	Gradd 2	Gradd 3	Gradd 4	Gradd 5	
Addysg gorfforol	21	112	36	2	0	171
Addys grefyddol	18	72	23	0	0	113
Celf	26	59	21	0	0	106
Cerddoriaeth	16	85	34	0	0	135
Cymraeg fel ail iaith	15	87	24	0	0	126
Cymraeg fel iaith gyntaf	19	79	30	3	1	132
Daearyddiaeth	21	69	27	0	0	117
Dylunio a thechnoleg	14	73	28	0	0	115
Gwyddoniaeth	24	105	25	1	0	155
Hanes	15	87	16	0	0	118
Mathemateg	26	175	57	2	0	260
Saesneg	34	188	56	1	0	279
Technoleg gwybodaeth	10	64	28	3	0	150
Cyfansymiau	259	1255	405	12	1	1932

Atodiad

Tabl 2. Nifer y gwersi'n cyflawni graddau 1 i 5 ar gyfer y pynciau yng nghyfnod allweddol 2 yn yr ysgolion cynradd a arolygwyd yn 2004-2005.

Cyfnod allweddol 2						Cyfanswm nifer y gwersi a arolygwyd
Pwnc	Gradd 1	Gradd 2	Gradd 3	Gradd 4	Gradd 5	
Addysg gorfforol	40	195	73	3	0	311
Addys grefyddol	31	139	61	3	0	234
Celf	40	132	49	3	0	224
Cerddoriaeth	48	137	61	5	0	251
Cymraeg fel ail iaith	16	122	101	4	0	243
Cymraeg fel iaith gyntaf	17	107	62	6	0	192
Daearyddiaeth	36	138	58	11	1	234
Dylunio a thechnoleg	11	146	62	3	0	222
Gwyddoniaeth	68	230	59	10	1	368
Hanes	48	163	40	3	0	254
Mathemateg	72	1393	123	9	0	1597
Saesneg	86	473	162	10	0	731
Technoleg gwybodaeth	32	145	51	5	0	233
Cyfansymiau	535	3520	962	75	2	5094

Tabl 3. Nifer y gwersi'n cyflawni graddau 1 i 5 ar gyfer y pynciau yng nghyfnod allweddol 3 yn yr ysgolion uwchradd a arolygwyd yn 2004-2005.

Cyfnod allweddol 3						Cyfanswm nifer y gwersi a arolygwyd
Pwnc	Gradd 1	Gradd 2	Gradd 3	Gradd 4	Gradd 5	
Addysg gorfforol	3	55	43	14	0	115
Addys grefyddol	5	57	17	2	0	81
Celf	7	52	22	3	0	84
Cerddoriaeth	0	31	41	6	2	80
Cymraeg fel ail iaith	5	44	26	9	1	85
Cymraeg fel iaith gyntaf	5	18	10	0	0	33
Daearyddiaeth	8	50	20	4	0	82
Dylunio a thechnoleg	12	71	55	7	1	146
Gwyddoniaeth	5	82	90	16	3	196
Hanes	6	38	26	0	0	70
Ieithodd tramor modern	11	45	16	1	0	73
Mathemateg	9	49	34	6	0	98
Saesneg	10	71	38	5	0	124
Technoleg gwybodaeth	0	41	14	2	0	57
Cyfansymiau	86	704	452	75	7	1324

Atodiad

Tabl 4. Nifer y gwersi'n cyflawni graddau 1 i 5 ar gyfer y pynciau yng nghyfnod allweddol 4 yn yr ysgolion uwchradd a arolygwyd yn 2004-2005.

Cyfnod allweddol 4						Cyfanswm nifer y gwersi a arolygwyd
Pwnc	Gradd 1	Gradd 2	Gradd 3	Gradd 4	Gradd 5	
Addysg gorfforol	9	39	25	8	1	82
Addys grefyddol	5	26	8	4	0	43
Celf	7	18	18	5	0	48
Cerddoriaeth	2	16	9	0	0	27
Cymraeg fel ail iaith	1	16	15	8	1	41
Cymraeg fel iaith gyntaf	5	11	8	0	0	24
Daearyddiaeth	3	32	12	0	0	47
Dylunio a thechnoleg	12	43	22	2	0	79
Gwyddoniaeth	6	66	92	13	2	179
Hanes	4	25	14	0	0	43
Ieithodd tramor modern	7	22	7	0	0	36
Mathemateg	7	30	24	3	0	64
Saesneg	9	51	24	2	0	86
Technoleg gwybodaeth	8	36	5	0	0	49
Cyfansymiau	85	431	283	45	4	848

Tabl 5. Nifer y gwersi'n cyflawni graddau 1 i 5 ar gyfer y pynciau yn y chweched dosbarth yn yr ysgolion uwchradd a arolygwyd yn 2004-2005.

Y chweched dosbarth						Cyfanswm nifer y gwersi a arolygwyd
Pwnc	Gradd 1	Gradd 2	Gradd 3	Gradd 4	Gradd 5	
Addysg gorfforol	2	12	12	0	0	36
Addys grefyddol	2	12	2	0	0	16
Celf	9	10	3	0	0	22
Cerddoriaeth	5	8	1	0	0	14
Cymraeg fel ail iaith	0	6	6	1	0	13
Cymraeg fel iaith gyntaf	5	3	0	0	0	8
Daearyddiaeth	4	17	2	1	0	24
Dylunio a thechnoleg	5	7	3	0	0	15
Gwyddoniaeth	5	55	20	0	0	80
Hanes	0	15	3	0	0	18
Ieithodd tramor modern	4	7	2	0	0	13
Mathemateg	2	28	3	0	0	33
Saesneg	3	16	13	0	0	32
Technoleg gwybodaeth	6	18	5	0	0	29
Cyfansymiau	52	214	75	2	0	343

Eitem Agenda Rhif 6

Adroddiad ar ddarpariaeth Addysg Grefyddol yng nghonsortiw m ysgolion y Rhyl

Ar gyfer CYSAG - Gorffennaf 2006

1. Cefndir:

Yn dilyn ymweliadau â phob un o'r ysgolion yn ystod tymor y gwanwyn gan yr Arolygwr/Ymgynghorydd Addysg Grefyddol, cytunwyd ar adroddiad yr ymweliad a'r materion yn deillio o hynny gyda'r ysgol. Isod nodir y Nodweddion Da, Gwendidau ac Argymhellion ar gyfer pob ysgol, a chrynodeb cyffredinol o'r consortiw m cyfan.

2. Rhannau o'r adroddiadau:

a) Ysgol Uwchradd y Rhyl

Nodweddion da

- Yr ymateb i'r tân wnaeth ddifa holl gofnodion ac adnoddau'r Adran.
- Datblygu cynlluniau gwaith newydd a Llawlyfr yr Adran, a darparu llyfrynnau gwaith cartref i grwpiau blwyddyn CA3 unwaith eto.
- Defnyddio Cardiau Gwobrwyo, a'r Tystysgrifau Cymryd Rhan yn y sesiynau addoli ar y cyd.
- Darparu sesiwn amser cinio i'r disgyblion hynny sy'n dymuno dilyn cwrs TGAU llawn.
- Y cynllunio a'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd, yn cynnwys addoli fel ysgol gyfan.
- Y berthynas dda rhwng athrawon a disgyblion, a'u dawn i gynnal cymhelliant a diddordeb disgyblion yn y pwnc.

Meysydd i'w datblygu

- Asesu cyflawniad disgyblion a chofnodi eu cynnydd.
- Cyswllt ag ysgolion cynradd, a chynyddu'r ddarpariaeth ôl-16, fel a nodwyd yn y Cynllun Datblygu.
- Lledaenu tasgau er mwyn galluogi disgyblion i roi ymateb mwy personol.

Argymhellion

- Parhau â'r arferion da a nodwyd, a'r gwaith o adennill tir yn dilyn y tân.
- Cynnal y cynllunio a'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd.
- Rhoi'r targedau arfaethedig yn y Cynllun Datblygu ar waith, yn enwedig:
  - system o asesu perfformiad disgyblion a chofnodi eu perfformiad yn erbyn lefelau'r Maes Llafur Cytunedig (drwy gyfrwng y ffurflen a ddarperir gan CYSAG/AALI, Deunyddiau Asesu Dewisol ACCAC neu gyfrwng arall)
  - datblygu'r cyswllt rhwng cynradd/uwchradd, ac adfer cysylltiadau ag ysgolion cynradd lleol
  - cynyddu'r ddarpariaeth ar gyfer disgyblion ôl-16
- Wrth adolygu'r cynllun gwaith, sicrhau bod y tasgau i ddisgyblion yn cynnig cyfleoedd i ddisgyblion ymateb yn bersonol ac ymdrin ag arwyddocad crefyddol y topigau dan sylw.

b) Ysgol Bryn Hedydd

Nodweddion da

- Mae'r polisi Addysg Grefyddol a'r cynllun gwaith yn ddogfennau cynhwysfawr a chdir sy'n darparu canllawiau defnyddiol.
- Yr amrediad da o weithgareddau a thasgau a oedd yn amlwg yn y sampl o waith a arolygwyd.
- Y cynnydd yn yr adnoddau a'r arteffactau ar gyfer addysgu a dysgu Addysg Grefyddol.
- Y cyswllt newydd ei ddatblygu â'r gymuned ffydd leol o ran ymweliad ag eglwys.

Meysydd i'w datblygu

- Asesu cyflawniad disgyblion mewn Addysg Grefyddol, a chofnodi eu cynnydd.

Argymhellion

- Cynnal yr arferion da mewn Addysg Grefyddol a nodwyd.
- Gweithredu system o asesu cyflawniad disgyblion mewn Addysg Grefyddol, gan ddefnyddio'r ffurflen gan CYSAG/AALI, Deunyddiau

Asesu Dewisol ACCAC, neu ddull arall sy'n caniatáu mesur a chofnodi cynnydd.

- Cwblhau'r gwaith o adnewyddu'r polisi addoli ar y cyd, a'r gwelliannau arfaethedig i'r patrwm i'r ysgol, fel a drafodwyd.

c) Ysgol Christchurch

Nodweddion da

- Cynllunio a chyflwyno defodau addoli ar y cyd
- Natur gynhwysfawr ac ystyrlon y cynllun gwaith
- Y broses fonitro a sefydlwyd, a rhannu'r canfyddiadau'n deillio o'r broses hon
- Amrediad y tasgau a'r gweithgareddau a gyflawnir mewn gwaith Addysg Grefyddol

Meysydd i'w datblygu

- Dogfennu a sicrhau bod y cynllun yn cwmpasu'r rhaglenni astudio yn y Maes Llafur Cytunedig yn ddigonol
- Nodi a chydlynu'r storïau Beiblaidd y dylai'r disgyblion roi sylw iddynt
- Datblygu dull asesu a chofnodi cyflawniad disgyblion o ran Lefelau'r Maes Llafur Cytunedig

Argymhellion

- Cynnal yr arferion da a nodwyd mewn Addysg Grefyddol ac addoli ar y cyd
- Nodi sut yr ymdrinir â'r rhaglenni astudio yn y Maes Llafur Cytunedig
- Llunio rhestr o storïau Beiblaidd i'w defnyddio yn y Cynllun Addysg Grefyddol, y rhai a ddefnyddir yn rheolaidd mewn gweithgareddau addoli ar y cyd, a'r rhai y dylid eu cyflwyno i'r disgyblion os yn bosibl ar ryw adeg yn ystod eu cyfnod yn yr ysgol
- Datblygu system i gofnodi asesiadau cyflawniad disgyblion mewn modd sy'n cynorthwyo dysgu, a monitro cynnydd a safonau gan y Cydlynnydd - o bosibl drwy gofnodi'r aseiniadau ysgrifenedig a gwblheir bob hanner tymor a/neu ddefnyddio Deunyddiau Asesu Dewisol Addysg Grefyddol gan ACCAC.

d) Ysgol Emmanuel

Nodweddion da

- Y ddarpariaeth addoli ar y cyd, a'r profiadau cadarnhaol a buddiol a grewyd, yn cynnwys y canu brwdfrydig, rhagorol.
- Y broses fonitro a gwerthuso eglur a strwythuredig yn yr ysgol, sy'n cynnwys Addysg Grefyddol yn yr un fformat â'r pynciau eraill, a lle gwelir amcanion a deilliannau clir.
- Safle cadarn Addysg Grefyddol yn y cwricwlwm a'r ffocws Addysg Grefyddol da i'r gweithgareddau a'r tasgau dysgu.
- Ymdrin â'r gwendidau a nodwyd yn yr Arolygiad diwethaf, a'r ymdrech i wella cyflwyno'r cynllun gwaith drwy gyfrwng y broses fonitro.

Meysydd i'w datblygu

- Elfennau crefyddol neu Gristnogol yr addoli ar y cyd.

Argymhellion

- Cynnal yr arferion da y cyfeiriwyd atynt, yn enwedig y broses fonitro a gwerthuso a ddefnyddir.
- Parhau i ddatblygu cyflwyno'r cynllun yn y modd cadarnhaol ac eglur sy'n bodoli eisoes.
- Gweithredu i sicrhau bod y gweithredoedd addoli yn cynnwys elfen grefyddol neu Gristnogol glir, er mwyn cydymffurfio â gofynion statudol.

e) Ysgol Llewelyn

Nodweddion da

- Diwygio a datblygu'r cynllun gwaith.
- Dadansoddiad o'r cynllun yn erbyn y rhaglenni astudio yn y Maes Llafur Cytunedig.
- Cofnodi tystiolaeth, yn enwedig yn nosbarthiadau Blwyddyn 1.

- Patrwm addoli ar y cyd, y themâu a nodwyd ar gyfer y sesiynau hyn a chofnodi'r gwasanaethau addoli fel adran gyfan.
- Y talu sylw a'r drafodaeth gadarnhaol gan ddisgyblion yn ystod y wers CA1 yr arsylwyd arni.
- Defnyddio'r gymuned ffydd leol a mannau addoli lleol yn y rhaglen Addysg Grefyddol.

Meysydd i'w datblygu

- Agweddau'r Cwricwlwm Cymreig yn y cynllun gwaith, a thopigau tymhorol.
- Lledaenu'r broses fonitro yn y pwnc.
- Asesu a chofnodi cyflawniad a pherfformiad disgyblion.
- Cynnwys y gymuned ffydd leol mewn gwasanaethau addoli ar y cyd.

Argymhellion

- Parhau â'r arferion da a nodwyd eisoes, o ran Addysg Grefyddol ac addoli ar y cyd.
- Mireinio rhagor ar y cynllun gwaith drwy (a) gyflawni arolwg o'r elfennau Cwricwlwm Cymreig ynddo, a (b) rhoi mwy o sylw cydlynus i elfennau tymhorol.
- Annog defnyddio Deunyddiau Asesu Dewisol Addysg Grefyddol ACCAC yn CA2, a chofnodi'r lefelau a gyrhaeddwyd gan ddisgyblion drwy'r gwaith yn y deunyddiau hyn.
- Bod y Cydlynnydd hefyd yn pennu lefelau ac yn cofnodi lefelau'r gwaith yn y portffolio tystiolaeth, ac yn olrhain darpariaeth a chynnal safonau Addysg Grefyddol ar draws yr ysgol.
- Cyfleoedd i'r Cydlynnydd adolygu samplau o lyfrau yn fwy ffurfiol (ar y cyd ag uwch staff efallai), ac ystyried arsylwi ar wersi.
- Bod yr ysgol yn ymchwilio i'r posibilrwydd o gynnwys y gymuned ffydd leol mewn gwasanaethau addoli ar y cyd o dro i dro.

f) Ysgol y Castell

Nodweddion da

- Mae'r cynllun gwaith yn glir, ac mae'n cael ei adolygu a'i ddatblygu.
- Mae'r cynllunio a'r ddarpariaeth addoli ar y cyd yn gadarn ac yn gadarnhaol.

- Monitro i gynnwys Addysg Grefyddol maes o law, yn dilyn yr un fformat â phynciau eraill.
- Cydlynwyr penodedig yn y pwnc ar gyfer pob Cyfnod Allweddol.

Meysydd i'w datblygu

- Dadansoddi sut yr ymdrinir â'r Rhaglenni Astudio yn y Maes Llafur Cytunedig.
- Asesu cyflawniad mewn Addysg Grefyddol, gan ddefnyddio'r dull sy'n cael ei dreialu yn yr ysgol.

Argymhellion

- Cynnal yr arferion da a nodwyd.
- Cyflawni'r diwygiadau arfaethedig i'r cynllun sydd ar y gweill ar hyn o bryd.
- Dadansoddi sut yr ymdrinir â'r rhaglenni astudio yn y Maes Llafur Cytunedig.
- Datblygu'r broses o asesu a monitro Addysg Grefyddol, yn unol â'r cynlluniau.

3. Sylwadau cyffredinol

Nodweddion da:

Rhestrir rhyw 28 o nodweddion da yn yr adroddiad consortiwm yma, felly mae llawer i ni ymfalchio ynddo. Wrth eu dadansoddi ar draws y consortiwm, roedd pum agwedd y cyfeiriwyd atynt mewn ddwy ysgol neu fwy, a 23 mewn ysgolion unigol, fel a ganlyn:

- Cynllunio a darpariaeth/cyflwyno addoli ar y cyd (yn cynnwys addoli ar y cyd fel ysgol gyfan, canu, a'r patrwm a'r themâu mewn rhai ysgolion) (5 ysgol)
- Polisiâu a chynlluniau gwaith yn glir, cynhwysfawr ac ystyrlon a hawdd i athrawon eu dilyn (3 ysgol)
- Prosesau monitro wedi eu sefydlu, gyda strwythur clir fel mewn pynciau eraill/rhannu'r deilliannau o'r broses fonitro (3 ysgol)
- Amrediad da o weithgareddau a thasgau yn amlwg yng ngwaith y disgyblion (2 ysgol)

- Cysylltiadau â'r gymuned ffydd leol (o ran Addysg Grefyddol, neu gysylltiadau wedi eu creu yn ddiweddar [ymweliad â'r eglwys]) (2 ysgol)

O ran ysgolion unigol, y nodweddion da oedd:

- Yr ymateb i'r tân wnaeth ddifa holl gofnodion ac adnoddau'r Adran.
- Datblygu cynlluniau gwaith newydd a Llawlyfr yr Adran, a darparu llyfrynnau gwaith cartref i grwpiau blwyddyn CA3 unwaith eto.
- Defnyddio Cardiau Gwobrwyo, a'r Tystysgrifau Cymryd Rhan yn y sesiynau addoli ar y cyd.
- Darparu sesiwn amser cinio i'r disgyblion hynny sy'n dymuno dilyn cwrs TGAU llawn.
- Y berthynas dda rhwng athrawon a disgyblion, a'u dawn i gynnal cymhelliant a diddordeb disgyblion yn y pwnc.
- Y cynnydd yn yr adnoddau a'r arteffactau ar gyfer addysgu a dysgu Addysg Grefyddol.
- Safle cadarn Addysg Grefyddol yn y cwricwlwm a'r ffocws Addysg Grefyddol da i'r gweithgareddau a'r tasgau dysgu.
- Ymdrin â'r gwendidau a nodwyd yn yr Arolygiad diwethaf, a'r ymdrech i wella cyflwyno'r cynllun gwaith drwy gyfrwng y broses fonitro.
- Diwygio a datblygu'r cynllun gwaith.
- Dadansoddiad o'r cynllun yn erbyn y rhaglenni astudio yn y Maes Llafur Cytunedig.
- Cofnodi tystiolaeth, yn enwedig yn nosbarthiadau Blwyddyn 1.
- Cydlynwyr penodedig yn y pwnc ar gyfer pob Cyfnod Allweddol.

Meysydd i'w datblygu:

Yn y consortiwm yma dim ond un mater sy'n gyffredin i fwy nag un ysgol:

- Asesu cyflawniad disgyblion a'r broses gofnodi (5 ysgol)

Yn yr achos hwn mae'n berthnasol i bob ysgol ac eithrio un yn y Consortiwm, ac mae hyn yn peri syndod i raddau, o gofio fod yr AALI/CYSAG wedi cyhoeddi Canllawiau Asesu Addysg Grefyddol, a bod ACCAC - y defnyddir ei lefelau yn y Maes Llafur Cytunedig - wedi cyhoeddi Deunyddiau Asesu Dewisol ar gyfer Addysg Grefyddol. Fodd bynnag, mae'r broses o asesu yn y pynciau sylfaen wedi bod yn fater sy'n datblygu, a dros y blynyddoedd rhoddwyd mwy o sylw i'r pynciau craidd.

Roedd y meysydd eraill i'w datblygu yn berthnasol i ysgolion unigol:

- Cyswllt ag ysgolion cynradd, a chynyddu'r ddarpariaeth ôl-16, fel a nodwyd yn y Cynllun Datblygu.
- Lledaenu tasgau er mwyn galluogi disgyblion i roi ymateb mwy personol.
- Dogfennu a sicrhau bod y cynllun yn cwmpasu'r rhaglenni astudio yn y Maes Llafur Cytunedig yn ddigonol
- Nodi a chydlynu'r storïau Beiblaidd y dylai'r disgyblion roi sylw iddynt
- Elfennau crefyddol neu Gristnogol yr addoli ar y cyd.
- Agweddau'r Cwricwlwm Cymreig yn y cynllun gwaith, a thopigau tymhorol.
- Lledaenu'r broses fonitro yn y pwnc.
- Cynnwys y gymuned ffydd leol mewn gwasanaethau addoli ar y cyd.
- Dadansoddi sut yr ymdrinir â'r Rhaglenni Astudio yn y Maes Llafur Cytunedig.

Argymhellion:

Yn amlwg mae'r argymhellion yn dilyn o'r meysydd i'w datblygu, felly mae un mater sy'n berthnasol i bum ysgol yn y consortiwm, ac un arall sy'n deillio o'r arferion da a nodwyd yn y nodweddion da:

- Parhau â'r arferion da a nodwyd (5 ysgol o ran Addysg Grefyddol, 4 ysgol o ran addoli ar y cyd).
- Gweithredu system i asesu cyflawniad disgyblion mewn Addysg Grefyddol, gan ddefnyddio'r ffurflen gan CYSAG/AALI, y Deunyddiau Asesu Dewisol gan ACCAC, neu ddull arall a fydd yn caniatáu mesur a chofnodi'r cynnydd.

Roedd un argymhelliad arall yn gyffredin i ddwy ysgol:

- Nodi sut yr ymdrinir â'r rhaglenni astudio yn y Maes Llafur Cytunedig yn y cynllun gwaith (2 ysgol)

Roedd y gweddill yn berthnasol i ysgolion unigol:

- Parhau â'r arferion da a nodwyd, a'r gwaith o adennill tir yn dilyn y tân.
- Rhoi'r targedau arfaethedig yn y Cynllun Datblygu ar waith, yn enwedig:
  - datblygu'r cyswllt rhwng cynradd/uwchradd, ac adfer cysylltiadau

ag ysgolion cynradd lleol

- cynyddu'r ddarpariaeth ar gyfer disgyblion ôl-16

- Wrth adolygu'r cynllun gwaith, sicrhau bod y tasgau i ddisgyblion yn cynnig cyfleoedd i ddisgyblion ymateb yn bersonol ac ymdrin ag arwyddocad crefyddol y topigau dan sylw.
- Cwblhau'r gwaith o adnewyddu'r polisi addoli ar y cyd, a'r gwelliannau arfaethedig i'r patrwm i'r ysgol, fel a drafodwyd.
- Nodi sut yr ymdrinir â'r rhaglenni astudio yn y Maes Llafur Cytunedig
- Llunio rhestr o storïau Beiblaidd i'w defnyddio yn y Cynllun Addysg Grefyddol, y rhai a ddefnyddir yn rheolaidd mewn gweithgareddau addoli ar y cyd, a'r rhai y dylid eu cyflwyno i'r disgyblion os yn bosibl ar ryw adeg yn ystod eu cyfnod yn yr ysgol
- Parhau i ddatblygu cyflwyno'r cynllun yn y modd cadarnhaol ac eglur sy'n bodoli eisoes.
- Gweithredu i sicrhau bod y gweithredoedd addoli yn cynnwys elfen grefyddol neu Gristnogol glir, er mwyn cydymffurfio â gofynion statudol.
- Mireinio rhagor ar y cynllun gwaith drwy (a) gyflawni arolwg o'r elfennau Cwricwlwm Cymreig ynddo, a (b) rhoi mwy o sylw cydlynus i elfennau tymhorol.
- Cyfleoedd i'r Cydlynnydd adolygu samplau o lyfrau yn fwy ffurfiol (ar y cyd ag uwch staff efallai), ac ystyried arsylwi ar wersi.
- Bod yr ysgol yn ymchwilio i'r posibilrwydd o gynnwys y gymuned ffydd leol mewn gwasanaethau addoli ar y cyd o dro i dro.
- Cyflawni'r diwygiadau arfaethedig i'r cynllun sydd ar y gweill ar hyn o bryd.

SYLWADAU CYD-DESTUNOL: ADRODDIADAU AROLWG
CYSAG SIR DDINBYCH
03/07/2006

6 o Ysgolion

Ysgol	Dyddiadau	Arolygwr Cofrestredig	Arolygwr SMSC/ Cwestiwn Allweddol 3	Arolygwr AG
Bro Cinmeirch	17 – 19 Hyd 2005	Len Jones	Gwenan Ll. Williams	Gwenan Ll. Williams
<p><i>Mae Ysgol Bro Cinmeirch yn Ysgol Gynradd Gymunedol, wedi ei lleoli rhwng Eglwys a phentref Llanrhaeadr yng Nghinmeirch. Mae'n cael ei chynnal gan Awdurdod Addysg Lleol Sir Ddinbych. Mae'r ysgol yn gwasanaethu'r pentref a'r ardal leol, ac mae deunaw o ddisgyblion yn dod o ardal ehangach, gan gynnwys tref Dinbych. Mae canran sylweddol o'r disgyblion sy'n dod o'r tu allan i'r dalgylch yn mynychu'r ysgol oherwydd bod eu rhieni'n dymuno i'w plant dderbyn addysg trwy gyfrwng y Gymraeg. Ar hyn o bryd y mae 57 o ddisgyblion ar y gofrestr, naw ohonynt yn blant dosbarth meithrin sy'n mynychu'r ysgol yn y boreau yn unig. Mae'r ysgol o'r farn fod yr ardal y mae'r disgyblion yn hanu ohoni'n un weddol freintiedig. Mae gan 2% o'r disgyblion hawl i brydau ysgol am ddim. Mae naw disgybl ar y rhestr AAA, gan gynnwys un disgybl sy'n destun datganiad AAA. Mae tua 50% o'r disgyblion yn dod o gartrefi lle mae'r Gymraeg yn brif iaith siarad, ond mae 90% o'r disgyblion yn yr ysgol yn gallu siarad Cymraeg i safon iaith gyntaf. Cafodd yr ysgol ei harolygu ddiwethaf ym mis Tachwedd 1999. Ers hynny, cafwyd cynnydd sylweddol yn nifer y disgyblion ar y gofrestr.</i></p>				
Ysgol Tremeirchion	5 Rhagfyr 2005	Len Jones	Glyn Griffiths	Y Parch T Roberts — Adran 50
<p><i>Mae Ysgol Tremeirchion wedi ei lleoli yn y pentref, sydd tua phedair milltir o Lanelwy. Y mae'n ysgol Gymraeg ddynodedig, dan reolaeth wirfoddol yr Eglwys yng Nghymru. Mae'r ysgol yn cael ei chynnal gan AAL Sir Ddinbych. Dim ond lleiafrif o'r disgyblion sy'n hanu o'r pentref. Mae'r mwyafrif yn cael eu cludo o bentrefi megis Rhuallt, Trefnant a Chaerwys, ac o Lanelwy ei hun. Maent yn dod yno er mwyn manteisio ar yr addysg trwy gyfrwng y Gymraeg, er nad oes ond 50% o'r disgyblion yn dod o gartrefi lle mae'r Gymraeg yn cael ei siarad fel y brif iaith. Mae'r ysgol yn datgan bod 75% o'r disgyblion yn gallu siarad Cymraeg i safon iaith gyntaf. Mae'r ardal y mae'r disgyblion yn hanu ohoni'n cael ei disgrifio fel un freintiedig. Mae 4% o'r disgyblion yn derbyn prydau ysgol am ddim. Yn ystod yr arolwg yr oedd 53 o ddisgyblion ar gofrestr yr ysgol, naw ohonynt o oed meithrin ac yn mynychu'r ysgol yn y boreau yn unig. Mae'r disgyblion yn cael eu haddysgu mewn tri dosbarth yn y bore ac mewn dau ddsbarth yn ystod y prynhawn. Mae pedwar disgybl ar y gofrestr AAA, ac mae un ohonynt yn destun datganiad AAA. Cafodd yr ysgol ei harolygu ddiwethaf ym mis Medi 1999.</i></p>				
Ysgol Dyffryn Iâl	20 Mawrth 2006	Phil Mostert	Gwenan Williams	Gwenan Williams
<p><i>Mae Ysgol Dyffryn Iâl yn Ysgol Wirfoddol a Gynorthwyr gan yr Eglwys yng Nghymru. Y mae wedi ei lleoli ar ddau safle, ym mhentrefi Bryneglwys a Llandegla, chwe milltir oddi wrth ei gilydd. Y mae'n ysgol categori C, sef ysgol lle mae canran o'r disgyblion yn dysgu'r pynciau craidd trwy gyfrwng y Gymraeg, a chanran ohonynt drwy gyfrwng y Saesneg. Mae'r ysgol yn darparu addysg ar gyfer 4 o ddisgyblion rhan-amser a 44 o ddisgyblion amser llawn. Adeg yr arolwg, yr oedd Ysgol Dyffryn Iâl wedi ei chlystru gydag Ysgol Llantysilio, dair milltir o Langollen; mae Pennaeth yr ysgol honno'n Bennaeth ar yr ysgol hon hefyd. Saesneg yw'r brif iaith a siaredir yn y cartref gan 86% o'r disgyblion. Mae'r ysgol yn disgrifio natur cefndir y disgyblion fel un ffyniannus at ei gilydd. Mae gan 5% o'r disgyblion hawl i brydau ysgol am ddim. Mae gan 10 (23%) o'r disgyblion anghenion addysgol arbennig (AAA) — canran ychydig uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol. Nid oes unrhyw ddisgybl yn destun datganiad AAA. Cafodd yr ysgol ei</i></p>				

<i>harolygu ddiwethaf ym mis Ebrill 2000. Mae'r ysgol wedi cael pedwar gwahanol Bennaeth dros y flwyddyn ddiwethaf.</i>				
Ysgol Uwchradd Dinbych	20 Mawrth 2006	Terence O'Marah	S Glyn Davies	Ni chynhaliwyd Arolwg
<i>Mae Ysgol Uwchradd Dinbych yn ysgol gyfun gymysg Saesneg ei chyfrwng ar gyfer disgyblion 11 i 19 oed. Ar hyn o bryd mae 955 o ddisgyblion ar y gofrestr, gan gynnwys 124 o fyfyrwyr Chweched Dosbarth. Y mae sawl siaradwr Cymraeg ymhlith y staff. Mae disgyblion Cymraeg eu hiaith yn ffurfio rhan o boblogaeth yr ysgol hefyd. Y mae 33 o ddisgyblion sy'n destun datganiadau o anghenion addysgol arbennig. Mae gan 13.8% disgyblion yr hawl i dderbyn prydau ysgol am ddim. Mae hyn uwchlaw'r cyfartaledd ar gyfer yr Awdurdod Unedol, ac islaw'r ffigwr cyfatebol ar gyfer Cymru. Cafodd yr Arolwg diwethaf ei gynnal yn 2000. Mae hyd at 15 o ysgolion cynradd (rhai ohonynt yn rhai bychain iawn) yn bwydo disgyblion i'r ysgol. Bechgyn yw'r rhan fwyaf o ddisgyblion yr ysgol. O ran gallu a phroffil cymdeithasol, mae'r ysgol yn gwbl gymysg. Mae'r disgyblion yn dangos yr ystod lawn o ddoniau a galluoedd, ac yn dod o'r ystod lawn o gefndiroedd cymdeithasol. Mae disgyblion gydag amrywiaeth eang o anghenion arbennig yn mynychu'r ysgol, sydd wedi ei chynllunio i ganiatáu mynediad ar gyfer cadeiriau olwyn. Mae'r ysgol wedi ei chysylltu trwy goridor ag Ysgol Plas Brondyffryn, ysgol arbennig ar gyfer pobl ifainc ar y sbectrwm awtistig. Mae'r disgyblion yn defnyddio ystafell fwyta Ysgol Uwchradd Dinbych ac yn ymuno â rhai gwersi; weithiau byddant yn symud drosodd yn gyfan gwbl i addysg brif lif. Mae'r ysgol wedi ei lleoli ynghanol caeau chwarae helaeth ag yn gyfagos â'r Ganolfan Hamdden Gymunedol; defnyddir cyfleusterau'r ganolfan gan yr ysgol yn ystod y diwrnod ysgol. Mae'r ysgol wedi wynebu llawer o anawsterau ariannol yn y gorffennol, ac mae ei chyllideb yn parhau i fod yn isel.</i>				
Ysgol Carrog	27 Mawrth 2006	Merfyn D Jones	Kerry Knapper	Merfyn D Jones
<i>Mae Ysgol Carrog yn ysgol sirol fechan a gynhelir gan y sir, ac mae'n gwasanaethu pentref Carrog, ger Corwen yn Sir Ddinbych. Y mae'n darparu ar gyfer disgyblion rhwng 3 a 11 oed. Yn ôl yr ysgol, nid yw'r ardal naill ai'n ffyniannus na than anfantais economaidd. Ar hyn o bryd, fodd bynnag, nid oes gan unrhyw ddisgybl hawl i brydau ysgol am ddim. Mae 1 disgybl 'dan ofal' yr Awdurdod Lleol. Ar hyn o bryd y mae 39 o blant ar y gofrestr, ac mae un plentyn oed meithrin yn derbyn addysg ran-amser. Mae'r disgyblion yn dod o'r pentref a'r ardal oddi amgylch. Mae lleiafrif o'r disgyblion (5%) yn dod o gartrefi sydd â'r Gymraeg yn brif iaith. Mae gan 2 ddisgybl ddatganiadau o anghenion addysgol arbennig (AAA), ac mae 3 disgybl yn dod dan ddarpariaethau 'school action plus' y Cod Ymarfer ar gyfer AAA. Gan gynnwys y Pennaeth, y mae 2 o staff cymorth dosbarth amser llawn, a nyrs feithrin ran-amser. Cafodd yr ysgol ei harolygu ddiwethaf yn 2000.</i>				
Ysgol Hiraddug	29 Mawrth 2006	Mervyn Ll-Jones	Meiriol Meredith-Jones	Ni chynhaliwyd Arolwg
<i>Mae Ysgol Hiraddug yn Ysgol Gynradd Gymunedol a gynhelir gan yr awdurdod lleol, ac wedi ei lleoli ym mhentref Dyserth ym mhen gogledd-ddwyreiniol Dyffryn Clwyd, Sir Ddinbych. Mae gan yr ysgol 218 o ddisgyblion rhwng tair ac un ar ddeg oed ar y gofrestr. Ceir yr ystod lawn o allu ymhlith y disgyblion. Mae 3 disgybl yn destun datganiad o anghenion addysgol arbennig, ac mae 27 o ddisgyblion eraill yn derbyn cefnogaeth ychwanegol dan ddarpariaethau 'school action' neu 'school action plus'. Mae'r disgyblion wedi eu trefnu mewn saith dosbarth. Yn ôl yr ysgol, mae'r disgyblion yn dod o gefndir sy'n cael ei ddisgrifio fel un nad yw naill ai'n ffyniannus na than anfantais economaidd. Yr oedd 11% o'r disgyblion yn derbyn prydau ysgol am ddim. Saesneg yw'r iaith a siaredir yn bennaf yn y cartrefi. Mae 1% o'r disgyblion o darddiad Caribiaidd neu Asiaidd. Cafodd yr ysgol ei harolygu ddiwethaf yn 2000.</i>				

Dadansoddiad o'r Adroddiadau ar Arolygon
CYSAG Sir Ddinbych
3 Gorffennaf 2006

DATBGLYGIAD YSBRYDOL, MOESOL, CYMDEITHASOL A DIWYLLIANNOL

Ystyriaethau Allweddol: **1 Ysgol**
— *Hybu'r Cwricwlwm Cymreig, mewn cynllunio byrdymor yn fwy penodol (Ysgol Carrog)*

SYLWADAU CADARNHAOL

Gweithgareddau/Cyfleoedd Allgyrsiol **6 Ysgol**

- Mae'r disgyblion yn cael budd o gymryd rhan mewn amrywiaeth eang o weithgareddau allgyrsiol ac ymweliadau addysgol. Mae'r ddarpariaeth hon yn gwella profiadau ysgol a datblygiad personol y disgyblion.
(Ysgol Bro Cinmeirch)
- Mae'r dilyniant rhwng gwersi, a'r cysylltiadau rhyngddynt a'r gweithgareddau allgyrsiol, yn un o nodweddion hynod yr ysgol. Ceir enghreifftiau rhagorol o ymweliadau â'r gymuned a thu hwnt, sydd yn ddull o gyfoethogi profiadau'r holl ddisgyblion.
(Ysgol Tremeirchion)
Mae'r ysgol yn cynnig amrywiaeth eang o weithgareddau allgyrsiol i'r disgyblion, megis gweithgareddau'r Urdd, canu mewn côr, pêl-droed a phêl-rwyd. Mae amrywiaeth eang o ymweliadau addysgol yn cael eu cynnig yn ogystal, ac mae'r rhain yn cyfoethogi eu datblygiad addysgol a phersonol yn dda. *(Ysgol Tremeirchion)*
- Mae cyfarfod o aelodau'r Urdd yn yr ysgol yn cael ei gynnal bob wythnos. *(Ysgol Tremeirchion)*
Mae profiadau disgyblion yn cael eu hybu trwy ystod dda o weithgareddau allgyrsiol sydd wedi eu trefnu'n ddiweddar, gan gynnwys clwb gwyddbwyll, pêl-rwyd a phêl-droed. Cymerodd rhai disgyblion ran mewn sgwad ysgrifennu a dosbarthiadau meistr mewn mathemateg. Mae disgyblion yn CA1 wedi ymweld â Chwarel Aberduna, ac mae pob disgybl wedi plannu coed yn y gymdogaeth.
(Ysgol Dyffryn lân)
- Mae'r staff yn trefnu ymweliadau addysgol, ac yn cynnig clybiau ar-ôl-ysgol diddorol. *(Ysgol Dyffryn lân)*
- Mae gan yr amrywiaeth o weithgareddau allgyrsiol ar gyfer pob grŵp blwyddyn nodweddion da sy'n gorbwyso'r gwendidau. Mae cynrychiadau ysgol yn llwyddiannus iawn ac mae nifer fawr o

ddisgyblion a myfyrwyr yn cymryd rhan. Mae disgyblion a myfyrwyr yn cael budd hefyd o ymweliadau ag orielau a theatrau, ymweliadau maes daearyddol, a thaith sgïo. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)

- Mae'r ysgol yn darparu ystod dda o weithgareddau allgyrsiol sydd yn agored i'r holl ddisgyblion. Mae cynrychiolwyr o Chwaraeon Ysgol y Ddraig ac Urdd Gobaith Cymru'n cynnal sesiynau hyfforddiant amser cinio mewn chwaraeon gyda disgyblion yn ystod y flwyddyn. Mae profiadau o'r fath yn meithrin cyneddfau cydweithredu ac ymdrech unigol. Mae amcanion cwricwlaidd yn cael eu cyfoethogi gan ymweliadau addysgol rheolaidd. Mae mwy o annibyniaeth a chydweithrediad yn cael eu hybu ymysg disgyblion hŷn yn ystod ymweliadau preswyl, megis y rhai y maent yn eu talu â Chanolfan Glan-llyn yn y Bala, a Chanolfan yr Urdd yng Nghaerdydd. (*Ysgol Carrog*)
- Mae'r ddarpariaeth allgyrsiol yn adlewyrchu cynhwysiad addysgol a chymdeithasol cyflawn. (*Ysgol Hiraddug*)

Y Cwricwlwm Cymreig / Y Dimensiwn Cymreig

5 Ysgol

- Mae'r ddarpariaeth ar gyfer datblygu sgiliau dwyieithrwydd yn un o nodweddion arbennig yr ysgol. (*Ysgol Tremeirchion*)
- Mae'r ysgol yn rhoi llawer o bwyslais ar wella dealltwriaeth y disgyblion o'u treftadaeth Gymreig, a'u meithrin mewn gweithgarwch sy'n adlewyrchu'r diwylliant hwnnw. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)
- Mae'r ysgol yn cymryd rhan hefyd mewn gweithgareddau diwylliannol eraill megis Eisteddfodau lleol a chenedlaethol. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)
- Mae'r ysgol yn rhoi pwyslais ar astudio treftadaeth Cymru a'r Cwricwlwm Cymreig. Mae'r ysgol yn cymryd rhan amlwg mewn dathliadau crefyddol ac yn cystadlu yn Eisteddfodau'r Urdd. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)
- Mae athrawon yn defnyddio'r Gymraeg yn anffurfiol ym mhob ystafell ddosbarth. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)
- Mae llawer o weithgareddau allgyrsiol yn cael eu trefnu gan Adran y Gymraeg ar gyfer yr holl gyfnodau allweddol, er mwyn helpu i ddatblygu hyder a sgiliau dwyieithog disgyblion a myfyrwyr. Mae BI.7 yn mynd ar gwrs preswyl yng Nglan-llyn, ac mae ymweliadau eraill yn cael eu trefnu â'r theatr a lleoliadau eraill. Mae eisteddfod yr ysgol yn ddigwyddiad blynyddol pwysig yng nghalendr yr ysgol, ac mae pob adran yn gwneud cyfraniad. Ceir arwyddion ac arddangosfeydd o gwmpas yr ysgol, ac mae holl ohebiaeth yr ysgol gyda rhieni'n ddwyieithog. Mae gwersi tiwtoraidd yn cael eu cynnal yn Gymraeg ar gyfer disgyblion iaith gyntaf. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)
- Mae archwiliad manwl wedi ei gynnal er mwyn nodi'r gwahanol ddulliau o fynd i'r afael â'r Cwricwlwm Cymreig ar draws yr holl feysydd cwricwlaidd. Mae'r rhan fwyaf o'r adrannau'n cyfuno agweddau'r Cwricwlwm Cymreig yn llwyddiannus â'u cynlluniau gwaith. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)
- Mae dealltwriaeth disgyblion o'u diwylliant eu hunain a diwylliannau'r byd yn cael ei gwella'n neilltuol trwy ymweld ag Eisteddfod Ryngwladol flynyddol Llangollen a chymryd rhan ynddi. (*Ysgol Carrog*)

- Mae'r ddarpariaeth ar gyfer dwyieithrwydd yn dda mewn llawer agwedd ar waith yr ysgol. Mae'r Cwricwlwm Cymreig a'r agweddau amlddiwylliannol ar y cwricwlwm yn cael eu cynllunio'n bur fanwl. (*Ysgol Hiraddug*)

Arferion /Hybu Gwerthoedd /Moesgarwch /Parch

5 Ysgol

- Mae gan ddisgyblion ymdeimlad clir o berchenogaeth a chyfrifoldeb tuag at yr ysgol a'i hamgylchedd. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae'r ysgol yn gymuned hapus a diogel lle mae gwerthoedd megis parch, goddefgarwch, cyfeillgarwch a hunanddisgyblaeth yn cael eu hybu'n effeithiol. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)
- Mae'r staff yn gweithio'n galed i sefydlu ethos sy'n cyfrannu at feithrin datblygiad personol a chymdeithasol disgyblion. Mae cynllun masnachol yn cael ei ddefnyddio i ategu'r gwaith hwn. Mae'r staff yn darparu amgylchedd cartrefol, diogel a gofalgwr, ac mae ganddynt berthynas dda â'r rhan fwyaf o'r disgyblion. (*Ysgol Dyffryn lâl*)
- Mae mwyafrif y disgyblion yn dangos parch tuag at ei gilydd, at oedolion ac at amgylchedd yr ysgol ac ymwelwyr â hi. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)
- Mae athrawon yn hybu priodoleddau cyfiawnder a thegwch yn dda. (*Ysgol Carrog*)
- Mae'r disgyblion yn cael eu hannog i ofalu amdanynt ei gilydd mewn ysbryd o gydweithrediad a chymdogrwydd. (*Ysgol Carrog*)

Ymwybyddiaeth/Hyrwyddiad o Ddatblygu Cynaliadwy

5 Ysgol

- Mae'r sylw sy'n cael ei roi i ddatblygu cynaliadwy yn nodwedd eithriadol. Mae'r ysgol yn ailgylchu, yn astudio cyflenwadau dŵr, ac yn ymweld â melinau gwynt. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae gan yr ysgol strategaethau ar gyfer hybu datblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang, ac mae disgyblion yn ymwybodol o bwysigrwydd gofalu am yr amgylchedd trwy arferion megis ailgylchu papur a'u gwaith yng ngardd yr ysgol. (*Ysgol Tremeirchion*)
Mae'r ysgol wedi cyflwyno rhai strategaethau i hybu addysg ar gyfer datblygu cynaliadwy, megis cyfundrefn ailgylchu a gwaith sy'n golygu gofalu am yr amgylchedd ar y cyd â'r Parc Cenedlaethol. (*Ysgol Dyffryn lâl*)
- Ceir rhai nodweddion da o ran hybu ymwybyddiaeth o ddatblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang. Mae'r rhain yn cynnwys:
  - polisi ysgol ar gyfer datblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang;
  - eco-gyngor sy'n cynnwys cynrychiolwyr o bob blwyddyn
  - ymdriniaeth dda â'r pwnc yn y cynlluniau gwaith daearyddiaeth, addysg bersonol, gymdeithasol ac iechyd, a gwyddoniaeth; a
  - chefnogaeth ariannol gan y Clwb Rotari lleol i redeg prosiect ailgylchu. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)
- Mae'r sylw sy'n cael ei roi i ddatblygu cynaliadwy, er enghraifft drwy brosiectau ailgylchu, yn dda iawn. Mae'r ysgol wedi ennill cydnabyddiaeth fel Eco-Ysgol. (*Ysgol Hiraddug*)

Cysylltiadau gyda'r Gymuned Leol

4 Ysgol

- Mae'r disgyblion yn ymweld â'r eglwys leol, a bydd y Ficer weithiau'n cynnal gwasanaethau yn yr ysgol. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae hon yn ysgol gymunedol, ac felly ceir cyswllt agos gyda gwahanol aelodau a sefydliadau'r gymuned. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae ymweliadau swyddog cyswllt yr heddlu ag ysgolion yn cael eu hymgorffori yng nghwricwlwm ABCh yr ysgol, ac yn cael eu cynnwys yn y cynlluniau gwaith ar gyfer CA1 a CA2. (*Ysgol Tremeirchion*)
- Mae perthynas agos yr ysgol â'r Eglwys yn cyfoethogi datblygiad ysbrydol y disgyblion, ac mae'r Ficer yn dod i mewn i'r ysgol yn rheolaidd i arwain y gwasanaethau cydaddoliad. (*Ysgol Tremeirchion*)
- Mae disgyblion yn yr ysgol yn cymryd rhan mewn nifer o gêmiau yn erbyn ysgolion eraill, ac yn cyfrannu at weithgareddau lleol yn y gymuned. Ceir cyfleoedd i ddisgyblion gymryd rhan mewn dramâu, ac mae côr yr ysgol yn canu mewn cyngherddau lleol yn yr Eglwys, yn ogystal â chystadlu yn Eisteddfodau'r Urdd. (*Ysgol Tremeirchion*)
- Mae swyddog cyswllt Heddlu Gogledd Cymru ag ysgolion yn arwain sesiynau ABCh gyda disgyblion bob pythefnos. (*Ysgol Tremeirchion*)
- Mae'r ysgol yn cynnal ei chysylltiadau â'r Eglwys trwy'r offeiriad plwyf lleol, sydd yn Llywodraethwr Sefydledig ac yn Gadeirydd presennol Corff Llywodraethol yr ysgol, a thrwy ymweliadau achlysurol Ymwelydd yr Esgob. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)
- Mae gan yr ysgol berthynas dda iawn â'i chymuned, ac yn enwedig gyda'r gymuned eglwysig. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)
- Mae addysg iechyd, gan gynnwys addysg rhyw, yn cael ei chefnogi'n dda gan y nyrs gymunedol, drwy'r cwricwlwm a thrwy gysylltiad yr ysgol â'r prosiect Ysgolion Iach. Mae'r heddwys gymunedol yn darparu gwersi ynglŷn â chamddefnyddio sylweddau, a diogelwch personol. (*Ysgol Carrog*)
- Mae'r berthynas rhwng yr ysgol, rhieni a'r gymuned leol yn dda iawn. Mae Ysgol Carrog yn ganolbwynt i'r gymuned, ac mae'n darparu'r cydlynrwydd sy'n ei galluogi i ffynnu. Y mae'n amlwg, ar sail y cyfarfod cyn-arolwg, fod y rhieni'n ymfalchïo yn eu hysgol bentref ac yn yr hyn y mae'n ei ddarparu ar gyfer cenedlaethau olynol o'u plant. (*Ysgol Carrog*)
- Mae'r ysgol yn darparu amrywiaeth ragorol o brofiadau cyfoethogol o ansawdd da ar gyfer disgyblion, gan gynnwys ymweliadau addysgol, siaradwyr sy'n ymweld, cyfleoedd chwaraeon, hyfforddiant cerddorol, cyrsiau preswyl, a nifer o glybiau ar ôl ysgol. (*Ysgol Hiraddug*)
- Mae disgyblion yn chwarae rhan weithgar iawn ym mywyd y gymuned. Mae eu cyfraniadau at elusennau, a digwyddiadau lleol megis Gŵyl Gelfyddydau'r Fro, yn dda. (*Ysgol Hiraddug*)

Dinasyddiaeth Fyd-eang /Addysg Ryngwladol /Cysylltiadau Rhyngwladol

4 Ysgol

- Mae'r sylw sy'n cael ei roi i ddatblygu cynaliadwy yn nodwedd eithriadol. Mae'r ysgol yn ailgylchu, yn astudio cyflenwadau dŵr, ac yn ymweld â melinau gwynt. Mae cyswllt rheolaidd yr ysgol gydag ysgol yng Nghenia'n werthfawr, ac y mae hefyd yn cyfrannu at

ddealltwriaeth y disgyblion o ddinasyddiaeth fyd-eang. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)

- Mae elfennau o'r cwricwlwm ac ychydig o sesiynau addoli'n cyfrannu at ymwybyddiaeth y disgyblion o ddinasyddiaeth fyd-eang. (*Ysgol Dyffryn lâl*)
- Ceir rhai nodweddion da o ran hybu ymwybyddiaeth o ddatblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang. Mae'r rhain yn cynnwys:
  - polisi ysgol ar gyfer datblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang;
  - eco-gyngor sy'n cynnwys cynrychiolwyr o bob blwyddyn
  - ymdriniaeth dda â'r pwnc yn y cynlluniau gwaith ar gyfer daearyddiaeth, addysg bersonol, gymdeithasol ac iechyd, a gwyddoniaeth; a
  - chefnogaeth ariannol gan y Clwb Rotari lleol i redeg prosiect ailgylchu (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)
- Mae'r disgyblion yn gwneud cynnydd da iawn o ran datblygu dealltwriaeth o'u rolau fel dinasyddion byd-eang. Mewn un gwasanaeth dosbarth, trafododd y disgyblion fywydau plant ledled y byd, gan gynnwys Rwsia, gwledydd Affrica, ac Awstralia. Mae ganddynt ddealltwriaeth dda o bwysigrwydd Masnach Deg. (*Ysgol Hiraddug*)

Y Rhaglen ar gyfer /Effaith y Ddarpariaeth ABCh

4 Ysgol

- Cafodd cynllun ABCh, sy'n cynnwys sesiynau Amser Cylch, ei baratoi'n ddiweddar. (*Ysgol Dyffryn lâl*)
- Mae addysg bersonol, gymdeithasol ac iechyd yn cael ei darparu gan dîm arbenigol o athrawon. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)
- Mae'r rhaglenni ar gyfer addysg bersonol, gymdeithasol ac iechyd, addysg gysylltiedig â gwaith, ac addysg a chyfarwyddyd gyrfaoedd yn bodloni canllawiau cenedlaethol ac wedi eu cynllunio'n dda yn y cwricwlwm. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)
- Mae'r cwricwlwm yn cydymffurfio ym mhob ffordd â gofynion cyfreithiol, ac mae'r ysgol yn cymryd y Fframwaith Addysg Bersonol a Chymdeithasol i ystyriaeth yn dda. (*Ysgol Carrog*)
- Mae trefn yr ysgol ar gyfer hybu datblygiad personol a chymdeithasol y disgyblion yn rhagorol o ran ei chydlynrwydd a'i hamrediad. Mae'r clod a'r gwobrwyon am ymddygiad cadarnhaol, sydd yn dra ystyriol ac yn cael eu gweithredu'n gyson, a'r cysylltiadau gyda'r cartref, yr heddlu ac asiantaethau eraill, yn helpu disgyblion i barchu agweddau, teimladau a gwerthoedd pobl eraill, ac yn datblygu'r syniad o ddinasyddiaeth trwy gysylltiadau â chyngor yr ysgol. (*Ysgol Hiraddug*)

Darpariaeth o Ddatblygiad YMCD

3 Ysgol

- Mae datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol disgyblion yn cael ei hybu'n dda. (*Ysgol Tremeirchion*)
- Mae gan ddarpariaeth yr ysgol ar gyfer hybu datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol dysgwyr rai nodweddion sy'n gorbwysu'r gwendidau. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)

- Mae'r ysgol yn darparu amrywiaeth gyfoethog o brofiadau dysgu er mwyn datblygu ymwybyddiaeth ysbrydol, foesol, gymdeithasol a diwylliannol disgyblion. *(Ysgol Carrog)*

Elusennau ac Achosion Da

3 Ysgol

- Mae datblygiad moesol disgyblion yn cael ei hybu trwy eu gweithgareddau codi arian at achosion da, a thrwy'r cyngerdd blynyddol a'u hymweliadau â phobl oedrannus. *(Ysgol Tremeirchion)*
- Mae'r disgyblion yn casglu blychau Nadolig ar gyfer 'Operation Christmas Child', i helpu plant llai ffodus mewn gwledydd tramor. Mae hyn, ynghyd â'u gwaith ar Botswana, yn cyfoethogi eu hymwybyddiaeth o Ddinasyddiaeth Fyd-eang. *(Ysgol Tremeirchion)*
- Drwy'r cydaddoliad yn bennaf y mae'r disgyblion yn dod i ddeall yr anghenion sydd gan rai pobl yn y byd, a sut orau y gallant helpu'r bobl hynny. Mae'r disgyblion a'u rhieni'n haeddu clod am y cyfraniadau hael y maent yn eu gwneud at waith elusennol yn lleol ac yn genedlaethol. Yn ystod y flwyddyn ysgol gyfredol, cafodd arian ei godi at 'Operation Christmas Child', Cymorth Cristnogol, ac Apêl Dydd Gŵyl Ddewi dros waith Elusen Marie Curie. *(Ysgol Tremeirchion, Adran 50)*
- Mae sylw priodol yn cael ei roi i elfennau megis helpu pobl lai ffodus. Mae gweithgareddau codi arian yn cael eu cynnal yn rheolaidd. *(Ysgol Dyffryn lâl)*
- Cefnogi elusennau megis Apêl De-ddwyrain Asia a chodi taliadau misol i helpu plentyn yn Ethiopia. Mae'r prosiectau hyn yn cyfrannu'n gadarn hefyd at ddatblygiad dealltwriaeth disgyblion o'u lle fel dinasyddion byd-eang. *(Ysgol Hiraddug)*

Datblygiad/Darpariaeth Moesol (a Chymdeithasol)

3 Ysgol

- Mae datblygiad moesol disgyblion yn cael ei hybu trwy eu gweithgareddau codi arian at achosion da, a thrwy'r cyngerdd blynyddol a'u hymweliadau â phobl oedrannus. *(Ysgol Tremeirchion)*
- Mae nodweddion da'n gorbwyso gwendidau yn natblygiad ysbrydol a moesol y disgyblion. *(Ysgol Dyffryn lâl)*
- Mae'r ysgol yn gwneud darpariaeth dda (ac weithiau da iawn) ar gyfer datblygiad moesol a chymdeithasol disgyblion. *(Ysgol Hiraddug)*

Datblygiad Diwylliannol

3 Ysgol

- Mae'r ysgol yn gwneud defnydd o sefydliadau megis Gwersylloedd yr Urdd a Chanolfannau Gweithgareddau Awyr Agored er mwyn cynnig profiadau i ddisgyblion o addysg ddiwylliannol, a thrwy hynny eu hysbrydoli i werthfawrogi'r amgylchedd hardd sydd i'w gael yng nghymdogaeth eu hysgol ac o'i chwmpas. *(Ysgol Tremeirchion, Adran 50)*
- Rhoddir llawer o gyfleoedd i ddisgyblion archwilio amrywiaeth ddiwylliannol drwy'r cwricwlwm, a thrwy gysylltiadau gyda myfyrwyr o

dramor sy'n mynychu'r Ganolfan Ewropeaidd ar gyfer Hyfforddiant a Chydweithio Rhanbarthol yn Llangollen ac sy'n ymweld â'r ysgol. (Ysgol Carrog)

- Mae datblygiad diwylliannol yn cael ei hybu'n dda wrth astudio daearyddiaeth, addysg grefyddol a hanes. (Ysgol Hiraddug)

Gwaith Cyngor yr Ysgol

3 Ysgol

- Mae disgyblion a myfyrwyr yn cael eu hannog i fynegi barn a lleisio pryderon drwy'r Cynghorau Blwyddyn a Chyngor yr Ysgol. (Ysgol Uwchradd Dinbych)
- Mae gan yr ysgol Gyngor Disgyblion sy'n cyfarfod yn rheolaidd i drafod materion, a phenderfyniadau sydd wedi eu gwneud, sy'n ymwneud â'u haddysg, ac i leisio barn yn eu cylch. Mae hyn yn cynnig cyfleoedd i'r disgyblion fagu hyder a dod yn bobl gyfrifol. (Ysgol Tremeirchion, Adran 50)
- Mae aelodau cyngor yr ysgol yn cynrychioli pob dosbarth ac yn cymryd eu cyfrifoldebau o ddifrif. (Ysgol Hiraddug)

Cyfleoedd Cyfartal

3 Ysgol

- Mae gan yr ysgol bolisi cynhwysfawr ynglŷn â chyfle cyfartal, sy'n cael ei hybu trwy wersi addysg grefyddol ac ABCh. Mae'r ysgol yn sicrhau bod pob disgybl yn gallu cymryd rhan yn holl weithgareddau'r ysgol, waeth beth fo'i r(h)yw a'i (g)allu. (Ysgol Tremeirchion)
- Mae gan yr ysgol ddogfennau polisi cynhwysfawr ynglŷn â chyfle cyfartal. (Ysgol Tremeirchion, Adran 50)
- Mae gan yr ysgol bolisi cyfle cyfartal sy'n cael ei adlewyrchu mewn llawer agwedd ar fywyd yr ysgol, megis chwaraeon a gweithgareddau cymdeithasol eraill. (Ysgol Dyffryn lâl)
- Mae'r ysgol yn pwysleisio parch at bob disgybl trwy sicrhau cyfle cyfartal i'r holl ddisgyblion dan ei gofal. (Ysgol Hiraddug)

Cyfraniadau Disgyblion at Weithredoedd Cydaddoli

2 Ysgol

- Pan gafodd rhai o ddisgyblion yr ysgol eu cyfweld, mynegasant ymwybyddiaeth gref o werth addoli ac o'r cyfle yr oedd yn ei roi iddynt weddio a bod ym mhresenoldeb Duw. (Ysgol Tremeirchion, Adran 50)
- Mae gweithredoedd cydaddoli yn adeg arbennig a phreifat pan fydd disgyblion yn cael cyfle i adfyfrio ar werthoedd Cristnogol a dyngarol. Mae disgyblion yn cael eu hannog i feddwl am faterion moesol, a rhannu eu meddyliau gydag eraill. Mae'r gydberthynas dda iawn sydd gan ddisgyblion gyda'u hathrawon bob amser yn sicrhau bod eu hymateb yn ystod eu cyd-gyfarfodydd yn ddidwyll a diffuant. (Ysgol Carrog)

Ansawdd Cydberthynas

2 Ysgol

- Mae cydberthynas yn dda drwy'r ysgol. (Ysgol Uwchradd Dinbych)

- Mae'r gydbberthynas dda iawn rhwng disgyblion a'u hathrawon bob amser yn sicrhau bod eu hymateb yn ystod eu cyd-gyfarfodydd yn ddiidwyll a diffuant. (*Ysgol Carrog*)

Cyfleoedd i Adfyfrio

2 Ysgol

- Mae'r cyfnodau cydaddoliad yn cydymffurfio â gofynion statudol ac yn rhoi cyfleoedd i'r disgyblion adfyfrio a datblygu gwerthoedd personol da. (*Ysgol Tremeirchion*)
- Mae'r disgyblion yn cael cyfleoedd i adfyfrio ar werthoedd Cristnogol a dyngarol. (*Ysgol Carrog*)

Cyfraniad Cydaddoliad at Ddatblygiad YMCD

2 Ysgol

- Mae cydaddoliad yn cyfrannu'n dda at ddealltwriaeth disgyblion o faterion moesol, ac yn eu helpu i barchu gwirionedd a chyfiawnder. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae'r ddarpariaeth ar gyfer datblygiad ysbrydol yn dda, yn enwedig mewn cydaddoliad, amser cylch ac addysg grefyddol. (*Ysgol Hiraddug*)

Ymweliadau ag Addoldai Lleol

2 Ysgol

- Mae disgyblion yn ymweld â'r eglwys leol, a bydd y Ficer weithiau'n cynnal gwasanaethau yn yr ysgol. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae'r eglwys blwyf hardd, Corpus Cristi, wedi ei lleoli'n gyfagos â'r ysgol. Mae'r ysgol yn defnyddio adeilad yr eglwys fel adnodd gwerthfawr ar gyfer addysgu disgyblion ynglŷn â'r Ffydd Gristnogol a'i harferiadau, ac i gynnal cydaddoliad gan yr ysgol gyfan unwaith y mis. Mae'r ysgol hefyd yn dathlu rhai o'r prif Wyliau Cristnogol yn Eglwys Corpus Cristi. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)

Datblygiad Ysbrydol

2 Ysgol

- Mae nodweddion da'n gorbwyso gwendidau yn natblygiad ysbrydol a moesol y disgyblion. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)
- Mae'r ddarpariaeth ar gyfer datblygiad ysbrydol yn dda, yn enwedig mewn cydaddoliad, amser cylch ac addysg grefyddol. (*Ysgol Hiraddug*)

Cyfraniad Addysg Grefyddol at Ddatblygiad YMCD

2 Ysgol

- Gwelwyd enghreifftiau o waith a oedd wedi ei wneud gan ddisgyblion mewn gwersi Addysg Grefyddol. Yr oedd hwn yn cynnwys gwaith ar y Flwyddyn Eglwysig, holiadur ynglŷn ag ymweliad a wnaed gan rai o'r disgyblion ag Eglwys Gadeiriol Llanelwy, a rhai canllawiau moesol a oedd yn deillio o ddameg Feiblaidd y Samariad Trugarog. Mae'r gwaith hwn, ynghyd â'r profiadau a geir yn ystod cydaddoliad, yn cyfrannu'n fawr at eu datblygiad ysbrydol a moesol. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)
- Mae'r ddarpariaeth ar gyfer datblygiad ysbrydol yn dda, yn enwedig mewn cydaddoliad, amser cylch ac addysg grefyddol. (*Ysgol Hiraddug*)

Cyfleoedd i Ysgwyddo Cyfrifoldeb a Dangos Blaengarwch **1 Ysgol**

- Mae'r disgyblion yn cael cyfleoedd addas i ysgwyddo cyfrifoldeb am bobl eraill yn ogystal ag amdanynt eu hunain. Er enghraifft, mae'r drefn gyfeillio'n cael ei defnyddio'n dda gan ddisgyblion ar gyfer helpu eraill sydd angen eu cefnogaeth gyfeillgar. (*Ysgol Hiraddug*)

Gwybodaeth / Dealltwriaeth / Ymwybyddiaeth o Ddiwylliannau neu Draddodiadau Eraill **1 Ysgol**

- Mae disgyblion yn ymwybodol o ddiwylliant Cymru mewn llawer o bynciau, ac mae cyfleoedd ar gael, trwy gyfrwng diwrnodau ymwybyddiaeth amlddiwylliannol, i astudio diwylliannau eraill. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)

Ansawdd Cydaddoliad **1 Ysgol**

- Cafodd naws ysbrydol y ddwy weithred addoli ei gwella gan y defnydd o gannwyll wedi ei goleuo, y flaenlen grefyddol hardd a oedd yn hongian dros gefn y piano ac a oedd wedi ei chreu gan y disgyblion eu hunain, y dewis o gerddoriaeth gefndir glasur, a'r gweddïau pwrpasol a offrymwyd. Defnyddiwyd rhai gwersiglau Anglicanaidd hefyd. Yr oedd safon y canu'n dda. Er bod y disgyblion braidd yn aflonydd ar ddechrau'r addoli, yr oedd pob un yn ymwybodol o'r ffaith ei fod yn rhan o weithred addoli grefyddol. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)

Gwybodaeth a Dealltwriaeth o Dda a Drwg **1 Ysgol**

- Y mae'n hybu ymdeimlad cryf o dda a drwg yn llwyddiannus ym mhob agwedd ar fywyd yr ysgol. Mae'r disgyblion yn ymwybodol o'r gwahaniaeth rhwng ymddygiad priodol ac ymddygiad amhriodol mewn gwahanol gyd-destunau. (*Ysgol Hiraddug*)

Amcanion Cyffredinol /Ethos Cyffredinol **1 Ysgol**

- Mae'r ysgol yn gymuned hapus a diogel, lle mae gwerthoedd megis parch, goddefgarwch, cyfeillgarwch a hunanddisgyblaeth yn cael eu hybu'n effeithiol. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)
- Mae'r disgyblion yn gwrtais, yn groesawgar, ac yn ymddwyn yn dda. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)
- Mae gan yr ysgol ethos Cristnogol cryf. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)

Ymateb Disgyblion i'r Ddarpariaeth YMCD **1 Ysgol**

- Pan gafodd rhai o ddisgyblion yr ysgol eu cyfweld, mynegasant ymwybyddiaeth gref o werth addoli ac o'r cyfle yr oedd yn ei roi iddynt weddio a bod ym mhresenoldeb Duw. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)

Cyfleoedd am Gydweithrediad /Cydweithio **1 Ysgol**

- Mae mwyafrif y disgyblion yn cydweithio'n dda yn y gwersi. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)

Cydymffurfiad â Gofynion Statudol am Gydaddoliad

1 Ysgol

- Mae'r cyfnodau cydaddoliad yn cydymffurfio â gofynion statudol ac yn rhoi cyfleoedd i'r disgyblion adfyfrio a datblygu gwerthoedd personol da. (*Ysgol Tremeirchion*)

Nodweddion Gweithredoedd Cydaddoli

1 Ysgol

- Mae cydaddoliad yn yr ysgol yn dilyn patrwm o themâu sydd wedi eu cysylltu â chwricwlwm yr ysgol ond sydd hefyd yn cyfeirio at y Calendr Eglwysig a'r prif Wyliau Cristnogol. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)

Datblygiad Cymdeithasol /Rhyngweithio /Sgiliau Rhyngpersonol

1 Ysgol

- Ceir cyfleoedd i ddatblygu'n gymdeithasol trwy weithgareddau megis ymweliadau â'r ganolfan gweithgareddau awyr agored yn Nant Bwlch yr Haearn, cyfrannu at raglen deledu ar S4C, neu ganwio ar Lyn Tegid. (*Ysgol Tremeirchion*)

Cyfraniadau Pynciau Eraill at ddatblygiad YMCD

1 Ysgol

- Mae profiadau dysgu'n hybu datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol yn dda, ac yn rhoi sylw i faterion Addysg Personol a Chymdeithasol (ABCh). O ganlyniad, mae gan ddisgyblion ymdeimlad clir o berchenogaeth a chyfrifoldeb tuag at yr ysgol a'i hamgylchedd. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)

Ymwybyddiaeth Iechyd / Mentrau Ysgolion Iach

1 Ysgol

- Mae'r ysgol eisoes wedi ennill achrediad ar gyfer Cam 1 y prosiect 'Ysgolion Iach'. Mewn cysylltiad â hyn, mae sgiliau mentergar disgyblion yn cael eu hybu trwy iddynt redeg siop ffrwythau'r ysgol, lle maent yn gyfrifol am archebu, prasio a gwerthu'r ffrwythau; maent hefyd yn gwerthu dŵr potel a chalendrau'r ysgol. (*Ysgol Tremeirchion*)

SYLWADAU NEGYDDOL

Cyfleoedd i Ysgwyddo Cyfrifoldeb a Dangos Blaengarwch

1 Ysgol

- Prin yw'r cyfleoedd i fyfyrwyr yn y chweched dosbarth ysgwyddo cyfrifoldeb a chefnogi eraill. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)

Y Cwricwlwm Cymreig / Y Dimensiwn Cymreig

1 Ysgol

- Er bod athrawon yn defnyddio'r Gymraeg ym mhob ystafell ddosbarth, nid yw'r profiadau dysgu'n hybu sgiliau dwyieithrwydd disgyblion yn ddigonol. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)

Arferion /Hybu Gwerthoedd /Moesgarwch /Parch **1 Ysgol**

- Y mae lleiafrif ymysg y disgyblion yn dangos diffyg parch at eraill trwy darfu ar eu gwersi. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)

Cyfraniadau Disgyblion at Weithredoedd Cydaddoli **1 Ysgol**

- Nid yw'r disgyblion yn cael digon o gyfleoedd i gymryd rhan mewn sesiynau addoli ar y cyd neu fyfyrio ar eu credoau a'u gwerthoedd eu hunain. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)

Amcanion Cyffredinol /Ethos Cyffredinol **1 Ysgol**

- Nid yw'r ysgol wedi cynnwys ei Datganiad Ethos, sy'n rhan o'i Offeryn Llywodraeth, ac sy'n ganolog i'w chenhadaeth fel ysgol eglwysig, yn ei phrosbectws na'i dogfennau polisi. O'r braidd y crybwyllir statws gwirfoddol yr ysgol yn y dogfennau y cynigiodd yr ysgol i'r Arolygwr. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)

Cydymffurfiad â Gofynion Statudol am Gydaddoliad **1 Ysgol**

- Mewn llawer o grwpiau tiwtor, ni cheir unrhyw gydaddoliad. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)
- Y methiant i ddarparu gweithred addoli ddyddiol ar gyfer yr holl ddisgyblion. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)

Gweithgareddau Allgyrsiol **1 Ysgol**

- Mae'r cyfleoedd cyfyngedig o ran gweithgareddau cerddorol, gornestau chwaraeon rheolaidd, a chlybiau sy'n cyfarfod yn ystod amser cinio, yn wendid. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)

Datblygiad Ysbrydol **1 Ysgol**

- Nid yw'r dimensiwn ysbrydol yn cael ei gynllunio ar draws rhai pynciau. (*Ysgol Uwchradd Dinbych*)

Polisi ynglŷn â Chydaddoliad **1 Ysgol**

- Nid oes gan yr ysgol ddogfen bolisi ynglŷn â Chydaddoliad; yn hytrach, mae ganddi restr o osodiadau sy'n gweithredu fel canllawiau er mwyn i'r ysgol gynhyrchu ei dogfen bolisi ei hun. Argymhellir bod y Llywodraethwr Sefydledig, gyda chydweithrediad y Pennaeth a chymorth y Swyddog Addysg Esgobaethol, yn cynhyrchu polisi cydaddoliad newydd ar gyfer yr ysgol. (*Ysgol Tremeirchion, Adran 50*)

Gwaith Cyngor yr Ysgol**1 Ysgol**

- Mae Cyngor Ysgol wedi bodoli yn y gorffennol; fodd bynnag, ni fu'n weithredol ers tro bellach. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)

Ymwybyddiaeth /Hyrwyddiad o Ddatblygu Cynaliadwy**1 Ysgol**

- Nid yw'r disgyblion yn trafod yr elfen hon yn hyderus. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)

ADDYSG GREFYDDOL***Ystyriaethau Allweddol:*****1 Ysgol**

- *Codi safonau yn y Gymraeg yn y ddau gyfnod allweddol ac mewn addysg grefyddol yn CA2. (Ysgol Bro Cinmeirch)*

SYLWADAU CADARNHAOL**Safonau Cyflawniad****3 Ysgol**

- Cyfnod Allweddol 1 — Gradd 2: Nodweddion da a dim gwendidau o bwys (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Cyfnod Allweddol 2 — Gradd 3: Mae nodweddion da'n gorbwysu'r gwendidau (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae gan ddisgyblion CA1 wybodaeth dda am nifer o storïau ynglŷn ag Iesu Grist a'i effaith ar bobl eraill. Maent yn gallu eu hailadrodd yn eu geiriau eu hunain a thrafod eu cynnwys. Maent hefyd yn gyfarwydd â storïau eraill o'r Beibl. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Cyfnod Allweddol 1 — Gradd 3: Mae nodweddion da'n gorbwysu'r gwendidau. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)
- Cyfnod Allweddol 2 — Gradd 3: Mae nodweddion da'n gorbwysu'r gwendidau. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)
- CA1 — Gradd 1: Da gyda rhai nodweddion rhagorol (*Ysgol Carrog*)
- CA2 — Gradd 1: Da gyda rhai nodweddion rhagorol (*Ysgol Carrog*)

Gwybodaeth/Dealltwriaeth o Gristnogaeth

3 Ysgol

- Mae disgyblion CA1 yn gwybod am y gwyliau Cristnogol ac yn gallu trafod rhai o'r prif ddiwyddiadau sy'n gysylltiedig â hwy. Gallant ddisgrifio pwrpas y gwasanaeth Diolchgarwch, maent yn sylweddoli pwysigrwydd bod yn ddiolchgar, ac maent wedi creu eu gweddïau syml eu hunain. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae gan ddisgyblion ymwybyddiaeth dda o nodweddion ac arferiadau addoldai, ac maent yn gallu disgrifio pethau oddi mewn iddynt a'u pwrpas. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae'r disgyblion yn gwybod rhai o'r storïau sy'n gysylltiedig â'r prif wyliau Cristnogol, ac am arwyddocâd dyddiau neilltuol. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae disgyblion CA1 yn gwybod am y prif wyliau Cristnogol. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)
- Mae disgyblion CA1 yn disgrifio'r arferion sy'n cael eu defnyddio yn ystod gwasanaethau bedyddio a phriodas. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)
- Yn y ddau Gyfnod Allweddol, mae gan ddisgyblion ddealltwriaeth dda iawn o Gristnogaeth a gwyliau Cristnogol. Maent yn deall nodweddion bod yn Gristion, mewn cyd-destun ysbrydol ac mewn cyd-destun moesol, a'r angen am reolau mewn bywyd beunyddiol, a'u pwysigrwydd. (*Ysgol Carrog*)

Gwybodaeth am / Dealltwriaeth o / Cynhwysiad Crefyddau Heblaw Cristnogaeth

3 Ysgol

- Mae'r disgyblion yn gwybod bod crefyddau heblaw Cristnogaeth yn cael eu harfer ledled y byd. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae disgyblion CA2 yn gyfarwydd â rhai o nodweddion, symbolau ac arteffactau'r ffydd Iddewig. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)

- Mae disgyblion CA1 yn deall yn glir beth yw ystyr rhai dathliadau crefyddol a'u harwyddocâd mewn mathau eraill o ffydd, megis Hindŵaeth. *(Ysgol Carrog)*
- Mae gan ddisgyblion CA2 ymwybyddiaeth dda o grefyddau eraill sy'n cael eu harfer yng nghymuned y byd, a pharch tuag atynt, ac maent yn ymwybodol o'r cyffelybiaethau a'r gwahaniaethau rhwng credoau ac arferiadau Mwslimiaid a Christnogion. *(Ysgol Carrog)*
- Mae disgyblion CA2 yn deall arwyddocâd dathliadau Cristnogol y Nadolig a'r Pasg, ac maent yn siarad yn deimladol iawn am eu cysylltiad eu hunain â dathliadau'r Nadolig. *(Ysgol Carrog)*

Gwybodaeth am /Dealltwriaeth o'r Beibl/Storïau'r Beibl

3 Ysgol

- Mae gan ddisgyblion CA1 wybodaeth dda am nifer o storïau ynglŷn ag Iesu Grist a'i effaith ar bobl eraill. Maent yn gallu eu hailadrodd yn eu geiriau eu hunain a thrafod eu cynnwys. Maent hefyd yn gyfarwydd â storïau eraill o'r Beibl. *(Ysgol Bro Cinmeirch)*
- Mae'r disgyblion yn deall pwysigrwydd y Beibl i Gristnogion. *(Ysgol Bro Cinmeirch)*
- Yn CA2, mae disgyblion yn gwybod bod y Beibl yn llyfr cysegredig, ac maent yn gallu ailadrodd ac ysgrifennu rhai o'r storïau o'r Beibl mewn gwahanol gyweiriau, i safon sydd yn dda at ei gilydd. Gallant wahaniaethu rhwng y Testament Newydd a'r Hen Destament, gan drafod nifer o gymeriadau ynddynt, gwyrthiau Crist, a digwyddiadau yn ei fywyd. *(Ysgol Bro Cinmeirch)*
- Mae disgyblion CA1 yn adrodd storïau cyfarwydd o'r Beibl ac yn eu cofnodi ar ffurf lluniau ac ysgrifennu syml. *(Ysgol Dyffryn lâl)*
- Mae gan ddisgyblion CA2 ymwybyddiaeth gadarn o'r Beibl fel llyfr arbennig y grefydd Gristnogol, ac maent wedi cynhyrchu gwaith bywiog wrth empathyddio gyda Mari Jones a William Morgan. Mae ganddynt wybodaeth dda o storïau o'r Hen Destament a'r Testament Newydd, gan gynnwys gwyrthiau a damhegion Iesu. Maent yn gwybod am brif ddigwyddiadau bywyd Iesu, y gwahanol agweddau ar ei waith, ac effaith ei fywyd ar eraill. *(Ysgol Dyffryn lâl)*
- Yn y ddau Gyfnod Allweddol, mae gan y disgyblion gof eithriadol o dda am y storïau o'r Beibl sydd wedi eu dysgu iddynt. *(Ysgol Carrog)*
- Yn CA1, mae'r disgyblion yn ailadrodd yn gywir hanes Moses, a sut a phaham y croesodd ef a'r Israeliadaid y Môr Coch. Mae ganddynt adnabyddiaeth dda o hanes geni'r Iesu, a gallant siarad yn wybodus am y bobl allweddol yn y stori. *(Ysgol Carrog)*
- Mae disgyblion CA1 yn gwybod bod y Beibl yn cynnwys rheolau Duw yn y Deg Gorchymyn. *(Ysgol Carrog)*
- Mae gan ddisgyblion CA2 ddealltwriaeth dda o ddamhegion, ac maent yn gallu ei harddangos trwy ailadrodd hanes y Samariad Trugarog. *(Ysgol Carrog)*
- Gan ddilyn hanes Brenhines Seba, mae disgyblion CA2 yn disgrifio'n fanwl gywir y teimladau cadarnhaol a negyddol a fuasai'n dod i'w rhan wrth deithio yn ystod yr oes bresennol ac yn ystod oesoedd o'r blaen. Maent hefyd yn dangos empathi wrth ddisgrifio teimladau gwahanol bobl yn y dorf sy'n gwyllo'r Iesu'n dod i mewn i Jerwsalem ar y Sul y Blodau cyntaf. *(Ysgol Carrog)*

Gwybodaeth am /Dealltwriaeth o Gysyniadau/Themâu Crefyddol

3 Ysgol

- Yn dilyn gwaith ar y Deg Gorchymyn, mae'r disgyblion yn mynegi barn ynglŷn ag ufuddhau i reolau heddiw, ac maent wedi llunio rhestr briodol o reolau ar eu cyfer eu hunain yn yr ysgol. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae ymwybyddiaeth disgyblion CA2 o werthoedd megis cyfeillgarwch a charedigrwydd tuag at eraill yn dda. Maent yn deall bod gan bobl eraill werthoedd gwahanol y dylid eu parchu, ac wrth drafod y byd naturiol maent yn mynegi barn ynglŷn â sut y dylent ei amddiffyn ar gyfer y cenedlaethau i ddod. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae disgyblion CA2 yn gwneud cynnydd da yn eu dealltwriaeth o ffeithiau ac o gysyniadau megis pwrpas gweddi. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae disgyblion CA1 yn trafod pwrpas gweddi, ac maent wedi cyfansoddi gweddi syml o ddiolch. (*Ysgol Dyffryn lâl*)
- Mae dealltwriaeth disgyblion CA2 o arwyddocâd addoli ac addoldai yn cael ei hymestyn gan eu hymweliadau â'r eglwys leol a'u cysylltiadau gyda'r Ficer. Mae gan ddisgyblion ddealltwriaeth dda o symbolau crefyddol ac o amrywiaeth o ddatiliadau a gwasanaethau. (*Ysgol Dyffryn lâl*)
- Yn CA2, mae gan y disgyblion yr hyder i siarad am y gwerthoedd sy'n bwysig iddynt, ac maent yn llunio dadleuon meddylgar, rhesymedig. (*Ysgol Carrog*)
- Mae'r disgyblion yn datblygu sgiliau cymdeithasol, moesol a diwylliannol, ac yn eu haddasu mewn ffyrdd ymarferol trwy eu hymddygiad, eu cyfrifoldebau a'u hagweddau at fywyd bob dydd yn yr ysgol. (*Ysgol Carrog*)

Ymweliadau ag Eglwysi/ Capeli/Addoldai Lleol

2 Ysgol

- Yn dilyn ymweiad â'r eglwys leol er mwyn cymryd rhan yn yr Ŵyl Flodau, mae ganddynt ddealltwriaeth o wyliau tebyg ac o arwyddocâd yr arteffactau a geir yno. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae disgyblion CA1 wedi ymweld â'r eglwys leol, a gallant enwi nifer o'r arteffactau a welsant yno. (*Ysgol Dyffryn lâl*)

Cyfansoddi/Ysgrifennu eu Gweddïau eu Hunain

2 Ysgol

- Mae'r disgyblion wedi creu eu gweddïau syml eu hunain. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
Mae disgyblion CA2 wedi dyfeisio'u gweddïau eu hunain. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae disgyblion CA1 yn trafod pwrpas gweddi, ac maent wedi cyfansoddi gweddi syml o ddiolch. (*Ysgol Dyffryn lâl*)

Perthynas y Cynllun Gwaith â'r Maes Llafur Cytunedig

2 Ysgol

- Mae cynnwys y Maes Llafur Cytunedig ar gyfer Sir Ddinbych yn cael ei gyflwyno mewn modd priodol. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)

- Mae cynnwys maes llafur y Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) lleol yn cael ei gyflwyno'n dda (*Ysgol Dyffryn Iâl*)

Gwybodaeth am /Ymwybyddiaeth o Fwydau Enwog 2 Ysgol

- Mae'r disgyblion yn gyfarwydd hefyd â storïau eraill ynglŷn â Dewi Sant, William Morgan a Mari Jones. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae'r disgyblion yn dod i ddeall bod Dewi Sant yn Gristion gweithgar a oedd yn dweud wrth bobl am waith ac athrawiaeth Iesu Grist. Wrth drafod hanes Moses, maent yn dechrau datblygu ymhellach eu dealltwriaeth o bwysigrwydd arweinwyr. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)

Cyfleoedd /Y Gallu i Fynegi eu Syniadau/Barn eu Hunain 2 Ysgol

- Yn CA1, mae'r disgyblion yn mynegi teimladau'n hyderus. Yn neilltuol, maent yn trafod y pethau sy'n eu gwneud yn hapus, yn ddig neu'n drist. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)
- Yn CA2, mae gan y disgyblion yr hyder i siarad am y gwerthoedd sy'n bwysig iddynt, ac maent yn llunio dadleuon meddylgar, rhesymedig. (*Ysgol Carrog*)

Ymwybyddiaeth o Effaith Credo ar Ddull o Fyw 2 Ysgol

- Mae'r disgyblion yn trafod effaith ymddygiad ar eraill mewn modd aeddfed. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Mae disgyblion CA2 yn cydnabod bod credoau o'r fath yn effeithio ar ddulliau credinwyr ymroddedig o fyw. (*Ysgol Carrog*)

Dim Gwendidau 1 Ysgol

- Nid oes unrhyw wendidau o sylwedd. (*Ysgol Carrog*)

Cyfleoedd/Gallu i Fyfyrio ar yr Effaith ar eu Bywydau eu Hunain 1 Ysgol

- Mae'r disgyblion yn gallu trafod a pherthnasu arferiadau bywyd a defodau Cristnogion â'u bywydau eu hunain. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)

Y Defnydd o Ymwelwyr o Draddodiadau Ffydd eraill mewn gwaith Addysg Grefyddol 1 Ysgol

- Mae disgyblion CA1 yn gwneud defnydd da o ymweliad y Ficer lleol, i ddatblygu ymwybyddiaeth dda o wahanol elfennau ei gwaith. (*Ysgol Dyffryn Iâl*)

Perthnasu eu Bywydau eu Hunain eu hunain â rhai Pobl Eraill 1 Ysgol

- Mae'r disgyblion yn datblygu sgiliau cymdeithasol, moesol a diwylliannol, ac yn eu haddasu mewn ffyrdd ymarferol trwy eu hymddygiad, eu cyfrifoldebau a'u hagweddau at fywyd bob dydd yn yr ysgol. (*Ysgol Carrog*)

SYLWADAU NEGyddOL

Gwybodaeth /Dealltwriaeth / Cynhwysiad Crefyddau Heblaw Cristnogaeth 2 Ysgol

- Yn y ddau Gyfnod Allweddol, mae gwybodaeth y disgyblion o grefyddau heblaw Cristnogaeth heb ei datblygu. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)
- Nid yw disgyblion yn CA1 yn hyderus wrth drafod Iddewiaeth. (*Ysgol Dyffryn lâl*)
- Mae dealltwriaeth disgyblion CA2 o'r ffydd Iddewig yn arwynebol a chyfyngedig, er eu bod yn gwybod rhai ffeithiau. (*Ysgol Dyffryn lâl*)

Gwybodaeth/Dealltwriaeth o'r Beibl/Storiâu o'r Beibl 1 Ysgol

- Mae nifer sylweddol o ddisgyblion CA2 yn methu ag enwi damhegion Iesu Grist, na'r negeseuon sydd y tu ôl iddynt. (*Ysgol Bro Cinmeirch*)

Gwybodaeth am /Dealltwriaeth o Gysyniadau/Themâu Crefyddol 1 Ysgol

- Nid yw disgyblion yn CA2 yn trafod pwysigrwydd rheolau, cyfeillgarwch, gofalu am bobl eraill, a'r angen i ofalu am yr amgylchedd. (*Ysgol Dyffryn lâl*)

AWDURDOD
CYMWYSTERAU,
CWRICWLWM AC ASESU
CYMRU

QUALIFICATIONS
CURRICULUM &
ASSESSMENT AUTHORITY
FOR WALES

Adolygiad o
Adroddiadau
CYSAG
2002–2003 a
2003–2004

Noddir gan
Lywodraeth Cynulliad Cymru
Sponsored by
Welsh Assembly Government

Cyf: AC/GM/0598

ISBN1 86112 578X

Cyhoeddwyd gyntaf 2005

© Awdurdod Cymwysterau, Cwricwlwm ac Asesu Cymru (ACCAC) 2005

Gwaherddir atgynhyrchu, storio, addasu neu gyfieithu'r cyhoeddiad hwn, ar unrhyw ffurf neu drwy unrhyw gyfrwng, heb gael caniatâd ysgrifenedig y cyhoeddwr ymlaen llaw, neu o fewn telerau trwyddedau a roir gan yr Asiantaeth Trwyddedu Hawlfraint. Gellir atgynhyrchu darnau ohono at ddibenion ymchwil, astudio preifat, beirniadaeth neu adolygu, neu gan sefydliadau addysgol at ddibenion addysgol yn unig, heb ganiatâd, cyhyd ag y cydnabyddir hynny'n llawn.

Mae Awdurdod Cymwysterau, Cwricwlwm ac Asesu Cymru yn elusen a eithrir o dan Atodlen 2 Deddf Elusennau 1993.

Awdurdod Cymwysterau, Cwricwlwm ac Asesu Cymru, Adeiladau'r Castell, Stryd Womanby, Caerdydd CF10 1SX.

Gellir archebu rhagor o gopiau o'r ddogfen hon drwy gysylltu ag ACCAC ar:

Ffôn: (029) 2037 5400   Ffacs: (029) 2037 5494   e-bost: info@accac.org.uk
gwefan: www.accac.org.uk

Wrth archebu, dyfynnwch y teitl a'r cyfeirnod.

Cynnwys

1.	Crynodeb gweithredol	2
2.	Cyflwyniad	4
3.	Addysg grefyddol	10
4.	Addoli ar y cyd	44
5.	Materion eraill	49

1 Crynodeb gweithredol

- 1.1 Mae'r adroddiadau CYSAG a ddadansoddwyd yn ystod y cyfnod adrodd hwn yn dangos sut y mae CYSAGau ac AALLau yn parhau i ddatblygu ffyrdd dyfeisgar o gefnogi ysgolion a chodi safonau addysg grefyddol ac addoli ar y cyd yng Nghymru. Caiff y cynnydd a wnaed ers y cyfnod adrodd diwethaf ei nodi isod.
- 1.2 Mae'r rhan fwyaf o CYSAGau yn parhau i wneud cynnydd cadarnhaol o ran cynghori eu AALLau i gefnogi a monitro'r gwaith o weithredu eu meysydd llafur cytûn lleol. Mae sawl CYSAG yn cynhyrchu deunyddiau dyfeisgar er mwyn cefnogi'r gwaith hwn, ond nid oes tystiolaeth i ddangos gwerthuso effeithiolrwydd y deunyddiau o ran cynorthwyo athrawon bob amser ar gael.
- 1.3 **Mae ACCAC yn argymhell bod pob CYSAG yn parhau i ddarparu cyngor effeithiol i'w AALLau ar weithredu eu meysydd llafur cytûn lleol a'u cefnogi ynghyd ag awgrymiadau ar sut y gellir asesu llwyddiant adnoddau a deunyddiau arweiniad ar addysgu a dysgu yn yr ystafell ddosbarth.**
- 1.4 Ar hyn o bryd, mae pob un o'r 22 adroddiad CYSAG yn darparu dadansoddiad ystadegol o adroddiadau arolygu. Roedd 20 yn 2002–2003 a 19 yn 2003–2004 wedi ystyried y canlyniadau ac adrodd ar sut y cafodd ysgolion eu cefnogi a'u hannog i hyrwyddo AGr o safon. Mae pedwar CYSAG eisoes wedi gweithredu gweithdrefnau er mwyn mesur safonau ar ôl i Estyn weithredu'r fframwaith arolygu newydd.
- 1.5 **Mae ACCAC yn argymhell bod pob CYSAG yn parhau i werthuso safonau AGr ac addoli ar y cyd mewn ysgolion a chynghori eu AALLau ar y materion sydd angen sylw. Yng ngoleuni'r fframwaith arolygu newydd, dylai pob CYSAG gynghori eu AALLau ar sut i fonitro a chefnogi safonau mewn ysgolion.**
- 1.6 Darparodd pob CYSAG a gyflwynodd adroddiadau yn ystod y cyfnod adrodd hwn wybodaeth ystadegol am ganlyniadau arholiadau. Mae nifer y CYSAGau a adroddodd ar y trafodaethau dilynol a gynhaliwyd o ganlyniad i'r gwaith dadansoddi wedi cynyddu o 11 CYSAG yn 2000–2001 a 9 CYSAG yn 2001–2002 i 18 yn 2002–2003 a 17 yn 2003–2004. Fodd bynnag, mae cefnogaeth ac anogaeth i ysgolion o ganlyniad i'r gwaith dadansoddi yn isel o hyd, gyda 11 CYSAG yn nodi camau gweithredu yn 2002–2003 a 10 yn 2003–2004.
- 1.7 **Mae ACCAC yn argymhell y dylai pob adroddiad CYSAG ddarparu tystiolaeth o'r materion sydd wedi codi o ganlyniad i'r gwaith o ddadansoddi ystadegau arholiadau. Mae ACCAC hefyd yn argymhell darparu tystiolaeth o gamau gweithredu dilynol a gymerir gan AALLau o ganlyniad i gyngor gan CYSAGau, yn enwedig os yw CYSAGau am gyflawni eu swyddogaeth gyfreithiol o gefnogi'r broses o godi safonau AGr.**

1.8 Mae'r lefel o gymorth a roddir i athrawon o ran hyfforddiant a chyngor ar adnoddau a dulliau addysgu wedi cynyddu o 13 CYSAG yn 2000–2001 a 17 CYSAG yn 2001–2002 i 22 yn 2002–2003 a 21 yn 2003–2004. Fodd bynnag, dim ond pump CYSAG a nododd fod eu AALLau wedi gweithredu strategaethau i nodi anghenion hyfforddi ac i werthuso'r effaith ar arferion athrawon ac addysg disgyblion.

1.9 Mae ACCAC yn argymhell y dylai pob adroddiad CYSAG barhau i ddarparu tystiolaeth o'r cymorth, y cyngor a'r hyfforddiant a roddir gan eu AALI. Mae hefyd yn awgrymu y dylai pob CYSAG yna gynghori eu AALI ar sut y gellir gweithredu'r gweithdrefnau hyn yn fwy effeithiol.

1.10 Mae'r cymorth a'r arweiniad a ddarperir gan AALLau ar gyfer addoli ar y cyd yn isel o hyd. Yn ystod y cyfnod adrodd nododd hyd at 11 adroddiad CYSAG eu bod wedi cynorthwyo ysgolion, ond nodwyd rhywfaint o'r cymorth hwnnw yn ystod y cyfnod adrodd diwethaf.

1.11 Mae nifer yr AALLau sy'n monitro adroddiadau arolygu wedi parhau'n gyson ers y cyfnod adrodd diwethaf, sef 18 yn 2002–2003 yn ogystal â 2003–2004. Cynigiodd hyd at 10 CYSAG gymorth i ysgolion o ganlyniad i werthuso'r dystiolaeth, ond dim ond un adroddiad CYSAG a nododd eu bod wedi defnyddio'r dystiolaeth arolygu i nodi'r prif faterion ac o ganlyniad, weithredu strategaeth ar gyfer gwelliant.

1.12 Mae ACCAC yn argymhell y dylai pob CYSAG, ar ôl gwerthuso'r dystiolaeth ynglŷn â safonau addoli ar y cyd, gynghori eu AALI ar y prif faterion a godwyd a nodi ffyrdd o fynd i'r afael â'r materion hyn er mwyn cynorthwyo ysgolion.

1.13 Mae llawer o arfer da yng ngwaith y CYSAGau ac yn y cyngor a roddir i bob AALI er mwyn hyrwyddo safonau AGr ac addoli ar y cyd. Mae'r adroddiadau CYSAG yn ffordd o rannu arfer da, rhoi gwybod i athrawon am faterion a datblygiadau dyfeisgar ym maes AGr a gwerthuso llwyddiant. Hefyd, mae CCYSAGC yn gweithredu fel fforwm cadarnhaol ar gyfer rhannu syniadau, trafod materion pwysig a chefnogi pob CYSAG yng Nghymru.

1.14 Mae ACCAC yn cydnabod y gwaith a gyflawnir gan CYSAGau a CCYSAGC o ran cefnogi a chodi safonau AGr. Er mwyn adeiladu ar arfer da, mae ACCAC yn argymhell y dylai CYSAGau a CCYSAGC ystyried sut y gall pob CYSAG werthuso a monitro'u gwaith a chael eu cefnogi orau o ran cwrdd â'u rhwymedigaethau cyfreithiol, gweithio gyda'i gilydd, rhannu arfer da a chefnogi datblygiad AGr o safon ac addoli ar y cyd yng Nghymru.

2 Cyflwyniad

- 2.1 Mae'n ofynnol i bob Awdurdod Addysg Lleol (AALI) gael Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG). Mae'n ofynnol i bob CYSAG gyhoeddi adroddiadau blynyddol a ddylai grynhoi'r holl gyngor a roddir i'r AALI, cyngor y gofynnodd yr AALI amdano a chyngor a roddwyd gan y CYSAG. Mae'n ofynnol i bob CYSAG anfon copi o'i adroddiad blynyddol i ACCAC. Mae Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94 yn argymhell y dylai adroddiadau gwmpasu y flwyddyn academaidd a chael eu hanfon i ACCAC erbyn 30 Rhagfyr bob blwyddyn.
- 2.2 Mae'n ofynnol i bob AALI a CYSAG ddarparu meysydd llafur cytûn lleol a chyngor ar addysg grefyddol ac addoli ar y cyd i bob ysgol a gynhelir yn yr AALI, gan gynnwys pob ysgol gymunedol, ysgol sefydledig ac ysgol wirfoddol heb gymeriad crefyddol. Mae'n ofynnol i ysgolion sefydledig a gwirfoddol sydd â chymeriad crefyddol ddarparu addysg grefyddol ac addoli ar y cyd yn unol â'u gweithrediadau ymddiried neu ddaliadau'r grefydd neu'r enwad crefyddol oni bai y derbynir cais am ddarpariaethau arbennig o dan baragraffau 3 a 4, Adran 2 – Atodlen 19 *Deddf Safonau a Fframwaith Ysgol 1998*.
- 2.3 Mae'r adolygiad hwn o adroddiadau CYSAG yn cynnwys y cyfnodau Medi 2002–Awst 2003 a Medi 2003–Awst 2004. Mae 22 CYSAG wedi anfon adroddiadau ar gyfer 2002–2003 a 21 CYSAG ar gyfer 2003–2004.
- 2.4 Mae'r tabl isod yn dangos nifer y cyfarfodydd a gynhaliwyd gan bob CYSAG yn 2002–2003 a 2003–2004.

Enw'r AALI	Nifer y cyfarfodydd 2002–2003	Crynodeb o faterion	Yn cynnwys Cynlluniau Datblygu	Nifer y cyfarfodydd 2003–2004	Crynodeb o faterion	Yn cynnwys Cynlluniau Datblygu
Ynys Môn	2	✓		3	✓	
Blaenau Gwent	3	✓		3	✓	
Pen-y-bont ar Ogwr	4	✓	✓	4	✓	✓
Caerffili	4	✓	✓	4	✓	✓
Caerdydd	3	✓	✓	3	✓	✓
Sir Gaerfyrddin	3	✓		3	✓	
Ceredigion	3	✓		3	✓	
Conwy	2			3		
Sir Ddinbych	3			3		
Sir y Fflint	3			2		
Gwynedd	3	✓		3	✓	
Merthyr Tudful	4	✓	✓	2	✓	✓
Sir Fynwy	3	✓		3	✓	
Castell-nedd Port Talbot	3		✓	2		✓
Casnewydd	3	✓	✓	3	✓	✓
Sir Benfro	4	✓		3	✓	
Powys	3	✓	✓	3	✓	✓
Rhondda Cynon Taf	4	✓	✓	5	✓	✓
Abertawe	3	✓	✓	3	✓	✓
Torfaen	3	✓	✓	3	✓	✓
Bro Morgannwg	3	✓	✓	adroddiad heb ei dderbyn		
Wrecsam	3			3		

- 2.5 Tri chyfarfod oedd y nifer fwyaf cyffredin o gyfarfodydd pob blwyddyn. Yn wahanol i flynyddoedd blaenorol, nid oedd yr adroddiadau'n esbonio pam yr oedd rhai CYSAGau yn torri ar y patrwm hwn o gynnal tri chyfarfod.
- 2.6 Cafwyd crynodeb byr o brif faterion y cyfarfodydd gan 17 CYSAG yn 2002–2003 ac 16 yn 2003–2004, ac fe gafwyd cynlluniau datblygu mewn 11 adroddiad yn 2002–2003 a 10 yn 2003–2004 gyda rhai ohonynt yn fanwl iawn.

Materion cenedlaethol

- 2.7 Yn ystod 2002–2003, nododd 18 CYSAG eu bod wedi ystyried adroddiad Symposiwm AGr CCYSAGC/ACCAC 2002 ac fe bwysleisiodd sawl CYSAG y gefnogaeth unfrydol a gafwyd gan y rhai hynny a fynychodd y Symposiwm AGr ar gyfer datblygu Fframwaith/Maes Llafur Cenedlaethol ar gyfer AGr (i'w gynhyrchu gan ACCAC). Nododd 10 CYSAG ymateb cadarnhaol i'r Deunyddiau Asesu Dewisol (DADAu) drafft, gyda rhai AAllau yn cyfeirio at y dogfennau fel rhan o'r rhaglenni HMS neu fel rhan o'u cynhadledd AGr flynyddol.
- 2.8 Yn ystod 2003–2004, nododd 15 CYSAG eu barn ar *Adolygiad o Adroddiadau CYSAG 2000–2002* diweddaraf ACCAC gyda rhai sylwadau cadarnhaol. Nododd 14 o'r adroddiadau un ai eu bod wedi derbyn adborth ynglŷn â chyfarfod cyntaf y grŵp llywio i *Arweiniad ar Ysgrifennu Adroddiadau CYSAG* drafft ACCAC, bod SACRE wedi ystyried y ddogfen ddrafft, neu fod aelodau CYSAG wedi'u henwebu i fynychu ail gyfarfod y grŵp llywio.
- 2.9 Yn ystod y cyfnod adrodd, nododd chwech CYSAG un ai eu barn a'u hymateb i ddogfen ddrafft ACCAC ar y Cyfnod Sylfaen yng Nghymru a/neu y byddai ganddi oblygiadau i ddarpariaeth AGr ac y byddai angen rhoi arweiniad i ysgolion.
- 2.10 Cyfeiriodd y rhan fwyaf o adroddiadau CYSAG yn uniongyrchol at waith a chyhoeddiadau ACCAC yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Mae crynodeb o'r deunyddiau hyn yn y tabl canlynol ar dudalennau 6–8.

Enw'r AALI	Ymateb i Symposiwm CCYSAGC/ ACCAC 2002–2003	Ymateb i DADau drafft ACCAC 2002–2004	Ymateb i ymgyngoriad y Cyfnod Sylfaen 2002–2004	Ymateb i <i>Adolygiad o Adroddiadau CYSAG 2000–2002 ACCAC 2003–2004</i>	Ymateb i Arweiniad ACCAC ynghylch Ysgrifennu Adroddiadau CYSAG 2003–2004
Ynys Môn	Ystyriwyd yr adroddiad Gofynnwyd i athrawon ymateb i ddisgrifiadau lefel a fframwaith enghreifftiol cenedlaethol ACCAC	Nodwyd bod ysgolion yn treialu'r deunyddiau 2002–2003		Ystyriwyd yr adroddiad	Ystyriwyd y ddogfen ddrafft ac yn disgwyl gwybodaeth bellach
Blaenau Gwent	Ystyriwyd yr adroddiad			Ystyriwyd yr adroddiad	
Pen-y-bont ar Ogwr	Trafodwyd ac ymatebwyd i'r adroddiad			Ystyriwyd yr adroddiad a nodwyd ei bod yn ddogfen ddefnyddiol	Derbyniwyd adborth o gyfarfod ACCAC
Caerffili	Trafodwyd ac ymatebwyd i'r adroddiad			Ystyriwyd yr adroddiad	Enwebwyd aelodau'r grŵp ar gyfer grŵp llywio ACCAC
Caerdydd					
Sir Gaerfyrddin	Ymatebwyd i'r adroddiad gan nodi ei gefnogaeth i Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer AGr*		Ystyriwyd goblygiadau'r Cyfnod Sylfaen ac AGr 2002–2003 Trafodwyd ac ymatebwyd i ddogfen ymgynghori 2003–2004		Ystyriwyd y ddogfen ddrafft ac yn disgwyl gwybodaeth bellach
Ceredigion	Ymatebwyd i'r adroddiad gan nodi ei gefnogaeth i Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer AGr*		Ystyriwyd goblygiadau'r Cyfnod Sylfaen ac AGr 2002–2003 Trafodwyd ac ymatebwyd i ddogfen ymgynghori 2003–2004		Ystyriwyd y ddogfen ddrafft ac yn disgwyl gwybodaeth bellach
Conwy	Ymatebwyd i'r adroddiad gan nodi ei gefnogaeth i Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer AGr*	O ganlyniad i gyflwyniad gan ACCAC yn CCYSAGC, cytunodd CYSAG Conwy i ystyried y deunyddiau drafft yn ystod cyfarfod CYSAG 2002–2003 Ysgrifennwyd i ACCAC er mwyn mynegi llongyfarchiadau ar DADau drafft 2003–2004	Ymatebwyd i'r ddogfen ddrafft 2002–2003 Trafodwyd yr angen am arweiniad i AGr a'r Cyfnod Sylfaen 2003–2004	Ystyriwyd yr adroddiad gan nodi bod Conwy'n cydymffurfio'n agos	Enwebwyd aelodau'r grŵp ar gyfer grŵp llywio ACCAC

Enw'r AALI	Ymateb i Symposiwm CCYSAG/ ACCAC 2002–2003	Ymateb i DADau drafft ACCAC 2002–2004	Ymateb i ymgyngoriad y Cyfnod Sylfaen 2002–2004	Ymateb i <i>Adolygiad o Adroddiadau CYSAG 2000–2002</i> ACCAC 2003–2004	Ymateb i Arweiniad ACCAC ynghylch Ysgrifennu Adroddiadau CYSAG 2003–2004
Sir Ddinbych	Ymatebwyd yn gadarnhaol i'r adroddiad gan nodi ei fod eisoes wedi gweithredu rhai o'r argymhellion Cefnogwyd Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer AGr*	O ganlyniad i gyflwyniad gan ACCAC yn CCYSAG, ystyriodd CYSAG Sir Ddinbych y deunyddiau drafft yn ystod cyfarfod CYSAG a HMS. Cafwyd ymateb positif iddynt 2002–2003	Ymatebwyd i'r ddogfen ddrafft 2002–2003 Trafodwyd yr angen am Arweiniad ynghylch AGr a'r Cyfnod Sylfaen 2003–2004	Ystyriwyd yr adroddiad gan nodi bod Sir Ddinbych yn cydymffurfio'n agos	Enwebwyd aelodau'r grŵp ar gyfer grŵp llywio ACCAC
Sir y Fflint	Ymatebwyd yn gadarnhaol i'r adroddiad gan nodi ei fod eisoes wedi gweithredu rhai o'r argymhellion Cefnogwyd Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer AGr*	O ganlyniad i gyflwyniad gan ACCAC yn CCYSAG, ystyriodd Sir y Fflint y deunyddiau drafft yn ystod cyfarfod CYSAG a HMS. Cafwyd ymateb positif iddynt 2002–2003	Ymatebwyd i'r ddogfen ddrafft 2002–2003	Ystyriwyd yr adroddiad	Enwebwyd aelodau'r grŵp ar gyfer grŵp llywio ACCAC
Gwynedd	Ystyriwyd yr adroddiad Gofynnwyd i athrawon ymateb i ddisgrifiadau lefel a fframwaith enghreifftiol cenedlaethol ACCAC	Nodwyd bod ysgolion yn treialu'r deunyddiau 2002–2003			
Merthyr Tudful	Trafodwyd ac ymatebwyd i'r adroddiad			Ystyriwyd yr adroddiad a nodwyd ei bod yn ddogfen ddefnyddiol	Enwebwyd aelodau'r grŵp ar gyfer grŵp llywio ACCAC
Sir Fynwy	Trafodwyd ac ymatebwyd i'r adroddiad			Ystyriwyd yr adroddiad	
Castell-nedd Port Talbot		Trafodwyd yn ystod HMS 2002–2003			

Enw'r AALI	Ymateb i Symposiwm CCYSAGC/ ACCAC 2002–2003	Ymateb i DADau drafft ACCAC 2002–2004	Ymateb i ymgynghoriad y Cyfnod Sylfaen 2002–2004	Ymateb i Adolygiad o Adroddiadau CYSAG 2000–2002 ACCAC 2003–2004	Ymateb i Arweiniad ACCAC ynghylch Ysgrifennu Adroddiadau CYSAG 2003–2004
Casnewydd	Trafodwyd ac ymatebwyd i'r adroddiad	Nodwyd cyfraniad disgwylledig ACCAC at DADau yng nghynhadledd AGr 2004 2002–2003 Cadarnhawyd hyn yn 2003–2004		Ystyriwyd yr adroddiad	
Sir Benfro					
Powys	Ystyriwyd yr adroddiad 2002–2003 Ystyriwyd yr ymatebion i'r adroddiad gan nodi ei fod yn cefnogi Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer AGr* 2003–2004			Ystyriwyd yr adroddiad	Ystyriwyd yr adroddiad drafft ac yn disgwyl gwybodaeth bellach
Rhondda Cynon Taf	Trafodwyd ac ymatebwyd i'r adroddiad			Ystyriwyd yr adroddiad a nodwyd ei bod yn ddogfen ddefnyddiol	Derbyniwyd adborth o gyfarfod cychwynnol grŵp llywio ACCAC
Abertawe	Trafodwyd ac ymatebwyd i'r adroddiad	Nodwyd cyfraniad ACCAC at DADau yng nghynhadledd AGr 2003		Ystyriwyd yr adroddiad	Enwebwyd aelodau'r grŵp ar gyfer grŵp llywio ACCAC
Torfaen	Trafodwyd ac ymatebwyd i'r adroddiad	Mynychodd rhai o athrawon Torfaen y gynhadledd yng Nghasnewydd		Ystyriwyd yr adroddiad	Enwebwyd aelodau'r grŵp ar gyfer grŵp llywio ACCAC
Bro Morgannwg					
Wrecsam	Ymatebwyd yn gadarnhaol i'r adroddiad gan nodi ei fod eisoes wedi gweithredu rhai o'r argymhellion Cefnogwyd Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer AGr*	O ganlyniad i gyflwyniad gan ACCAC yn CCYSAGC, ystyriodd Wrecsam y deunyddiau drafft yn ystod cyfarfod CYSAG a HMS. Cafwyd ymateb positif iddynt 2002–2003 Roedd CYSAG yn disgwyl drafftiau terfynol 2003–2004	Ymatebwyd i'r ddogfen ddrafft 2002–2003 Ystyriwyd y goblygiadau ar gyfer y maes llafur cytûn 2003–2004	Fel ymateb i'r ddogfen hon, cynhaliwyd cyfarfod i asesu sut y byddai CYSAG yn creu cysylltiadau agosach gydag ysgolion	Ystyriwyd a gwerthfawrogwyd y ddogfen ddrafft a llywiodd hynny eu trafodaethau ar ddatblygiadau yn y dyfodol

* Roedd argymhellion adroddiadau CYSAG ynghylch Fframwaith/Maes Llafur Cenedlaethol i AGr yn adlewyrchu barn yr Adroddiad Symposiwm Cenedlaethol (h.y. y dylai unrhyw Fframwaith/Maes Llafur Cenedlaethol fod yn destun ymgynghoriad llawn ac ni ddylai ymyrryd â phenderfyniad lleol, fel y nodir yn yr adroddiad gwreiddiol). (Am fanylion pellach ynghylch ag argymhellion Symposiwm AG 2002, gweler yr adroddiad sydd ar gael gan CCYSAGC.) Mae ACCAC yn ymwybodol bod saith CYSAG eisoes wedi mabwysiadu neu'n ystyried mabwysiadu agweddau ar Ddisgrifiadau Lefel a Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol presennol ACCAC a bod eraill yn cydnabod bod eu meysydd llafur yn debyg iawn i Arweiniad ACCAC.

- 2.11 Hefyd, nododd sawl CYSAG eu bod wedi ystyried amrywiaeth o ddogfennau Estyn a/neu wedi derbyn cyflwyniadau gan AEM (Arolygwyr Ei Mawrhydi). Roedd rhai ohonynt wedi ymgynghori gydag Estyn ar ansawdd yr adroddiadau arolygu a'r fframwaith arolygu newydd. Rhoddodd rhai o'r CYSAGau sylwadau ar y Fframwaith hwn a sut y byddai'r newid arfer yn effeithio ar y ffordd y mae pob CYSAG yn monitro perfformiad ysgolion ar hyn o bryd.
- 2.12 Roedd y rhan fwyaf o adroddiadau CYSAG yn codi mater Bagloriaeth Cymru a nododd rhai ohonynt eu bod wedi cysylltu â Llywodraeth y Cynulliad, CCYSAGC a/neu CBAC o ran diffyg cyfeiriadau at AGr yn ogystal â'r ffaith nad yw'n cael ei gynnwys o gwbl. Ni chafodd y mater hwn ei ddatrys yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Oherwydd newidiadau swyddogol, nododd Conwy, Sir Ddinbych a Sir y Fflint na allai sefydliadau Hyfforddiant Cychwynnol Athrawon yn Lloegr barhau i ddefnyddio ysgolion yng Nghymru ac fe godwyd materion yn ymwneud â statws athro cymwysedig. Yn ôl yr adroddiadau CYSAG, cafodd y mater ei ddatrys yn foddhaol.

3 Addysg grefyddol

Meysydd llafur cytûn lleol

- 3.1 Mae'n rhaid i bob AALI fabwysiadu maes llafur cytûn lleol ar gyfer addysg grefyddol. Mae'n rhaid i bob AALI gynnal cynhadledd i gytuno ar faes llafur (corff ar wahân i'r CYSAG) er mwyn datblygu ac argymhell maes llafur cytûn ar gyfer yr AALI. Dylid trosglwyddo'r maes llafur i'r AALI i'w ystyried ac, os y cytunir arno, ei fabwysiadu'n ffurfiol.
- 3.2 Yn ystod 2002–2003, adroddodd un CYSAG ei fod wedi lansio yn llwyddiannus ei faes llafur cytûn diwygiedig tra nododd eraill bod eu meysydd llafur wedi eu gweithredu neu wedi derbyn ymateb da. Pwysleisiodd tri CYSAG fod adolygiad o'u meysydd llafur cytûn ar waith neu ar ddigwydd. I'r perwyl hwn, nododd tri SACRE ei fod wedi cynnal arolygiadau holiadur er mwyn asesu effeithiolrwydd y maes llafur cytûn cyn yr adolygiad. Roedd Sir Gaerfyrddin a Cheredigion wedi treialu disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC ac yn ystyried sut y byddai datblygu'r Cyfnod Sylfaen yn effeithio ar eu meysydd llafur cytûn diwygiedig.

Nododd pedwar CYSAG eu bod wedi cynhyrchu canllawiau er mwyn ychwanegau at eu maes llafur cytûn ac roedd dau ohonynt wedi cynhyrchu rhestr adnoddau ychwanegol. Roedd pedwar CYSAG wedi cynhyrchu canllawiau asesu yn seiliedig ar ddisgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC. Nododd sawl CYSAG eu bod wedi darparu cyngor a chymorth, gan gynnwys dogfennau arweiniad, er mwyn cynorthwyo gweithredu'r meysydd llafur cytûn mewn ysgolion; roedd y rhain yn debyg i'r hyn a ddarparwyd yn ystod cyfnodau adrodd blaenorol.

- 3.3 Yn ystod 2003–2004, nododd Caerffili ei fod wedi adolygu a chynhyrchu maes llafur cytûn drafft diwygiedig i'w fabwysiadu yn y cyfnod adrodd nesaf. Nododd wyth CYSAG arall y byddant yn adolygu eu meysydd llafur cytûn yn y cyfnod adrodd nesaf ac i'r perwyl hwn roedd tri o'r rhain, Pen-y-bont ar Ogwr, Merthyr Tudful a Rhondda Cynon Taf, wedi dosbarthu holiadur. Bydd Sir Gaerfyrddin a Cheredigion yn gohirio'r adolygu er mwyn ystyried mentrau cenedlaethol ACCAC, gan gynnwys adolygiad o arweiniad ACCAC ar gyfer adolygu meysydd llafur cytûn, *Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer AGr a'r Disgrifiadau Lefel Enghreifftiol Cenedlaethol*.

Nododd dau CYSAG, Caerdydd a Phowys, eu bod wedi darparu cymorth a chanllawiau newydd i ysgolion er mwyn hyrwyddo'u meysydd llafur cytûn diwygiedig a nododd Blaenau Gwent a Sir Fynwy eu bod wedi ychwanegu adran atodol ar Flynyddoedd Cynnar at eu llawlyfr presennol. Darparodd tri CYSAG, Conwy, Sir Ddinbych a Sir y Fflint, ganllawiau asesu er mwyn gweithredu disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC yn llwyddiannus ac fe ysgrifennodd Wrecsam at ysgolion a darparu canllawiau asesu ychwanegol. Nododd sawl CYSAG eu bod wedi darparu cyngor, cymorth a dogfennaeth i gynorthwyo ysgolion wrth weithredu'r meysydd llafur cytûn; roedd y rhain yn debyg i'r hyn a ddarparwyd yn ystod cyfnodau adrodd blaenorol.

3.4 Mae'r tabl isod yn crynhoi statws y meysydd llafur cytûn fel y nodir yn adroddiadau CYSAG.

Mae lleoedd gwag yn dangos nad oes sylw wedi ei wneud yn adroddiad y CYSAG.

Enw'r AALI	Dyddiad mabwysiadu	2002–2003	Cymorth gweithredu	2003–2004	Cymorth gweithredu
Ynys Môn	20 Ebrill 1999	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Darparwyd HMS, ymweliadau ysgol a llyfryn asesu (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol)	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Nodwyd cymorth blaenorol
Blaenau Gwent	17 Medi 2000	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Darparwyd HMS, ymweliadau ysgol a llawlyfr (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol) ac ychwanegwyd Blynnyddoedd Cynnar at y llawlyfr presennol. Dosbarthwyd canlyniadau holiadur ysgolion uwchradd	Adolygiad i'w gynnal ym mis Medi 2005	Nodwyd cymorth blaenorol
Pen-y-bont ar Ogwr	Gwanwyn 2000	Gweithredwyd maes llafur cytûn diwygiedig, adolygiad i'w gynnal yn 2004–2005	Darparwyd HMS, rhestrï adnoddau a nodwyd cynlluniau gwaith enghreifftiol (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol) a dosbarthwyd dogfen enghreifftio safonau 2003. Dosbarthwyd canlyniadau holiadur ar y maes llafur cytûn	Adolygiad i'w gynnal yn yr hydref 2004, i'w weithredu ym mis Medi 2005	Nodwyd cymorth blaenorol a dosbarthwyd holiadur ar y maes llafur cytûn
Caerffili	5 Rhagfyr 1999	Gweithredwyd maes llafur cytûn diwygiedig, adolygiad i'w gynnal yn 2004–2005	Darparwyd HMS, cynlluniau gwaith cynradd (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol) a dosbarthwyd dogfen enghreifftio safonau 2003. Dosbarthwyd holiadur ar y maes llafur cytûn	Adolygwyd a chynhyrchwyd maes llafur cytûn drafft i'w weithredu yn yr hydref 2005	Nodwyd cymorth blaenorol a dosbarthwyd maes llafur cytûn drafft diwygiedig i ysgolion
Caerdydd	2002–2003	Lansiwyd maes llafur cytûn newydd	Cynhyrchwyd cynlluniau gwaith cynradd	Cafwyd ymateb da i'r maes llafur cytûn	Darparwyd safonau enghreifftiol ar gyfer AGr i ysgolion cynradd
Sir Gaerfyrddin	2 Rhagfyr 1996	Yn adolygu'r maes llafur, yn treialu disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC ac yn ystyried materion y Cyfnod Sylfaen ac AGr	Darparwyd HMS, ymweliadau ysgol, cynlluniau gwaith enghreifftiol (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol), adnoddau a rhestrï	Bydd yr adolygiad presennol yn ystyried mentrau cenedlaethol ACCAC gan gynnwys mabwysiadu disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC	Nodwyd bod angen canllawiau i'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol
Ceredigion	4 Mehefin 1997	Yn adolygu'r maes llafur, yn treialu disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC ac yn ystyried materion y Cyfnod Sylfaen ac AGr	Darparwyd HMS, ymweliadau ysgol, cynlluniau gwaith cynradd enghreifftiol (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol), adnoddau a rhestrï	Bydd yr adolygiad presennol yn ystyried mentrau cenedlaethol ACCAC gan gynnwys mabwysiadu disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC	Nodwyd bod angen canllawiau i'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol
Conwy	2000–2001	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Darparwyd canllawiau atodol i'r maes llafur cytûn ac i'r gwaith asesu i egluro disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC	Gweithredwyd maes llafur cytûn. Mabwysiadwyd disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC	Darparwyd canllawiau yn unol â disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC. Nodwyd bod angen canllawiau i'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol

Enw'r AALI	Dyddiad mabwysiadu	2002–2003	Cymorth i roi ar waith	2003–2004	Cymorth i roi ar waith
Sir Ddinbych	2000–2001	Cafwyd ymateb da i'r maes llafur cytûn	Darparwyd canllawiau atodol i'r maes llafur cytûn ac i'r gwaith asesu i egluro disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC	Cafwyd ymateb da i'r maes llafur cytûn	Darparwyd canllawiau yn unol â disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC. Nodwyd bod angen canllawiau i'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol
Sir y Fflint	2000–2001	Cafwyd ymateb da i'r maes llafur cytûn	Darparwyd canllawiau atodol i'r maes llafur cytûn ac i'r gwaith asesu i egluro disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC	Cafwyd ymateb da i'r maes llafur cytûn	Darparwyd canllawiau yn unol â disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC. Nodwyd bod angen canllawiau i'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol
Gwynedd	20 Ebrill 1999	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Darparwyd HMS, ymweliadau ysgol a nodwyd llyfryn asesu (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol)	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Nodwyd cymorth blaenorol
Merthyr Tudful	17 Ionawr 2000	Gweithredwyd maes llafur cytûn diwygiedig, adolygiad i'w gynnal yn 2004–2005	Darparwyd HMS, rhestrï adnoddau a nodwyd cynlluniau gwaith cynradd enghreifftiol (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol)	Adolygiad i'w gynnal yn yr hydref 2004 i'w weithredu ym mis Medi 2005	Nodwyd cymorth blaenorol a dosbarthwyd holiadur ar y maes llafur cytûn
Sir Fynwy	17 Gorffennaf 2000	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Darparwyd HMS, ymweliadau ysgol a llawlyfr (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol) ac ychwanegwyd Blynyddoedd Cynnar at y llawlyfr presennol	Adolygiad i'w gynnal ym mis Medi 2005	Nodwyd cymorth blaenorol
Castell-nedd Port Talbot	2000–2001	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Darparwyd ymweliadau ysgol, a chynllun gwaith cynghorol (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol)		Nodwyd cymorth blaenorol
Casnewydd	Medi 2001	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Darparwyd HMS a nodwyd cynlluniau gwaith cynradd (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol)	Adolygiad i'w gynnal yn 2004–2005	Nodwyd cymorth blaenorol
Sir Benfro	Gwanwyn 2001	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Yn ystyried gosod tasgau asesu		Ysgolion yn cydweithio i sicrhau bod gwaith asesu'n unol â phynciau'r Cwricwlwm Cenedlaethol
Powys	11 Hydref 2002	Gweithredwyd maes llafur cytûn diwygiedig	I ddarparu adnoddau a chynlluniau gwaith	Cafwyd ymateb da i'r maes llafur cytûn	Darparwyd HMS, rhestrï adnoddau a nodwyd ei gynllun gwaith
Rhondda Cynon Taff	Gwanwyn 2000	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Darparwyd HMS, rhestrï adnoddau, nodwyd cynlluniau gwaith cynradd enghreifftiol a dosbarthwyd dogfen enghreifftio safonau 2003	Adolygiad i'w gynnal yn yr hydref 2004 i'w weithredu ym mis Medi 2005	Nodwyd cymorth blaenorol a dosbarthwyd holiadur ar y maes llafur cytûn
Abertawe	Chwefror 2001	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Darparwyd HMS a nodwyd cynlluniau gwaith cynradd (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol)	Adolygiad i'w gynnal yn 2004–2005	Nodwyd cymorth blaenorol

Enw'r AALI	Dyddiad mabwysiadu	2002–2003	Cymorth i roi ar waith	2003–2004	Cymorth i roi ar waith
Torfaen	Chwefror 2001	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Darparwyd HMS a nodwyd cynlluniau gwaith cynradd (fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol)	Adolygiad i'w gynnal yn 2004–2005	Nodwyd cymorth blaenorol
Bro Morgannwg	2000–2001	Maes llafur cytûn yn effeithiol	I ddarparu cymorth mewn asesu i athrawon		
Wrecsam	2000–2001	Cafwyd ymateb da i'r maes llafur cytûn	Darparwyd canllawiau atodol i'r maes llafur cytûn ac i'r gwaith asesu i egluro disgrifiadau lefel enghreifftiol cenedlaethol ACCAC	Gweithredwyd maes llafur cytûn	Ysgrifennwyd at ysgolion i'w hatgoffa o'u cyfrifoldebau statudol, darparwyd HMS a chanllawiau asesu ychwanegol ar gyfer AGr cynradd

3.5 Mae ACCAC yn croesawu'r gwaith a gyflawnir gan bob AALI o ran adolygu ei faes llafur cytûn a chynorthwyo ysgolion i'w weithredu. Argymhellir bod pob CYSAG yn cynghori ei AALI am ffyrdd priodol o fonitro a gwerthuso effeithiolrwydd ei faes llafur cytûn, er enghraifft, trwy holiaduron a/neu ymweliadau ysgol. Cânt hefyd eu hannog i werthuso effeithiolrwydd y cymorth a dderbynnir ar gyfer gweithredu'r maes llafur cytûn, trwy asesu'n swyddogol effeithiolrwydd dogfennau arweiniad a HMS ar athrawon ac arferion yr ystafell ddosbarth.

Safonau Addysg Grefyddol

3.6 Un o brif swyddogaethau CYSAGau yw gweithio gyda'u AALI i fonitro a chynnal safonau addysg grefyddol mewn ysgolion. Mae CYSAGau yn monitro addysg grefyddol trwy adroddiadau arolygu ysgolion, canlyniadau arholiadau, ymweliadau ysgol ac arolygon.

Adroddiadau Arolygu Ysgolion

3.7 Yn ystod 2002–2003, darparodd 22 adroddiad CYSAG wybodaeth ystadegol ac yn ystod 2003–2004, roedd y 21 adroddiad a dderbyniwyd yn cynnwys gwybodaeth debyg.

3.8 Yn ystod 2002–2004, archwiliodd y CYSAGau dros ddwywaith cymaint o adroddiadau arolygu o gymharu â'r cyfnod adrodd diwethaf, ac mae'r rhan fwyaf o ysgolion wedi parhau i dderbyn sylwadau 'Boddhaol' i 'Da law'n' mewn adroddiadau arolygu. Ar y cyfan, mae'n ymddangos bod nifer yr adroddiadau 'Anfoddhaol' wedi gostwng. Fodd bynnag, y diffyg cydymffurfio â gofynion AGr statudol yng Nghyfnod Allweddol 4 ac Ôl-16 yw'r prif fater

sydd bellach heb ei ddatrys. O ganlyniad i'r mater hwn, mae rhai CYSAGau wedi cysylltu ag ysgolion i ofyn am wybodaeth ynglŷn â sut y byddant yn gwella'r sefyllfa. Hefyd, mae'r CYSAGau hyn wedi cyngori eu AALLau i fonitro sut y caiff y cynlluniau gweithredu eu rhoi ar waith. Mae CYSAGau Sir Ddinbych, Sir Gaerfyrddin a Sir y Fflint wedi codi'r mater o ddiffyg cydymffurfio gydag Estyn ac mae Sir y Fflint wedi cynnal arolwg Ôl-16 i asesu'r sefyllfa bresennol yn ysgolion ei AALI. Mae Sir Gaerfyrddin a Cheredigion wedi ysgrifennu i Lywodraeth y Cynulliad i godi materion yn ymwneud â'r cyfnod addysg hwn. Byddai o gymorth pe gallai pob CYSAG adrodd ar sut yr aethant i'r afael â'r diffyg cydymffurfio ynghyd ag argymhellion ar sut y gellir darparu AGr o safon yng Nghyfnod Allweddol 4 ac Ôl-16.

3.9 Mae'r safonau a gyflawnwyd gan ysgolion fel y nodir yn adroddiadau CYSAG 2002–2003 wedi eu crynhoi yn y tabl canlynol.

Noder y caiff cyfnod allweddol ei briodoli lle y crybwyllir ysgolion Babanod, lau neu Gynradd ond, lle mae'r wybodaeth arolygu yn yr adroddiadau CYSAG yn anodd i'w dehongli, maen nhw wedi eu cyfrif (yn y golofn nifer yr ysgolion) fel ysgolion cynradd cyffredinol.

Noder: AGr = Addysg Grefyddol AC = Astudiaethau Crefyddol.

Enw'r AALI	Cyfnod Allweddol	Nifer yr ysgolion sy'n cymryd rhan	Da lawn	Da	Boddhaol i Dda	Boddhaol	Boddhaol i Anfoddhaol	Anfoddhaol
Ynys Môn	1	2	1	1				
	2			2				
	3			1				
	4 AGr		1					
	4 AC		1					
	Safon Uwch Ôl-16		1					
				dim manylion				
Blaenau Gwent	1	3		2		1		
	2	2		1		1		
Pen-y-bont ar Ogwr	1	1		1				
	Cynradd 1	5		2		3		
	2			2		3		
	3			1				
	4 AGr	1		1		1		
AC Ôl-16			1					
*Ôl-16							1	
Caerffili	1	2	1	6		5		
	1-2	11		6		5		
	3	5	1	2		2		
	4 AGr		1	2		1		1
	4 AC		2	1		1		
	Safon Uwch		1	1				
	Ôl-16			1				
Caerdydd	1	13	3	8		2		
	2	11	4	3		4		
	3	3	1	1		1		
	4		dim manylion					
Sir Gaerfyrddin	Cynradd 1	20	2	13		4		
	2		2	8		8		1
	3	1		1				
	4			1				
	AC TGAU			1		1		
	Safon Uwch			1				
	*Ôl-16							1
Arbennig 3		1						
4		1						

Enw'r AALI	Cyfnod Allweddol	Nifer yr ysgolion sy'n cymryd rhan	Da lawn	Da	Boddhaol i Dda	Boddhaol	Boddhaol i Anfoddhaol	Anfoddhaol
Ceredigion	Cynradd 1	13	2	9		2		
	2		2	8		3		
	3	3		3				
	AC TGAU		2	1				
	Safon Uwch		1	1				
ÖI-16			2		1			
Conwy	Cynradd 1	10	2	5		2		
	2		1	5		1		
Sir Ddinbych	1	1		1				
	Cynradd 1	5		5				
	2			5**				
Sir y Fflint	Cynradd 1	20		8		5		
	2			6		7		
	3	1	1					
	4 AGr			1				
	AC TGAU			1				
	Safon Uwch			1				
ÖI-16		dim manylion						
Gwynedd	Cynradd 1	15	5	9		1		
	2		4	9		2		
	3	1		1				
	4 AGr			1				
	4 AC			1				
	Safon Uwch			1				
ÖI-16			1					
Merthyr Tudful	1	1		1				
	2	1				1		
	Cynradd 1	5	1	3		1		
	2		1	4				
	3	3	1	1		1		
	4 AGr		1	1		1		
	4 AC		2	1				
	Safon Uwch		1	2				
ÖI-16			1					
Sir Fynwy	1	5	1	3		1		
	2			2		2		
Castell-nedd Port Talbot	1	16		4				
	2					2		
	Cynradd 1-2			3		5		2
	3-4	3				2		1
Arbennig	1			1				
Casnewydd	1	10	3	3		3		
	2		2	3		2		
	3	1		1				
	4 AGr			1				
	4 AC			1				
	Safon Uwch			1				
ÖI-16			1					

Enw'r AALI	Cyfnod Allweddol	Nifer yr ysgolion sy'n cymryd rhan	Da iawn	Da	Bodddhaol i Dda	Bodddhaol	Bodddhaol i Anfodddhaol	Anfodddhaol
Sir Benfro	1	19	1	10		4		
	2		2	12		4		
	3	1		1				
	4			1				
	Öl-16			1				
Powys	1	15		9	1	4		1
	2		1	8		5		1
	3	1				1		
	4 AGr							1
	4 AC					1		
	Öl-16		3			1		
Rhondda Cynon Taf	1	3		2		1		
	2	4	1	2		1		
	Cynradd 1 2	14		9		5		
	3			9		4		1
	4 AGr	3		2		1		
	4 AC					3		
	Safon Uwch			3				
	*Öl-16							
	Arbennig 3 4	1		1				
	Abertawe	Cynradd 1 2	9		3		5	
3		1		2		4		
4 AGr		3		3		1		
4 AC				1				
Öl-16				1				
Arbennig		1	dim manylion					
Torfaen		1†	7‡		3		1	
	2			2		2		
	3-4	1	arolygwyd gan arolygydd esgobaethol					
Bro Morgannwg	1	10		9		1		
	2		2	7		1		
Wrecsam	1	12	1	9		2		
	2			8		4		
	3			2				
	4	2		2				
	*Öl-16							1

* Mae'r diffyg cydymffurfio neu'r diffyg amser ar gyfer AGr statudol yn y Chweched dosbarth yn parhau'n fater i ysgolion uwchradd (methodd rhai arolygwyr â rhoi dyfarniad – mae'r ysgolion hyn wedi eu nodi fel anfodddhaol yn y tabl).

** Ni welwyd unrhyw wersi, seiliwyd y dyfarniad ar dystiolaeth arall.

† Ni seiliwyd y dyfarniad ar ansawdd AGr mewn un ysgol oherwydd tystiolaeth annigonol.

‡ Ysgol babanod oedd un o'r ysgolion a arolygwyd ac fe'i canmolwyd am arfer da iawn.

3.10 Mae'r safonau a gyflawnwyd gan ysgolion fel y nodir yn adroddiadau CYSAG 2003–2004 wedi eu crynhoi yn y tabl canlynol.

Enw'r AALI	Cyfnod Allweddol	Nifer yr ysgolion sy'n cymryd rhan	Da lawn	Da	Boddhaol i Dda	Boddhaol	Boddhaol i Anfoddhaol	Anfoddhaol	
Ynys Môn	1	10	1	7		2			
	2		1	6		2		1	
Blaenau Gwent	1	7		5		2			
	2	6		1		5			
Pen-y-bont ar Ogwr	1	5		3		2			
	2	2		2					
	Cynradd 1	4	2	2					
	2		1	3					
	3	1		1					
	4 AGr		1						
	4 AC		1						
	Safon Uwch *OI-16		1		1				
Caerffili	Cynradd 1	11		6		3		1	
	2		1	4		3		1	
	3	2		2					
	4 AGr			1		1			
	4 AC		2	2					
Safon Uwch *OI-16	1	1							
Caerdydd	1	9	2	6		1			
	2	12	2	8		2			
	3	3		2		1			
	◆◆4		1	1				1	
	◆◆4 AGr		3	13		3			
Sir Gaerfyrddin	2	20	2	9		9			
	3			3		1			
	◆◆4 AGr		4	1	3		1	2	
	4 AC		1	1					
	Safon Uwch *OI-16	1	1					2	
	Ceredigion	1	13	1	7		5		
		2		2	4		7		
3				1					
4 AGr		1				1			
4 AC				1					
Safon Uwch *OI-16				1					
									1
Conwy	1	9		4		2			
	2			5		2			
	3			1	1		1		
	4 AGr	3	1	1		2			
	4 AC		1	2					
	Safon Uwch *OI-16			1					
			1	1				1	
Sir Ddinbych	1	12		6		3			
	2			6		3			
	3			2					
	4 AGr	2		2					
	4 AC			2					
	Safon Uwch			1					
Sir y Fflint	1	4		2		2			
	2		1	2		1			
	3			4		1			
	4 AGr	4	1	4					
	4 AC			3					
	Safon Uwch *OI-16			2					
	Ysgol arbennig		1		2				
						dim manylion			

Enw'r AALI	Cyfnod Allweddol	Nifer yr ysgolion sy'n cymryd rhan	Da lawn	Da	Bodddhaol i Dda	Bodddhaol	Bodddhaol i Anfodddhaol	Anfodddhaol	
Gwynedd	1	15	1	12		1		1	
	2		2	9		3		1	
	3	1		1					
	4 AGr			1					
	4 AC			1					
Merthyr Tudful	ni chafwyd unrhyw wybodaeth oherwydd i'r cyfarfod CYSAG gael ei ohirio								
Sir Fynwy	1	5	1	2		1			
	2			3		2			
	3	1 ac 1 Arbennig	1			1			
	4			1		1			
	*Öl-16							1	
Castell-nedd	Cynradd 1-2	1		1					
Port Talbot	2	15	2	10		3			
	3	3		1		2			
	◆◆4					2		1	
Casnewydd	1	7	2	3		1			
	2		1	2		1			
	3	1		1					
	4 AGr			1					
	4 AC			1					
	Safon Uwch Öl-16			1					1
Sir Benfro	1	12	2	7		2			
	2		2	8		1		1	
	3	1	dim manylion						
	4		dim manylion						
	Öl-16							1	
Powys	1	16	2	9		5			
	2		3	10		2		1	
	3	3		1		1		1	
	◆◆4 AGr				2		1	1	
	4 AC								
	*Öl-16							3	
Rhondda Cynon Taf	1	5		4		1			
	2	3		3					
	Cynradd 1	16	1	9		6			
	2		1	8		5		2	
	3	4		4					
	◆◆4 AGr			1		2		1	
	4 AC			4					
Safon Uwch Öl-16			1	2		1		4	
Abertawe	1	13	1	7		4			
	2		2	7		4			
	3	1		1					
	4 AGr			1					
	4 AC			1					
Torfaen	Cynradd 1	2		2					
	2			2					
	2	1		1					
Bro Morgannwg	dim manylion								
Wrecsam	1	13	1	4		2			
	2		1	5		1			
	3	1		1					
	4 AGr					1			
	4 AC					1			
	*Öl-16							1	

* Mae'r diffyg cydymffurfio neu'r diffyg amser ar gyfer AGr statudol yn y Chweched dosbarth yn parhau'n fater i ysgolion uwchradd (methodd rhai arolygwyr â rhoi dyfarniad – mae'r ysgolion hyn wedi eu nodi fel anfodddhaol yn y tabl).

◆◆ Lle bo Cyfnod Allweddol 4 wedi ei nodi'n anfodddhaol, mae hyn fel arfer oherwydd nad oes digon o amser wedi ei ddyrannu neu fod AGr yn cael ei chyfuno â phynciau eraill.

3.11 Darparodd 20 CYSAG yn 2002–2003 a 19 CYSAG yn 2003–2004 wybodaeth ddefnyddiol am yr arweiniad a'r cymorth cadarnhaol a gafodd ysgolion gan eu AALI/CYSAG ar ôl yr arolygu. Dau yn unig a nododd y bu gwelliannau neu fel arall mewn ysgolion penodol ac ni nododd unrhyw adroddiad a oedd y gwelliant o ganlyniad i gyngor a gafodd yr AALI gan CYSAG.

3.12 Mae'r anogaeth a'r cymorth a roddir i ysgolion ar ôl yr arolygu wedi eu crynhoi isod.

Enw'r AALI	Camau gweithredu dilynol ar ôl ystyried adroddiadau arolygu 2002–2003	Camau gweithredu dilynol ar ôl ystyried adroddiadau arolygu 2003–2004
Ynys Môn	Ysgrifennodd yr AALI at ysgolion a darparu cymorth pellach trwy ganllawiau a HMS	Ymwelodd swyddog yr AALI ag ysgolion â gwendidau i gynnig cymorth a gosod targedau ar gyfer gwella Darparodd yr AALI HMS
Blaenau Gwent	Adroddiad CYSAG yn pwysleisio arfer da	Monitrodd CYSAG safonau trwy dderbyn cynlluniau gweithredu
Pen-y-bont ar Ogwr	Ymwelodd swyddog yr AALI ag ysgolion â gwendidau i gynnig cymorth a phwysleisio materion mewn HMS	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus, monitro cynlluniau gweithredu ysgolion â gwendidau a phwysleisio materion mewn HMS Aelodau CYSAG yn ymweld ag ysgolion
Caerffili	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus, monitro cynlluniau gweithredu ysgolion a darparu HMS	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus, monitro cynlluniau gweithredu ysgolion â gwendidau a phwysleisio materion mewn HMS
Caerdydd	Darparodd yr AALI HMS, cynhyrchu adnoddau, monitro cynlluniau gweithredu a gwybodaeth hunan-werthuso Cysylltwyd ag ysgolion er mwyn codi ymwybyddiaeth o TGAU Astudiaethau Crefyddol	Darparodd yr AALI HMS, cynhyrchu adnoddau, monitro cynlluniau gweithredu a gwybodaeth hunan-werthuso Cysylltwyd ag ysgolion er mwyn codi ymwybyddiaeth o TGAU Astudiaethau Crefyddol
Sir Gaerfyrddin	Darparodd yr AALI HMS a monitro cynlluniau gweithredu Ymgynghorodd AALI/CYSAG ag Estyn ar faterion a godwyd mewn adroddiadau, yn enwedig y diffyg cydymffurfio Ôl-16	Cynghorodd CYSAG yr AALI i ysgrifennu i Lywodraeth y Cynulliad ynglŷn â methu'r cyfle i gefnogi AGr statudol Ôl-16 trwy Fagloriaeth Cymru. Cysylltodd CYSAG ag Estyn ar faterion a godwyd mewn adroddiadau, yn enwedig y diffyg cydymffurfio/diffyg amser yng Nghyfnod Allweddol 4 ac Ôl-16 Darparodd yr AALI HMS i gynorthwyo ysgolion
Ceredigion	Darparodd yr AALI HMS	Cysylltodd CYSAG ag ysgolion i fynd i'r afael â'r mater o ddiffyg cydymffurfio yng Nghyfnod Allweddol 4 ac Ôl-16. Cynghorodd CYSAG yr AALI i ysgrifennu i Lywodraeth y Cynulliad ynglŷn â methu'r cyfle i gefnogi AGr statudol Ôl-16 trwy Fagloriaeth Cymru Darparodd yr AALI HMS i gynorthwyo ysgolion
Conwy	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a chynnig cymorth swyddog yr AALI Anfonwyd crynodeb o sylwadau arolygu i bob un o ysgolion yr AALI er gwybodaeth	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a chynnig cymorth swyddog yr AALI Anfonwyd crynodeb o sylwadau arolygu i bob un o ysgolion yr AALI er gwybodaeth
Sir Ddinbych	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a chynnig cymorth swyddog yr AALI Ymgynghorodd yr AALI/CYSAG ag Estyn ar faterion a godwyd mewn adroddiadau	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a chynnig cymorth swyddog yr AALI a gofyn iddynt gymharu'r canfyddiadau arolygu gyda'i arferion
Sir y Fflint	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a chynnig cymorth swyddog yr AALI Ymgynghorodd yr AALI/CYSAG ag Estyn ar faterion a godwyd mewn adroddiadau	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a chynnig cymorth swyddog yr AALI Anfonwyd crynodeb o sylwadau arolygu i bob un o ysgolion yr AALI er gwybodaeth Dosbarthwyd ac adroddwyd ar yr arolwg i asesu darpariaeth Ôl-16

Enw'r AALI	Camau gweithredu dilynol ar ôl ystyried adroddiadau arolygu 2002–2003	Camau gweithredu dilynol ar ôl ystyried adroddiadau arolygu 2003–2004
Gwynedd	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion a darparu cymorth pellach ar ffurf canllawiau a HMS	Anfonodd CYSAG lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus. Cefnogodd swyddog yr AALI yr ysgolion â gwendidau a gosod targedau ar gyfer gwella Darparodd yr AALI HMS
Merthyr Tudful	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus. Ymwelodd Swyddog yr AALI ag ysgolion â gwendidau i gynnig cymorth a phwysleisio materion mewn HMS	Dim gwybodaeth ar gael
Sir Fynwy	Monitrodd yr AALI safonau trwy dderbyn cynlluniau gweithredu a dosbarthwyd crynodeb o adroddiadau arolygu i ysgolion	Monitrodd swyddog yr AALI safonau mewn ysgolion
Castell-nedd Port Talbot	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus, gwneud cais am y wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau gweithredu ac ymweld ag ysgolion i asesu cynnydd yn AGr	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a gwneud cais am y wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau gweithredu
Casnewydd	Helpodd swyddog yr AALI ysgolion i gynhyrchu cynlluniau gweithredu ac yna'u monitro Darparodd AALI HMS i athrawon a hyfforddiant i lywodraethwyr	Helpodd swyddog yr AALI ysgolion i gynhyrchu cynlluniau gweithredu ac yna'u monitro Darparodd AALI HMS i athrawon a hyfforddiant i lywodraethwyr
Sir Benfro	Ni nodwyd camau gweithredu dilynol ar ôl yr arolygiadau	Ni nodwyd camau gweithredu dilynol ar ôl yr arolygiadau
Powys	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a gwneud cais am y wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau gweithredu ysgolion â gwendidau Anfonodd CYSAG grynodeb o sylwadau arolygu i bob un o ysgolion yr AALI er gwybodaeth	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a gwneud cais am y wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau gweithredu ysgolion â gwendidau Anfonodd CYSAG grynodeb o sylwadau arolygu i bob un o ysgolion yr AALI er gwybodaeth.
Rhondda Cynon Taf	Monitrodd yr AALI gynllun gweithredu a darparu HMS	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus, monitro cynlluniau gweithredu ysgolion â gwendidau, a darparu HMS
Abertawe	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus, monitro cynlluniau gweithredu ysgolion â gwendidau, a darparu HMS	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus, monitro cynlluniau gweithredu ysgolion â gwendidau, a darparu HMS
Torfaen	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a monitro cynlluniau gweithredu ysgolion	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus, monitro cynlluniau gweithredu ysgolion â gwendidau
Bro Morgannwg	Ni nodwyd camau gweithredu dilynol ar ôl yr arolygiadau	
Wrecsam	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a chynnig cymorth swyddog yr AALI Anfonodd CYSAG grynodeb o sylwadau arolygu i bob un o ysgolion yr AALI er gwybodaeth	Anfonodd yr AALI lythyrau llongyfarch i ysgolion llwyddiannus a chynnig cymorth swyddog yr AALI Anfonodd CYSAG grynodeb o sylwadau arolygu i bob un o ysgolion yr AALI er gwybodaeth

3.13 Mae fframwaith arolygu newydd Estyn wedi ei nodi fel mater i AALLau sydd am ddefnyddio adroddiadau arolygu fel sail i asesu safonau addysg grefyddol o fewn AALLau. Mae pedwar CYSAG eisoes wedi rhoi gweithdrefnau ar waith er mwyn iddyn nhw barhau â'u proses fonitro. Mae AALI Conwy, Sir y Fflint a Sir Ddinbych wedi penderfynu gweithredu 'Adolygiadau Cefnogol' o AGr. Mae hyn yn golygu y bydd yr ymgynghorydd/arolygydd AGr yn ymweld ag ysgol uwchradd leol ac ysgolion cynradd cysylltiedig y dalgylch er mwyn ystyried ansawdd y ddarpariaeth AGr. Mae pob grŵp yn cyfrannu at adroddiad ar y cyd a adolygir yn barhaus ac a ddefnyddir i hysbysu CYSAGau ynglŷn â safonau. Mae tîm cynghori Caerdydd yn rhoi arweiniad i ysgolion ynghylch archwilio'r ddarpariaeth AGr a chynnal hunan-werthusiad.

3.14 Mae ACCAC yn croesawu'r gwaith a gyflawnir gan bob CYSAG o ran dadansoddi adroddiadau arolygu ac yn gobeithio y bydd pob CYSAG, yng ngoleuni gweithdrefnau arolygu newydd, yn cynghori eu AALLau i ddatblygu dulliau dyfeisgar o asesu a monitro safonau yn eu hysgolion lleol. Anogir pob CYSAG i barhau i gynorthwyo a monitro ysgolion cyn ac ar ôl yr arolygu ac i werthuso effeithiolrwydd y cymorth hwn trwy nodi gwelliannau neu fel arall mewn agweddau arbennig ar AGr.

Canlyniadau arholiadau

- 3.15 Darparodd 22 adroddiad CYSAG yn 2002–2003 a 21 yn 2003–2004 wybodaeth ystadegol am ganlyniadau arholiadau yn eu AALI. Fodd bynnag, mae lefel y manylder a ddarperir yn yr adroddiadau a'r defnydd a wneir o'r wybodaeth ystadegol i gynghori AALLau yn amrywio'n fawr.
- 3.16 Canlyniadau arholiadau Astudiaethau Crefyddol TGAU 2002 fel y nodir yn adroddiadau CYSAG. Mae crynodeb o'r rhain yn y tablau sy'n dilyn ar dudalennau 21–26.

Mae lleoedd gwag yn nodi na ddarparwyd y wybodaeth yn adroddiadau CYSAG (e.e. cymharu cyraeddiadau bechgyn a merched).

Enw'r AALI	TGAU														
	Nifer y disgyblion	Gradd A*–C		Gradd A*–G		Nifer y bechgyn	Gradd A*–C		Gradd A*–G		Nifer y merched	Gradd A*–C		Gradd A*–G	
		Nifer	%	Nifer	%		Nifer	%	Nifer	%		Nifer	%	Nifer	%
Ynys Môn	72		76		100	7					65				
Blaenau Gwent	44	12	27	39	89	14	2	14	11	79	30	10	33	28	93
Pen-y-bont ar Ogwr	263		73		98										
Caerffili	323		58		96										
Caerdydd	623		65		89										
Sir Gaerfyrddin	255		75		97	74					181				
Ceredigion	87		82		100	16			16	18	71			71	82
Conwy	89		72		100	12		83		100	77		70		100
Sir Ddinbych	286	167	58	274	96	104	48	46	100	96	182	119	65	174	96
Sir y Fflint	203	121	60	196	97	90	46	51	86	96	113	75	66	110	97
Gwynedd	157		64		99	35					122				
Merthyr Tudful	141		68		98										
Castell-nedd Port Talbot	279		63		95	101					178				
Casnewydd	485		59		93										
Sir Benfro (2003)	898	572	64	875	97										
Powys	104		64		97										
Rhondda Cynon Taf	451		67		94										
Abertawe	416	290	70	408	98	147	89	61	143	97	269	203	75	267	99
Torfaen	180		73		99										
Bro Morgannwg	270	213	79	266	99										
Wrecsam	188	137	73	186	99	53	38	72	51	96	135	99	73	135	100

3.17 Mae canlyniadau arholiadau Astudiaethau Crefyddol Cwrs Byr TGAU 2002 fel y nodir yn adroddiadau CYSAG wedi eu crynhoi isod.

Enw'r AALI	Nifer y disgyblion	Gradd A*-C		Gradd A*-G	
		Nifer	%	Nifer	%
Blaenau Gwent	307	186	61	297	97
Pen-y-bont ar Ogwr	863		67		98
Caerffili	838		66		97
Caerdydd	1386		51		89
Sir Gaerfyrddin*	463		74		99
Ceredigion	147		57		98
Conwy*	224	151	67	219	98
Sir Ddinbych*	277	156	56	271	98
Sir y Fflint*	355	294	83	355	100
Merthyr Tudful	142		33		92
Castell-nedd Port Talbot*	466		45		97
Casnewydd	737		66		96
Powys	304		85		99
Rhondda Cynon Taf	1298		57		96
Abertawe*	617	226	37	564	91
Torfaen	287		52		95
Bro Morgannwg	667	409	61	656	98
Wrecsam*	69	41	59	68	99

* Roedd y CYSAGau hyn hefyd wedi adrodd ar gyraeddiadau bechgyn a merched ar wahân.

3.18 Mae canlyniadau arholiadau Astudiaethau Crefyddol Tystysgrif Cyrhaeddiad Addysgol (TCA) 2002 fel y nodir yn adroddiadau CYSAG wedi eu crynhoi isod.

Enw'r AALI	Nifer y disgyblion	Rhagoriaeth	Teilyngdod	Pasio	Methu
Sir Gaerfyrddin	37			37	
Pen-y-bont ar Ogwr*	43	10	17	14	1
Sir Ddinbych*	31	9	13	5	4
Sir y Fflint*	1				1
Casnewydd	7			6	
Abertawe*	62	28	28	3	3
Wrecsam*	13	4	9		

* Roedd y CYSAGau hyn hefyd wedi adrodd ar gyraeddiadau bechgyn a merched ar wahân.

3.19 Mae canlyniadau arholiadau Astudiaethau Crefyddol TAG Safon Uwch 2002 fel y nodir yn adroddiadau CYSAG wedi eu crynhoi isod.

Enw'r AALI	Nifer y disgyblion	Pob A-E	
		Nifer	%
Ynys Môn	24	24	100
Blaenau Gwent*	19	18	95
Pen-y-bont ar Ogwr	81		98
Caerffili	47		98
Caerdydd	44	44	100
Sir Gaerfyrddin*	30	30	100
Ceredigion	13	13	100
Conwy*	34	34	100
Sir Ddinbych*	16	16	100
Sir y Fflint	22	22	100
Gwynedd	12	12	100
Merthyr Tudful	16	16	100
Castell-nedd Port Talbot*	11		100
Casnewydd	28		96
Sir Benfro (2003)	33	33	100
Powys	13		100
Rhondda Cynon Taf*	104		95
Abertawe*	34	32	94
Torfaen	21		100
Bro Morgannwg	24	24	100

* Roedd y CYSAG hyn hefyd wedi adrodd ar gyraeddiadau bechgyn a merched ar wahân.

3.20 Mae canlyniadau arholiadau Astudiaethau Crefyddol TAG Safon UG 2002 fel y nodir yn adroddiadau CYSAG wedi eu crynhoi isod.

Enw'r AALI	Nifer y disgyblion	Pob A-E	
		Nifer	%
Ynys Môn	41	41	100
Caerffili	42		95
Caerdydd*	123		92
Gwynedd	16		81
Casnewydd	54		96
Sir Benfro* (2003)	27	25	93
Abertawe*	84	83	99
Torfaen	21		80
Bro Morgannwg	52	51	98

* Roedd y CYSAGau hyn wedi nodi Blynyddoedd 12 a 13 ar wahân.

3.21 Mae canlyniadau arholiadau Astudiaethau Crefyddol TGAU 2003 fel y nodir yn adroddiadau CYSAG wedi eu crynhoi isod.

Enw'r AALI	TGAU														
	Nifer y disgyblion	Gradd A*-C		Gradd A*-G		Nifer y bechgyn	Gradd A*-C		Gradd A*-G		Nifer y merched	Gradd A*-C		Gradd A*-G	
		Nifer	%	Nifer	%		Nifer	%	Nifer	%		Nifer	%	Nifer	%
Ynys Môn	87		74		99	23		43			64		84		
Pen-y-bont ar Ogwr	248		77		98										
Caerffili	305		72		97										
Caerdydd (2004)	774		67		94										
Sir Gaerfyrddin	284		81		99	83					201				
Ceredigion	127		80		98	31					96				
Conwy	87	65	75	85	98	13	7	54	12	92	74	58	78	73	99
Sir Ddinbych	278	189	68	274	99	87	49	56	85	98	191	140	73	189	99
Sir y Fflint	290	160	55	280	97	103	42	41	98	95	187	118	63	182	97
Gwynedd	202		70		99	42					160				
Merthyr Tudful	198		64		95										
Castell-nedd Port Talbot	347		56		84	81					266				
Casnewydd	680		61		93										
Sir Benfro (2004)	92	72	78	92	100										
Powys	155		77		98										
Rhondda Cynon Taf	392		64		96										
Abertawe	465		66		98										
Torfaen	183		75		97										
Bro Morgannwg	229	182	80	228	99										
Wrecsam	168	119	71	167	99	61	39	64	60	98	107	80	75	107	100

3.22 Mae canlyniadau arholiadau Astudiaethau Crefyddol Cwrs Byr TGAU 2003 fel y nodir yn adroddiadau CYSAG wedi eu crynhoi isod.

Enw'r AALI	Nifer y disgyblion	Gradd A*-C		Gradd A*-G	
		Nifer	%	Nifer	%
Pen-y-bont ar Ogwr	966		67		98
Caerffili	881		66		98
Caerdydd	1557		69		94
Sir Gaerfyrddin	496		68		99
Ceredigion	120		65		99
Conwy	173	124	72	168	97
Sir Ddinbych	271	142	52	260	96
Sir y Fflint	375	216	58	372	99
Merthyr Tudful	168		56		96
Castell-nedd Port Talbot	459		49		93
Casnewydd	835		45		89
Sir Benfro	798	498	62	761	95
Powys	561		73		99
Rhondda Cynon Taf	1589		42		94
Abertawe (Blwyddyn 10)	49		49		98
Abertawe (Blwyddyn 11)	535		29		91
Torfaen	223		40		95
Bro Morgannwg	818	506	62	792	97
Wrecsam	376		47		95

3.23 Mae canlyniadau arholiadau Astudiaethau Crefyddol Tystysgrif Cyrhaeddiad Addysgol (TCA) fel y nodir yn adroddiadau CYSAG wedi eu crynhoi isod.

Enw'r AALI	Nifer y disgyblion	Rhagoriaeth	Teilyngdod	Pasio	Methu
Sir Gaerfyrddin	22			22	
Conwy	4		3	1	
Sir Ddinbych	51	6	14	21	10
Sir y Fflint	6		3	2	1
Rhondda Cynon Taf	34	21	12	1	
Abertawe	45			43	

3.24 Mae canlyniadau arholiadau Astudiaethau Crefyddol TAG Safon Uwch 2003 fel y nodir yn adroddiadau CYSAG wedi eu crynhoi isod.

Enw'r AALI	Nifer y disgyblion	Pob A-E	
		Nifer	%
Ynys Môn*	21	21	100
Pen-y-bont ar Ogwr	92	92	100
Caerffili*	49		96
Caerdydd (2004)	48		96
Sir Gaerfyrddin*	29	29	100
Ceredigion*	31	31	100
Conwy*	37	37	100
Sir Ddinbych*	23	23	100
Sir y Fflint	19	19	100
Gwynedd	14		93
Merthyr Tudful	20	20	100
Castell-nedd Port Talbot	4	4	100
Casnewydd*	46		93
Sir Benfro (2004)	38	38	100
Powys	16		94
Rhondda Cynon Taf*	89		99
Abertawe	33		97
Torfaen	28		93
Bro Morgannwg	31	31	100

* Roedd y CYSAGau hyn hefyd wedi adrodd ar gyraeddiadau bechgyn a merched ar wahân.

3.25 Mae canlyniadau arholiadau Astudiaethau Crefyddol TAG Safon UG 2003 fel y nodir yn adroddiadau CYSAG wedi eu crynhoi isod.

Enw'r AALI	Nifer y disgyblion	Gradd A*-C		Gradd A*-G	
		Nifer	%	Nifer	%
Caerffili	65		39		85
Caerdydd (2004)	154		57		90
Gwynedd	19				78
Casnewydd	53				81
Sir Benfro (2004)	43	16	37	35	81

Enw'r AALI	Nifer y disgyblion	Gradd A*-C		Gradd A*-G	
		Nifer.	%	Nifer.	%
Abertawe	52				98
Torfaen					80
Bro Morgannwg	49	41	84	49	100

3.26 Darparodd 18 CYSAG yn 2002–2003 a 17 CYSAG yn 2003–2004 dystiolaeth eu bod wedi ystyried a thrafod canlyniadau'r arholiadau yn ystod eu cyfarfodydd. Ni ddangosodd pedwar adroddiad CYSAG yn 2002–2003 a phump yn 2003–2004 unrhyw dystiolaeth eu bod wedi trafod materion yn ymwneud â chanlyniadau arholiadau.

Darparodd 18 adroddiad CYSAG yn 2002–2003 a 17 adroddiad yn 2003–2004 dystiolaeth eu bod wedi ystyried holl ffigurau Cymru gyfan a/neu ffigurau'r flwyddyn flaenorol, ffigurau pynciau eraill a materion rhyw fel rhan o'r dadansoddi. Mae'r wybodaeth hon yn ddefnyddiol i CYSAGau i asesu perfformiad eu hysgolion dros amser ac i roi cyngor i'r AALI am unrhyw ymyrraeth sydd ei hangen er mwyn cynorthwyo athrawon.

Er ei fod yn anodd i CYSAGau ddod i gasgliadau terfynol ynglŷn ag ystadegau arholiadau, ar y cyfan mae'r wybodaeth a ddarperir gan CYSAGau fel arfer yn dangos bod nifer y disgyblion sy'n dilyn y cwrs byr TGAU a Safon Uwch yn cynyddu'n raddol, er efallai na fydd yr un peth yn wir am y cwrs llawn TGAU. Mae nifer y disgyblion sy'n cael eu cofrestru ar gyfer y cwrs byr yn gadarnhaol iawn am fod llawer o ysgolion yn dewis cofrestru dosbarthiadau cyfan o ddisgyblion (o allu cymysg) i achredu AGr statudol. Er efallai y bydd hyn yn dangos gostyngiad yn y canlyniadau TGAU, mae hefyd yn dangos bod ysgolion yn cyflawni eu dyletswydd statudol i ddarparu AGr berthnasol yng Nghyfnod Allweddol 4. Nodwyd y mater penodol hwn gan dri CYSAG. Roedd hefyd yn dda gweld bod pump CYSAG wedi nodi faint o ymgeiswyr oedd yn sefyll cymwysterau lefel Mynediad yn eu AALI. Rhoddwyd sylwadau cadarnhaol ar y canlyniadau a nifer y disgyblion a gofrestrwyd ar gyfer Safon Uwch. Roedd rhai CYSAGau yn siomedig â'r nifer hwn, fodd bynnag, nododd eraill mai dim ond am flwyddyn/dwy flynedd y bu'r cwrs yn rhedeg ac roedd disgwyl i'r ffigurau cofrestru hyn wella dros amser. Roedd yn ddiddorol nodi bod tri CYSAG hefyd wedi ystyried canlyniadau arholiad mewn colegau trydyddol.

3.27 Prif swyddogaeth CYSAG yw cynghori'r AALI ar agweddau AGr sydd angen eu hystyried er mwyn gwella safonau. Yn ystod y cyfnod adrodd hwn, nododd wyth adroddiad CYSAG eu bod wedi anfon llythyrau i ysgolion i'w llongyfarch ar eu canlyniadau cadarnhaol ac i ddiolch i athrawon am eu gwaith caled. Nododd CYSAG Sir Gaerfyrddin a Cheredigion eu bod am ddefnyddio HMS fel ffordd o drafod a gwella safonau cyrhaeddiad disgyblion mewn arholiadau cyhoeddus.

O ganlyniad i drafodaethau gydag athrawon, maen nhw hefyd wedi penderfynu codi materion arbennig gyda CCYSAGC a CBAC ynglŷn ag un o'r dewisiadau Safon Uwch. Roedd CYSAG Powys ac Abertawe wedi mynd ati i ysgrifennu at ysgolion i'w hannog i gofrestru mwy o ddisgyblion ar gyfer y cwrs byr TGAU fel ffordd o achredu AGr statudol, ac roedd llythyr Abertawe'n canolbwyntio ar nodi'r rhesymau dros berfformiadau gwael yn y cwrs byr. Yn yr un modd, cynghorodd CYSAG Wrecsam i'w AALI fonitro cyraeddiadau'r ymgeiswyr, cynnig cymorth i athrawon a rhoi blaenoriaeth ar wella canlyniadau arholiadau yn yr AALI dros y flwyddyn i ddod.

- 3.28 Mae'r tabl isod yn dangos tystiolaeth bod CYSAG yn trafod canlyniadau arholiadau a'r camau gweithredu dilynol fel y nodir yn adroddiadau CYSAG. Mae crynodeb o'r rhain yn y tabl sy'n dilyn ar dudalennau 27–32.

Mae lleoedd gwag yn nodi nad oes sylw wedi ei wneud yn adroddiad y CYSAG.

Enw'r AALI	Yn ystod 2002–2003, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion	Yn ystod 2003–2004, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion
Ynys Môn	Ffigurau Cymru gyfan Canlyniadau blynyddoedd blaenorol Sgôr Astudiaethau Crefyddol yn uwch nag mewn pynciau eraill Materion y ddau ryw – merched yn perfformio'n well na bechgyn ar lefel TGAU Canlyniadau Safon Uwch calonogol		Ffigurau Cymru gyfan Canlyniadau blynyddoedd blaenorol Sgôr Astudiaethau Crefyddol yn well na phynciau TGAU eraill a'r un peth â phynciau Safon Uwch eraill Materion y ddau ryw – merched yn perfformio'n well na bechgyn ar lefel TGAU	
Blaenau Gwent	Ni chofnodwyd trafodaeth		Ni chofnodwyd trafodaeth	
Pen-y-bont ar Ogwr	Ffigurau Cymru gyfan Canlyniadau blynyddoedd blaenorol Canran y dosbarthiadau sy'n cael eu cofrestru ym Mlwyddyn 11 Canlyniadau Safon Uwch colegau trydyddol yn gadarnhaol iawn	Llongyfarchwyd ysgolion a cholegau trydyddol	Ffigurau Cymru gyfan Canlyniadau blynyddoedd blaenorol Canran y dosbarthiadau sy'n cael eu cofrestru ym Mlwyddyn 11	Llongyfarchwyd ysgolion a cholegau trydyddol
Caerffili	Ar y cyfan, roedd canlyniadau'n is na ffigurau Cymru gyfan a'r flwyddyn flaenorol Mwy yn cofrestru ar gyfer TGAU fel achrediad AGr statudol Mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch Canlyniadau Safon Uwch colegau trydyddol yn gadarnhaol iawn	Llongyfarchwyd ysgolion a cholegau trydyddol	Ar y cyfan, roedd canlyniadau'n uwch na ffigurau Cymru gyfan ar lefel TGAU ac yn gymharol ar Safon Uwch Gwelliant ar ganlyniadau TGAU y flwyddyn flaenorol Llai yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU Llawer mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer y cwrs byr TGAU AGr statudol Mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch Canlyniadau Safon Uwch colegau trydyddol yn gadarnhaol	Llongyfarchwyd ysgolion a cholegau trydyddol

Enw'r AALI	Yn ystod 2002–2003, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion	Yn ystod 2003–2004, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion
Caerdydd	Ar y cyfan, roedd canlyniadau ychydig yn is na ffigurau TGAU Cymru gyfan, ond Safon Uwch yn uwch		Ar y cyfan, roedd canlyniadau yn gymharol â ffigurau Cymru gyfan Gwelliant ar ganlyniadau'r flwyddyn flaenorol ar lefel TGAU ond nid ar Safon Uwch Mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU a Safon Uwch	
Sir Gaerfyrddin	Roedd canlyniadau TGAU yn uwch na ffigurau Cymru gyfan Materion y ddau ryw Canlyniadau lefel Mynediad 'Manteisio' ar Safonau Uwch/UG	Llongyfarchwyd ysgolion Darparwyd HMS Cyfarfu athrawon â CBAC i drafod materion	Roedd canlyniadau TGAU a Safon Uwch yn uwch na ffigurau Cymru gyfan Materion y ddau ryw Canlyniadau lefel Mynediad Nifer yr ysgolion sy'n darparu AGR TGAU fel AGR statudol 'Manteisio' ar Safonau Uwch/UG	Llongyfarchwyd ysgolion Darparwyd HMS Trafodwyd materion Safon Uwch gyda CCYSAGC a CBAC
Ceredigion	Roedd canlyniadau TGAU yn uwch na ffigurau Cymru gyfan Materion y ddau ryw 'Manteisio' ar Safonau Uwch/UG	Llongyfarchwyd ysgolion Darparwyd HMS Cyfarfu athrawon â CBAC i drafod materion	Roedd canlyniadau TGAU a Safon Uwch yn uwch na ffigurau Cymru gyfan Materion y ddau ryw 'Manteisio' ar Safonau Uwch/UG	Llongyfarchwyd ysgolion. Darparwyd HMS Trafodwyd materion Safon Uwch gyda CCYSAGC a CBAC
Conwy	Ar y cyfan roedd canlyniadau TGAU yn uwch na ffigurau Cymru gyfan Gostyngiad ar ganlyniadau TGAU y flwyddyn flaenorol ond yn uwch ar Safon Uwch Materion y ddau ryw – gwelliant ym mherfformiad bechgyn, ond roedd perfformiad merched wedi gwaethygu. Ffigurau bechgyn a merched yn parhau i fod yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol Ychydig mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer y cwrs byr a Safon Uwch ond llai ar gyfer TGAU	Cyhoeddwyd Adolygiad Pum Mlynedd y Safonau	Ar y cyfan, roedd canlyniadau'n uwch na ffigurau Cymru gyfan Gwelliant ar ganlyniadau TGAU a Safon Uwch blynnyddoedd blaenorol Materion y ddau ryw – perfformiad TGAU cwrs llawn y bechgyn yn waeth na'r merched. Perfformiad y merched yn cynyddu, yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol. Ar gyfer y cwrs byr perfformiad bechgyn a merched wedi gwella Llai yn cael eu cofrestru ar gyfer y cwrs byr TGAU Nifer cyson yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch	

Enw'r AALI	Yn ystod 2002–2003, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion	Yn ystod 2003–2004, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion
Sir Ddinbych	<p>Ar y cyfan, roedd canlyniadau TGAU yn is na ffigurau Cymru gyfan ond roedd canlyniadau Safon Uwch dipyn yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol</p> <p>Gwelliant ar ganlyniadau TGAU y flwyddyn flaenorol</p> <p>Materion y ddau ryw – gwelliant ym mherfformiad y bechgyn ond canlyniadau bechgyn a merched yn is na ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU, ond llai ar gyfer y cwrs byr</p> <p>Ychydig mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch</p> <p>Perfformiad ychydig yn is ar lefel Mynediad</p>	<p>Llongyfarchwyd ysgolion</p> <p>Cyhoeddwyd Adolygiad Pum Mlynedd y Safonau</p>	<p>Ar y cyfan, roedd canlyniadau TGAU a Safon Uwch yn is na ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Gwelliant ar ganlyniadau TGAU y flwyddyn flaenorol ond nid Safon Uwch</p> <p>Materion y ddau ryw – llai o fechgyn yn cofrestru ar gyfer TGAU ond gwelliant ym mherfformiad. Ychydig o welliant yng nghanlyniadau a nifer y merched</p> <p>Ychydig llai yn cael eu cofrestru ar gyfer y cwrs byr TGAU</p> <p>Ychydig mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch</p> <p>Gwell canlyniadau a nifer yr ymgeiswyr ar lefel Mynediad</p>	Llongyfarchwyd ysgolion
Sir y Fflint	<p>Roedd canlyniadau yn uwch na ffigurau TGAU a Safon Uwch Cymru gyfan</p> <p>Gwell canlyniadau Safon Uwch</p> <p>Materion y ddau ryw – gwelliant sylweddol ar ganlyniadau TGAU y flwyddyn flaenorol</p> <p>Llai yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU</p> <p>Materion y ddau ryw – gwell perfformiad gan fechgyn a merched ond yn is na'r cyfartaledd cenedlaethol o hyd</p> <p>Llai o ymgeiswyr yn sefyll TGAU B</p> <p>Llawer mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch</p> <p>Llai o ymgeiswyr ar gyfer lefel Mynediad</p>	<p>Cyhoeddwyd Adolygiad Pum Mlynedd y Safonau</p>	<p>Ar y cyfan, roedd canlyniadau TGAU a Safon Uwch yn is na ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Canlyniadau is i fechgyn a merched o gymharu â ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Canlyniadau TGAU ychydig yn is o gymharu â blynyddoedd blaenorol</p>	Llongyfarchwyd ysgolion

Enw'r AALI	Yn ystod 2002–2003, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion	Yn ystod 2003–2004, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion
Gwynedd	<p>Ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Canlyniadau blynyddoedd blaenorol</p> <p>Llai yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU</p> <p>Sgôr Astudiaethau Crefyddol yn uwch na phynciau TGAU eraill ond Safon Uwch yn is</p> <p>Materion y ddau ryw – merched yn perfformio'n well na bechgyn ar lefel TGAU</p> <p>Nifer isel yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch o hyd</p>		<p>Ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Canlyniadau blynyddoedd blaenorol</p> <p>Sgôr Astudiaethau Crefyddol bechgyn a merched yn uwch na phynciau TGAU eraill ond Safon Uwch yn is</p> <p>Materion y ddau ryw – perfformiad bechgyn a merched wedi gwella, ond merched yn perfformio'n well</p> <p>Nifer isel yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch</p> <p>Mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU</p>	
Merthyr Tudful	<p>Ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Canlyniadau blynyddoedd blaenorol</p>	Llongyfarchwyd ysgolion	<p>Ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Canlyniadau blynyddoedd blaenorol</p> <p>Canran y dosbarthiadau sy'n cael eu cofrestru ym Mlwyddyn 11</p>	Llongyfarchwyd ysgolion
Sir Fynwy	Ni chofnodwyd trafodaeth		Ni chofnodwyd trafodaeth na chanlyniadau	
Castell-nedd Port Talbot	Ni chofnodwyd trafodaeth		Ni chofnodwyd trafodaeth	
Casnewydd	<p>Canlyniadau TGAU yn is na ffigurau Cymru gyfan ond yn gymharol â chanlyniadau'r cwrs byr, a Safon Uwch ar y cyfan yn uwch</p> <p>Gwelliant ar ganlyniadau blynyddoedd blaenorol yn y cwrs byr a Safon Uwch</p> <p>Materion y ddau ryw – merched yn perfformio'n well na bechgyn ar lefel TGAU. Mae bron i hanner y disgyblion sy'n cofrestru ar gyfer y cwrs byr yn fechgyn</p> <p>Mwy yn cofrestru ar gyfer TGAU fel achrediad AGr statudol</p> <p>Nifer yr ymgeiswyr lefel Mynediad</p>		<p>Canlyniadau TGAU a Safon Uwch ychydig yn is na ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Ychydig yn well na chanlyniadau TGAU blynyddoedd blaenorol, ond canlyniadau y cwrs byr a Safon Uwch yn is</p> <p>Mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU</p> <p>Materion y ddau ryw – merched yn perfformio'n well na bechgyn</p> <p>Llawer mwy yn cofrestru ar gyfer y cwrs byr TGAU fel achrediad AGr statudol</p> <p>Llawer mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch</p>	

Enw'r AALI	Yn ystod 2002–2003, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion	Yn ystod 2003–2004, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion
Sir Benfro	Ni chofnodwyd trafodaeth		Ni chofnodwyd trafodaeth	
Powys	<p>Roedd canlyniadau Safon Uwch yn uwch na ffigurau Cymru gyfan ac yn gymharol â chanlyniadau TGAU</p> <p>Gwell canlyniadau Safon Uwch na blynyddoedd blaenorol</p> <p>Ychydig llai yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU, ond llawer mwy yn cofrestru ar gyfer y cwrs byr fel achrediad AGr</p> <p>Ychydig mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch, ond CYSAG yn poeni nad yw hwn yn cynyddu'n sylweddol</p>	Llythyrau i ysgolion i'w hannog i gofrestru mwy ar gyfer y cwrs byr fel achrediad statudol	<p>Roedd canlyniadau TGAU yn uwch na ffigurau Cymru gyfan ond ar y cyfan yn is ar gyfer Safon Uwch</p> <p>Gwell canlyniadau TGAU na blynyddoedd blaenorol, ond canlyniadau Safon Uwch yn is</p> <p>Mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU</p> <p>Llawer mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer y cwrs byr TGAU fel achrediad AGr statudol</p> <p>Ychydig mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch</p>	
Rhondda Cynon Taf	<p>Ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Canlyniadau blynyddoedd blaenorol</p> <p>Canran y dosbarthiadau sy'n cael eu cofrestru ym Mlwyddyn 11</p>	Longyfarchwyd ysgolion	<p>Ffigurau Cymru gyfan</p> <p>Canlyniadau blynyddoedd blaenorol</p> <p>Canran y dosbarthiadau sy'n cael eu cofrestru ym Mlwyddyn 11</p>	Longyfarchwyd ysgolion
Abertawe	<p>Ar y cyfan, roedd canlyniadau TGAU a Safon Uwch yn uwch na ffigurau Cymru, ond ychydig yn is ar gyfer y cwrs byr.</p> <p>Gwell canlyniadau TGAU na blynyddoedd blaenorol</p> <p>Llai yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU</p> <p>Mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer y cwrs byr</p> <p>Mwy yn cael eu cofrestru ar gyfer Safon Uwch</p> <p>Nifer yr ymgeiswyr lefel Mynediad</p>		<p>Ar y cyfan, roedd canlyniadau TGAU yn is na ffigurau Cymru gyfan, yn enwedig y cwrs byr</p> <p>Roedd canlyniadau'n gymharol â chanlyniadau TGAU blynyddoedd blaenorol</p> <p>Roedd canlyniadau Safon Uwch yn uwch na ffigurau Cymru gyfan ar rai graddau</p> <p>Llawer mwy'n cofrestru ar gyfer TGAU, ond llai yn y cwrs byr</p> <p>Materion y ddau ryw – merched yn perfformio'n well na bechgyn, ond mae'r bwch yn lleihau</p>	Ysgrifennwyd i bob ysgol, gan dynnu sylw at ffigurau Cymru gyfan ar gyfer AGr cwrs byr a'r duedd am ganlyniadau is yn yr AALI, gyda golwg iddynt fynd i'r afael â'r ffactorau a allai effeithio ar berfformiad, megis amser, staff ac adnoddau

Enw'r AALI	Yn ystod 2002–2003, ystyriodd CYSAGau y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion	Yn ystod 2003–2004, ystyriodd CYSAG y materion canlynol	Ymateb AALI i ysgolion
Torfaen	<p>Ar y cyfan, roedd canlyniadau TGAU a Safon Uwch yn uwch na ffigurau Cymru gyfan ond yn is ar gyfer y cwrs byr</p> <p>Canlyniadau'r cwrs byr yn is o gymharu â blynyddoedd blaenorol</p> <p>Gwell canlyniadau Safon Uwch</p> <p>Llai yn cofrestru ar gyfer TGAU</p> <p>Mwy yn cofrestru ar gyfer Safon Uwch</p>		<p>Ar y cyfan, roedd canlyniadau TGAU yn uwch na ffigurau Cymru gyfan ond yn is ar gyfer y cwrs byr a Safon Uwch</p> <p>Canlyniadau'r cwrs byr yn is o gymharu â blynyddoedd blaenorol</p> <p>Llai yn cofrestru ar gyfer TGAU ers 2001</p> <p>Mwy yn cofrestru ar gyfer Safon Uwch</p> <p>Roedd canlyniadau Safon Uwch colegau trydyddol yn gadarnhaol iawn</p>	
Bro Morgannwg	<p>Canlyniadau gwell na'r flwyddyn flaenorol</p> <p>Mwy yn cofrestru ar gyfer y cwrs byr</p> <p>Llai yn cofrestru ar gyfer TGAU Astudiaethau Crefyddol cwrs llawn</p> <p>Ychydig llai yn cofrestru ar gyfer Safon Uwch, ond ychydig mwy ar gyfer safon UG</p>			
Wrecsam	<p>Roedd canlyniadau TGAU yn uwch na ffigurau Cymru gyfan, ond yn is ar gyfer y cwrs byr</p> <p>Canlyniadau TGAU ychydig yn is</p> <p>Materion y ddau ryw – ychydig llai o fechgyn yn cofrestru, mwy o ferched yn cofrestru. Graddau'n is na'r flwyddyn flaenorol ond wedi parhau i fod yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol</p> <p>Mwy yn cofrestru ar gyfer TGAU</p> <p>Dim ymgeiswyr Safon Uwch am yr ail flwyddyn yn olynol</p>	Cyhoeddwyd Adolygiad Pum Mlynedd y Safonau	<p>Roedd canlyniadau TGAU yn uwch na ffigurau Cymru gyfan, ond yn is ar gyfer y cwrs byr</p> <p>Llai yn cofrestru ar gyfer TGAU</p> <p>Llawer mwy yn cofrestru ar gyfer y cwrs byr</p> <p>Materion y ddau ryw – roedd mwy o fechgyn yn cael eu cofrestru ar gyfer TGAU ond nid oedd eu graddau cystal â'r merched. Fodd bynnag roedd y gwrthwyneb yn wir yn y cwrs byr</p> <p>Dim ymgeiswyr Safon Uwch</p>	<p>AALI i Fonitro:</p> <ul style="list-style-type: none"> nifer y disgyblion sy'n cael eu cofrestru ar gyfer arholiadau Astudiaethau Crefyddol nifer yr athrawon arbenigol <p>Nodwyd yr adroddiad bod cefnogi athrawon mewn cyrsiau arholiadau TGAU yn flaenoriaeth i'r AALI yn ystod y cyfnod adrodd nesaf</p> <p>Swyddog yr AALI i gefnogi ysgolion sydd am gynnig cyrsiau Safon Uwch</p>

3.29 Mae ACCAC yn gwahodd pob CYSAG i ddadansoddi a thrafod canlyniadau arholiadau ac yn nodi'n arbennig gwaith y CYSAGau hynny sydd wedi cynghori eu AALI, o ganlyniad i'r dadansoddi, i gefnogi a monitro arholiadau cyhoeddus mewn ysgolion. Argymhellir pob CYSAG i werthuso canlyniadau arholiadau, gan gynnwys ystyried ffigurau Cymru gyfan, canlyniadau blynyddoedd blaenorol, patrymau cofrestru a materion rhyw, ac i gynghori'r AALI ar sut y gellir cynnal a gwella safonau arholiadau cyhoeddus dros amser.

Dulliau addysgu, dewis adnoddau addysgu a hyfforddiant athrawon

3.30 Disgwylir i bob CYSAG adrodd a rhoi cyngor i'w AALI ynglŷn â dulliau addysgu, dewis adnoddau a hyfforddiant athrawon. Rhoddir llawer o'r cyngor trwy sesiynau HMS a ddarperir yn yr AALI neu drwy AALI/consortia preifat. Yn ystod y cyfnod adrodd, nododd 21 adroddiad mai HMS oedd y brif ffordd o roi cyngor ar ddulliau addysgu ac adnoddau. Yn ogystal â phynciau HMS mwy traddodiadol fel manau sanctaidd, arteffactau a manylion am baratoi ar gyfer arholiadau, roedd pwyslais ar hyfforddi ym maes dysgu gweithredol, sgiliau meddwl, sgiliau allweddol, TGCh (gan gynnwys y bwrdd gwyn rhyngweithiol) a'r Cyfnod Sylfaen.

Mae sawl AALI yn parhau i gynhyrchu eu dogfennau arweiniad eu hunain (nodir y dogfennau hyn hefyd yn yr adnoddau a ddatblygir i gefnogi meysydd llafur cytûn) ac mae gan lawer ohonynt ffocws cyffredin, er enghraifft, cynhyrchu cynlluniau gwaith enghreifftiol, enghreifftiau ar gyfer asesu ac adnoddau TGCh.

3.31 Yn ystod y cyfnod adrodd, nododd pum CYSAG (Ynys Môn, Gwynedd, Wrecsam, Sir Gaerfyrddin a Cheredigion), fod gan eu AALLau ddull o nodi anghenion hyfforddi a/neu werthuso llwyddiant yr HMS a ddarperir. Yn Ynys Môn a Gwynedd, ymgynghorir ag athrawon ynglŷn â'u hanghenion HMS ac mae panel pwnc yn cyfarfod i osod blaenoriaethau. Ar ôl darparu'r HMS, mae staff yr AALI (nid staff sy'n darparu'r HMS) yn archwilio ffurflenni gwerthuso, yn mynychu trawstoriad o gyrsiau ac yn ymweld ag athrawon unigol i asesu effaith y sesiynau HMS. Yn Wrecsam, cesglir gwybodaeth gan ysgolion er mwyn i'r AALI drafod a chytuno ar flaenoriaethau. Yn Sir Gaerfyrddin a Cheredigion, defnyddir ffurflenni gwerthuso i asesu a chytuno ar ansawdd yr HMS.

3.32 Mae'r tabl isod yn crynhoi'r cyngor a roddir yn adroddiadau CYSAG ar ddulliau addysgu, dewis adnoddau, HMS a hyfforddiant fel y nodir yn adroddiadau CYSAG.

Mae lleoedd gwag yn nodi nad oes sylw wedi ei wneud yn adroddiad y CYSAG.

Enw'r AALI	2002–2003 AALI yn cynghori ar ddulliau addysgu o ran	2002–2003 AALI yn darparu adnoddau	2002–2003 AALI yn darparu gwybodaeth	Nifer y sesiynau HMS a gwerthuso
Ynys Môn	'Ffordd o Fyw', (Dyniaethau 1 diwrnod a 5 diwrnod) Codi safonau TGAU Codi safonau Safon Uwch Sgiliau meddwl a TGCh Seminar addysg gan Paul Ginnis ac athrawon lleol			7 sesiwn cynradd, 3 sesiwn uwchradd a 1 sesiwn cynradd ac uwchradd. HMS yn cael ei werthuso trwy archwilio ffurflenni gwerthuso, mynychu trawstoriad o sesiynau HMS neu gyfsweld ag athrawon i ofyn eu barn
Blaenau Gwent	Cynllunio ac arferion ystafell ddogfen AGr i ddisgyblion dan 5 oed Monitro ac asesu mewn AGr Bwdhaeth – ymweld â Lam Rim		Gwasanaeth benthycyca artefactau	2 sesiwn cynradd, a 2 sesiwn cynradd ac uwchradd
Pen-y-bont ar Ogwr	Cydlynedd cynradd Hindwaeth ac ymweld â mannau addoli Dysgu gweithredol, sgiliau allweddol a sgiliau meddwl Dysgu ac addysgu TGCh Asesu Amrywiaeth Cynhadledd flynyddol	Gweithio ar ddogfen i enghreifftio'r safonau yng Nghyfnod Allweddol 1 a 2 (gweler tabl 3.4) Rhestr adnoddau i ysgolion Calendr gwyliau		11 sesiwn cynradd a 10 sesiwn uwchradd
Caerffili	Cydlynedd cynradd Hindwaeth ac ymweld â mannau addoli Dysgu ymarferol, sgiliau allweddol a sgiliau meddwl Dysgu ac addysgu TGCh Asesu Amrywiaeth Cynhadledd flynyddol	Gweithio ar ddogfen i enghreifftio'r safonau yng Nghyfnod Allweddol 1 a 2 (gweler tabl 3.4) Rhestr adnoddau i ysgolion Calendr gwyliau		11 sesiwn cynradd a 10 sesiwn uwchradd

Enw'r AALI	2002–2003 AALI yn cynghori ar ddulliau addysgu o ran	2002–2003 AALI yn darparu adnoddau	2002–2003 AALI yn darparu gwybodaeth	Nifer y sesiynau HMS a gwerthuso
Caerdydd		Taith rithwir o gwmpas templ Hindŵaidd (CA3) a mosg Mwslimaidd (CA2) ar CD-ROM	Anfon llythyr i ysgolion yn hyrwyddo ymweliad â mosg lleol Cynlluniau i gynnal arddangosfa Anne Frank yng Nghaerdydd	
Sir Gaerfyrddin	Atgynhyrchiad o fosc Cristnogaeth Arteffactau Iddewiaeth Cyfarfodydd rhwydwaith Penwythnos yn Llundain yn ymweld â manau addoli Hyfforddiant TGCh Cronfa Cyfleoedd Newydd	Adnoddau dwyieithog ar gyfer CA1 Cyngor ar adnoddau yn ystod HMS	Safleoedd rhyngwrwyd a mewnrwyd ar gyfer AGr	3 sesiwn cynradd, 1 sesiwn uwchradd, 2 sesiwn cynradd ac uwchradd ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol Mwyafrif y gwerthusiadau yn 'Dda lawn'
Ceredigion	Atgynhyrchiad o fosc Cristnogaeth Arteffactau Iddewiaeth Cyfarfodydd rhwydwaith Penwythnos yn Llundain yn ymweld â manau addoli Hyfforddiant TGCh Cronfa Cyfleoedd Newydd	Adnoddau dwyieithog ar gyfer CA1 Cyngor ar adnoddau yn ystod HMS	Safleoedd rhyngwrwyd a mewnrwyd ar gyfer AGr	3 sesiwn cynradd, 1 sesiwn uwchradd, 2 sesiwn cynradd ac uwchradd ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol Mwyafrif y gwerthusiadau yn 'Dda lawn'
Conwy	Diwrnod Penaethiaid AGr Cydlynnydd AGr Iddewiaeth, Cristnogaeth, Hindŵaeth Bwyd ac AGr Symbylu AGr Cynllunio AGr gynradd Sgiliau allweddol	Caniatâd i ddefnyddio adran Cwricwlwm Cymreig maes llafur Yr Eglwys yng Nghymru		6 sesiwn cynradd, 3 sesiwn uwchradd, 1 sesiwn cynradd ac uwchradd, ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol

Enw'r AALI	2002–2003 AALI yn cynghori ar ddulliau addysgu o ran	2002–2003 AALI yn darparu adnoddau	2002–2003 AALI yn darparu gwybodaeth	Nifer y sesiynau HMS a gwerthuso
Sir Ddinbych	Diwrnod Penaethiaid AGr Cydllynydd AGr Iddewiaeth, Cristnogaeth, Hindŵaeth Bwyd ac AGr Symbylu AGr Cynllunio AGr gynradd Sgiliau allweddol	Caniatâd i ddefnyddio adran Cwricwlwm Cymreig maes llafur Yr Eglwys yng Nghymru	Gostyngiad yn nifer y tanysgrifiadau i PFP Publishing Ltd trwy'r AALI	6 sesiwn cynradd, 3 sesiwn uwchradd, 1 sesiwn cynradd ac uwchradd, ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol
Sir y Fflint	Diwrnod Penaethiaid AGr Cydllynydd AGr Iddewiaeth, Cristnogaeth, Hindŵaeth Bwyd ac AGr Symbylu AGr Cynllunio AGr gynradd Sgiliau allweddol	Caniatâd i ddefnyddio adran Cwricwlwm Cymreig maes llafur Yr Eglwys yng Nghymru	Gostyngiad yn nifer y tanysgrifiadau i PFP Publishing Ltd trwy'r AALI	6 sesiwn cynradd, 3 sesiwn uwchradd, 1 sesiwn cynradd ac uwchradd, ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol
Gwynedd	'Ffordd o Fyw', (Dyniaethau 1 diwrnod a 5 diwrnod) Codi safonau TGAU Codi safonau Safon Uwch Sgiliau dysgu a TGCh Sgiliau dysgu a'r Cwricwlwm Cenedlaethol Seminar Addysg gan Paul Ginnis ac athrawon lleol			7 sesiwn cynradd a 4 sesiwn uwchradd. HMS yn cael ei werthuso trwy archwilio ffurflenni gwerthuso, mynychu trawstoriad o sesiynau HMS neu gyfnewid ag athrawon i ofyn eu barn
Merthyr Tudful	Cydllynydd cynradd Hindŵaeth ac ymweld â mannau addoli Dysgu gweithredol, sgiliau allweddol a sgiliau meddwl Dysgu ac addysgu TGCh Asesu Amrywiaeth Cynhadledd flynyddol	Gweithio ar ddogfen i enghreifftio'r safonau yng Nghyfnod Allweddol 1 a 2 (gweler tabl 3.4) Rhestr adnoddau i ysgolion Calendr gwyliau		11 sesiwn cynradd a 10 sesiwn uwchradd

Enw'r AALI	2002–2003 AALI yn cyngori ar ddulliau addysgu o ran	2002–2003 AALI yn darparu adnoddau	2002–2003 AALI yn darparu gwybodaeth	Nifer y sesiynau HMS a gwerthuso
Sir Fynwy	Cynllunio ac arferion ystafell ddosbarth AGr i ddisgyblion dan 5 oed Monitro ac asesu AGr Bwdhaeth – ymweld â Lam Rim		Gwasanaeth benthycy artefactau	4 sesiwn cynradd, 2 sesiwn cynradd ac uwchradd
Castellnedd Port Talbot	Cydlynnydd AGr AGr ac ABCh yn y Blynnyddoedd Cynnar Deunyddiau Asesu Dewisol mewn AGr Sgiliau allweddol (Saesneg a TGCh) mewn AGr Pontio CA2/3			Ymweld ag ysgolion unigol
Casnewydd	Cynhadledd AGr flynyddol Gwybodaeth i Benaethiaid AGr Yr Eglwys yng Nghymru		Nodwyd gwasanaeth benthycy arteffactau Derbyniodd ysgolion restr HMS gan ESIS (Education and School Improvement Service) a Sir Fynwy	
Sir Benfro	Sgiliau meddwl a dysgu gweithredol Moeseg Herio'r rhai mwyaf galluog CBAC (TGAU a Safon Uwch) Ffilm, cerddoriaeth gyfoes ac AGr Awdurdod crefyddol Cwricwlwm Cymreig Sikhiaeth		Gwefan AGr gynradd wedi ei diweddaru Cylchlythyr AGr gynradd ar gael i ysgolion Cystadleuaeth i ddangos 'Themâu Cymreig mewn addoli ar y cyd' Cymrodoriaeth Farmington Gwobr Ysgol Deulu Dewi Sant	3 sesiwn cynradd a 9 sesiwn uwchradd (a sesiynau min nos). Ymweld ag ysgolion unigol
Powys	Mannau addoli Cyflwyniad i'r maes llafur cytûn Cyfarfodydd ymgynghori i Benaethiaid AGr		Gwybodaeth am TGCh ac AGr ar wefan Powys Adolygiad o wasanaeth llyfrgell yr ysgol	3 sesiwn cynradd a 2 sesiwn uwchradd

Enw'r AALI	2002–2003 AALI yn cynghori ar ddulliau addysgu o ran	2002–2003 AALI yn darparu adnoddau	2002–2003 AALI yn darparu gwybodaeth	Nifer y sesiynau HMS a gwerthuso
Rhondda Cynon Taf	Cydlynnydd cynradd Hindŵaeth ac ymweld â mannau addoli Dysgu gweithredol, sgiliau allweddol a sgiliau meddwl Dysgu ac addysgu TGCh Asesu Amrywiaeth Cynhadledd flynyddol	Gweithio ar ddogfen i enghreiffio'r safonau yng Nghyfnod Allweddol 1 a 2 Rhestr adnoddau i ysgolion Calendr gwyliau		11 sesiwn cynradd a 10 sesiwn uwchradd
Abertawe	Cynlluniau gwaith Asesu a'r maes llafur cytûn Penaethiaid adrannau			2 sesiwn cynradd a 2½ sesiwn uwchradd
Torfaen	Dim HMS yn ysgolion yr AALI Cynhadledd flynyddol		Cyngor ar ddarparwyr HMS eraill Cynlluniau i gynnal arddangosfa Anne Frank	
Bro Morgannwg	Cydlynwyr cynradd Penaethiaid adrannau Pontio CA2/3			Cynradd/uwchradd bob tymor
Wrecsam	Dirnrod Penaethiaid AGr Cydlynnydd AGr Iddewiaeth, Cristnogaeth, Hindŵaeth Bwyd ac AGr Symbylu AGr Cynllunio AGr gynradd Sgiliau allweddol	Caniatâd i ddefnyddio adran Cwricwlwm Cymreig maes llafur Yr Eglwys yng Nghymru	Adleoli'r ganolfan adnoddau	6 sesiwn cynradd, 3 sesiwn uwchradd, 1 sesiwn cynradd ac uwchradd ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol

3.33 Mae'r tabl isod yn crynhoi'r cyngor a roddir yn adroddiadau CYSAG ar ddulliau addysgu, dewis adnoddau, HMS a hyfforddiant.

Mae lleoedd gwag yn nodi nad oes sylw wedi ei wneud yn adroddiad y CYSAG.

Enw'r AALI	2003–2004 AALI yn cyngori ar ddulliau addysgu o ran	2003–2004 AALI yn darparu adnoddau	2003–2004 AALI yn darparu gwybodaeth	Nifer y sesiynau HMS a gwerthuso
Ynys Môn	Perthnasau (Dynaethau 1 diwrnod a 5 diwrnod) Mannau addoli lleol Penaethiaid AGr Sgiliau meddwl a bwrdd gwyn rhyngweithiol mewn AGr Cynhadledd Bwdhaeth (i athrawon a disgyblion)			8 sesiwn cynradd a 3 sesiwn uwchradd; HMS yn cael ei werthuso trwy archwilio ffurflenni gwerthuso, mynychu trawstoriad o sesiynau HMS neu gyfnewid ag athrawon i ofyn eu barn ac ymweld ag ysgolion unigol
Blaenau Gwent	TGCh ac AGr Asesu trwy ddefnyddio lefelau gan gynnwys Deunyddiau Asesu Dewisol ACCAC Cristnogaeth ac Iddewiaeth AGr a Blynyddoedd Cynnar		Gwasanaeth benthycu arteffactau	2 sesiwn cynradd a 2 sesiwn cynradd ac uwchradd
Pen-y-bont ar Ogwr	Cydlynnydd cynradd Technegau myfyriol mewn AGr Islam, Iddewiaeth TGCh ac AGr – creu adnoddau Mannau addoli Meddwl AGr Darpariaeth Ôl-16 AGr i ANG Cynhadledd AGr flynyddol	Dosbarthwyd dogfen i enghreifftio'r safonau yng Nghyfnod Allweddol 1 a 2 (gweler tabl 3.4) Dosbarthwyd dogfen i ysgolion uwchradd ar Sgiliau Allweddol: Rhifedd Calendr gwyliau		10 sesiwn cynradd a 7 sesiwn uwchradd

Enw'r AALI	2003–2004 AALI yn cynghori ar ddulliau addysgu o ran	2003–2004 AALI yn darparu adnoddau	2003–2004 AALI yn darparu gwybodaeth	Nifer y sesiynau HMS a gwerthuso
Caerffili	Cydllynydd cynradd Technegau myfyriol mewn AGr Islam, Iddewiaeth TGCh ac AGr – creu adnoddau Mannau addoli Meddwl AGr Darpariaeth Ôl-16 AGr i ANG Cynhadledd AGr flynyddol	Dosbarthu dogfen i enghreffio'r safonau yng Nghyfnod Allweddol 1 a 2 (gweler tabl 3.4) Dosbarthu dogfen i ysgolion uwchradd ar Sgiliau Allweddol: Rhifedd Calendr gwyliau		7 sesiwn cynradd a 8 sesiwn uwchradd
Caerdydd	Ymweld â manau addoli Sgiliau meddwl, defnyddio arteffactau a myfyrdod, ac ati	Taith rithwir o gwmpas synagog, gurdwara ac eglwys Anglicanaidd ar CD-ROM Gweithio ar ganllawiau i hyrwyddo ymweliadau a defnyddio ymwelwyr	Cynnal arddangosfa Anne Frank	Ymweld ag ysgolion
Sir Gaerfyrddin	Atgynhyrchiad o fosc Yr amgylchedd a'r Cyfnod Sylfaen Islam Cyfarfodydd rhwydwaith Addysgu a dysgu effeithiol	Adnoddau dwyieithog ar gyfer CA1 Cyngor ar adnoddau yn ystod HMS	Defnyddio fideo- gynadledda mewn AGr Rhoi deunyddiau i'r Grid Cenedlaethol ar gyfer Dysgu Safleoedd rhyngwrwyd a mewnrwyd ar gyfer AGr	2 sesiwn cynradd, 2 sesiwn uwchradd, 1 sesiwn cynradd ac uwchradd, ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol. Mwyafrif y gwerthusiadau yn 'Dda lawn'
Ceredigion	Atgynhyrchiad o fosc Yr amgylchedd a'r Cyfnod Sylfaen Islam Cyfarfodydd rhwydwaith Addysgu a dysgu effeithiol	Adnoddau dwyieithog ar gyfer CA1 Cyngor ar adnoddau yn ystod HMS	Rhoi deunyddiau i'r Grid Cenedlaethol ar gyfer Dysgu Safleoedd rhyngwrwyd a mewnrwyd ar gyfer AGr	2 sesiwn cynradd, 1 sesiwn uwchradd, 2 sesiwn cynradd ac uwchradd, ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol. Mwyafrif y gwerthusiadau yn 'Dda lawn'
Conwy	Diwrnod penaethiaid AGr Iddewiaeth, Cristnogaeth, Hindŵaeth, Islam Sgiliau meddwl ac AGr AGr yn y Cyfnod Sylfaen	Grŵp rhwydwaith yr AALI wedi cynhyrchu CD-ROM i'w dosbarthu i ysgolion Gwneud cais am ddosbarthu <i>'Living Judaism'</i> i ysgolion Deunyddiau ar Uganda i'w cynhyrchu Gwaith i'w gyflawni ar ddatblygiad ysbrydol a moesol		3 sesiwn cynradd, 1 sesiwn uwchradd, 1 sesiwn cynradd ac uwchradd ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol

Name of LEA	2003–2004 AALI yn cynghori ar ddulliau addysgu o ran	2003–2004 AALI yn darparu adnoddau	2003–2004 AALI yn darparu gwybodaeth	Nifer y sesiynau HMS a gwerthuso
Sir Ddinbych	Diwrnod penaethiaid AGr Iddewiaeth, Cristnogaeth, Hindŵaeth Sgiliau meddwl ac AGr AGr yn y Cyfnod Sylfaen	Grŵp rhwydwaith yr AALI wedi cynhyrchu CD-ROM i'w dosbarthu i ysgolion Gwneud cais am ddosbarthu 'Living Judaism' i ysgolion Deunyddiau ar Uganda i'w cynhyrchu		3 sesiwn cynradd, 1 sesiwn uwchradd, 1 sesiwn cynradd ac uwchradd ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol
Sir y Fflint	Diwrnod Penaethiaid AGr Iddewiaeth, Cristnogaeth, Hindŵaeth Sgiliau meddwl ac AGr AGr yn y Cyfnod Sylfaen	Grŵp rhwydwaith yr AALI wedi cynhyrchu CD-ROM i'w dosbarthu i ysgolion Gwneud cais am ddosbarthu 'Living Judaism' i ysgolion		2 sesiwn cynradd, 1 sesiwn uwchradd, 1 sesiwn cynradd ac uwchradd ac ymweliadau eraill ag ysgolion unigol
Gwynedd	Perthnasau (Dyniaethau 1 diwrnod a 5 diwrnod) Mannau addoli lleol Penaethiaid AGr Celf a cherddoriaeth mewn AGr Sgiliau meddwl a bwrdd gwyn rhyngweithiol mewn AGr Cynhadledd Bwdhaeth (i athrawon a disgyblion)			8 sesiwn cynradd a 4 sesiwn uwchradd; HMS yn cael ei werthuso trwy archwilio ffurflenni gwerthuso, mynychu trawstoriad o sesiynau HMS neu gyfnewid ag athrawon i ofyn eu barn ac ymweld ag ysgolion unigol
Merthyr Tudful	Cydllynydd cynradd Technegau myfyriol mewn AGr Islam, Iddewiaeth TGCh ac AGr – creu adnoddau Mannau addoli Meddwl AGr Darpariaeth Ôl-16 AGr i ANG Cynhadledd AGr flynyddol	Dosbarthwyd dogfen i enghreiffio'r safonau yng Nghyfnod Allweddol 1 a 2 (gweler tabl 3.4) Dosbarthwyd dogfen i ysgolion uwchradd ar Sgiliau Allweddol: Rhifedd Calendr gwyliau		10 sesiwn cynradd a 7 sesiwn uwchradd
Sir Fynwy	TGCh ac AGr Asesu trwy ddefnyddio lefelau sy'n cynnwys DADau ACCAC Cristnogaeth ac Iddewiaeth AGr a Blynyddoedd Cynnar Pontio		Cyflawnwyd adolygiad o wasanaeth benthycu artefactau	2 sesiwn cynradd a 2 sesiwn cynradd ac uwchradd

Enw'r AALI	2003–2004 AALI yn cynghori ar ddulliau addysgu o ran	2003–2004 AALI yn darparu adnoddau	2003–2004 AALI yn darparu gwybodaeth	Nifer y sesiynau HMS a gwerthuso
Castell-nedd Port Talbot	'Living graveyard' (gan gynnwys hanes a gwyddoniaeth) Cydlynnydd AGr AGr ac ABCh yn y Blynnyddoedd Cynnar Pontio CA2/3		Canlyniadau'r cysondeb a'r cynnydd mewn ymchwil AGr wedi eu nodi a'u dosbarthu i ysgolion Dosbarthwyd 'Putting RE into Review' fel rhan o adroddiad y CYSAG.	Ymweliadau ag ysgolion unigol
Casnewydd	Ni chynigiwyd HMS i ysgolion cynradd Cyfarfod hanner diwrnod i Benaethiaid AGr Cynhadledd AGr flynyddol		Nodwyd gwasanaeth benthyca arteffactau Derbyniodd ysgolion restr HMS gan ESIS a'r Eglwys yng Nghymru	
Sir Benfro	Casglu data oddi ar y we i'w ddefnyddio gyda bwrdd gwyn rhyngweithiol AGr a'r Blynnyddoedd Cynnar Cyfarfod rhwydwaith – PowerPoint a pharatoi ar gyfer arolygiadau Estyn Moeseg Sglliau meddwl TGCh CBAC (TGAU a Safon Uwch)		Gwefan AGr gynradd wedi ei diweddarau Cylchlythyr AGr gynradd ar gael i ysgolion Tafleni gwybodaeth i'w cynhyrchu Canmlwyddiant y Diwygiad Crefyddol yng Nghymru 1904 (Arddangosfa a Deunyddiau astudio)	1 sesiwn cynradd a 5 sesiwn uwchradd Ymweliadau ag ysgolion unigol
Powys	Mannau addoli TGCh ac AGr Cyfarfodydd ymgynghori Penaethiaid AGr lle ystyriwyd DADau drafft ACCAC a byrddau gwyn rhyngweithiol		Adnoddau i'w gosod ar wefan Powys Adolygiad o wasanaeth llyfrgell ysgolion	3 sesiwn cynradd a 2 sesiwn uwchradd
Rhondda Cynon Taf	Cydlynnydd cynradd Technegau myfyriol mewn AGr Islam, Iddewiaeth TGCh ac AGr – creu adnoddau Mannau addoli Meddwl AGr Darpariaeth Ôl-16 AGr i ANG Cynhadledd AGr flynyddol	Dosbarthwyd dogfen i enghreiffio'r safonau yng Nghyfnod Allweddol 1 a 2 (gweler tabl 3.4) Dosbarthwyd dogfen i ysgolion uwchradd ar Sglliau Allweddol: Rhifedd Calendr gwyliau	Cystadleuaeth Traethawd Robin McNair	10 sesiwn cynradd a 7 sesiwn uwchradd

Enw'r AALI	2003–2004 AALI yn cyngori ar ddulliau addysgu o ran	2003–2004 AALI yn darparu adnoddau	2003–2004 AALI yn darparu gwybodaeth	Nifer y sesiynau HMS a gwerthuso
Abertawe	Cydlynnydd AGr Penaethiaid adrannau Datblygu deunyddiau ystafell ddosbarth TGCh ac AGr Cynhadledd flynyddol (cynradd) Cynhadledd flynyddol (uwchradd)	Cynhyrchu deunyddiau ystafell ddosbarth i ddatblygu sgiliau meddwl a dysgu gweithredol		2 sesiwn cynradd a 4 sesiwn uwchradd
Torfaen	Ni ddarparwyd HMS Cynhadledd flynyddol yng Nghasnewydd			
Bro Morgannwg				
Wrecsam	Maes llafur cytûn Hindŵaeth, Iddewiaeth ac Islam Materion datblygu Arteffactau Eglwys blwyf TGCh ac AGr Codi safonau Cylchoedd o safon mewn addysg	Cynhyrchwyd CD-ROM gan grŵp rhwydwaith AALI i'w dosbarthu i ysgolion Cyfarfodydd yn ymwneud ag AGr a'r we, codi safonau, Diwrnod Coffa'r Holocost, AGr TGAU, TGCh ac AGr, galluog a dawnus, cynlluniau gwaith, anghenion HMS	Datblygwyd ystafell adnoddau AGr	6 sesiwn cynradd a 4 sesiwn uwchradd

3.34 Tra bod CYSAG wedi darparu gwybodaeth am ddulliau addysgu, dewis adnoddau addysgu a hyfforddiant athrawon, nid ydynt bob amser yn darparu sail resymegol i benderfynu ar bwnc HMS. Mewn rhai achosion, fodd bynnag, seiliwyd pwnc HMS ar adroddiadau arolygu a chanlyniadau arholiadau (gweler y tablau priodol).

3.35 Mae ACCAC yn croesawu'r cymorth a ddarperir gan AALiau ar gyfer addysgu addysg grefyddol. Argymhellir i bob CYSAG gynghori eu AALI i fabwysiadu dulliau priodol o nodi a gwerthuso effeithiolrwydd y cymorth a'r cyngor a roddir er mwyn codi safonau.

4 Addoli ar y cyd

4.1 Un o brif swyddogaethau CYSAG yw gweithio gyda'u AALI i fonitro a chynghori ar ddarpariaethau addoli ar y cyd a gwneud argymhellion ynglŷn â phenderfyniadau.

Cyngor ar addoli ar y cyd

4.2 Yn ystod 2002–2004, argymhellodd pump adroddiad CYSAG y dylid defnyddio Arweiniad yr AALI i addoli ar y cyd a ddisbarthwyd i ysgolion mewn cyfnod adrodd blaenorol. Cynigiodd wyth CYSAG gymorth i ysgolion trwy ddarparu HMS ar gyfer addoli ar y cyd, rhai ohonynt dros gyfnod o ddwy flynedd. Nododd CYSAG Powys fod ei AALI wedi disbarthu deunyddiau i ysgolion ar wefan Powys a nododd Sir Gaerfyrddin a Cheredigion eu cynlluniau i rannu arfer da ar wefan yr AALI yn y dyfodol.

4.3 Mae'r tabl hwn yn rhestru'r arweiniad a ddarperir gan bob CYSAG.

Mae lleoedd gwag yn nodi nad oes sylw wedi ei wneud yn adroddiad y CYSAG.

Enw'r AALI	Addoli ar y cyd 2002–2003	Addoli ar y cyd 2003–2004
Ynys Môn	Dosbarthwyd deunyddiau arweiniad addoli ar y cyd i ysgolion ac ar wefan y sir fel y nodir yn adroddiad 2000–2001	Dosbarthwyd deunyddiau arweiniad addoli ar y cyd i ysgolion ac ar wefan y sir fel y nodir yn adroddiad 2000–2001
Blaenau Gwent		
Pen-y-bont ar Ogwr	HMS i athrawon cynradd	HMS i athrawon uwchradd
Caerffili	HMS i athrawon cynradd	Darparu HMS i athrawon uwchradd
Caerdydd	Ni ddarparwyd gwybodaeth	Deunyddiau arweiniad mewn ysgolion
Sir Gaerfyrddin	Cyflwynwyd canllawiau addoli ar y cyd i ysgolion yn 2000–2001 ac yn ystod sesiynau HMS	Cyflwynwyd canllawiau addoli ar y cyd i ysgolion yn 2000–2001 ac yn ystod sesiynau HMS
Ceredigion	Cyflwynwyd canllawiau addoli ar y cyd i ysgolion yn 2000–2001 ac yn ystod sesiynau HMS	Cyflwynwyd canllawiau addoli ar y cyd i ysgolion yn 2000–2001 ac yn ystod sesiynau HMS. Bydd y cynghorwr yn cwrdd â'r Cyfarwyddwr Addysg i alluogi ysgolion i rannu arfer da
Conwy		
Sir Ddinbych		
Sir y Fflint		
Gwynedd	Dosbarthwyd deunyddiau arweiniad addoli ar y cyd i ysgolion ac ar wefan y sir fel y nodir yn adroddiad 2000–2001	
Merthyr Tudful	HMS i athrawon cynradd	HMS i athrawon uwchradd
Sir Fynwy	Dosbarthwyd dogfen yn crynhoi canlyniadau'r arolygu i ysgolion	
Castell-nedd Port Talbot	Darparwyd cyngor	Darparwyd cyngor
Casnewydd		
Sir Benfro		

Enw'r AALI	Addoli ar y cyd 2002–2003	Addoli ar y cyd 2003–2004
Powys	HMS i athrawon cynradd – 'Y Ffeithiau Sylfaenol'	HMS i athrawon cynradd – 'Awe and Wonder'
Rhondda Cynon Taf	HMS i athrawon cynradd	HMS i athrawon
Abertawe		
Torfaen		
Bro Morgannwg		
Wrecsam		HMS i athrawon cynradd ac uwchradd. Cynlluniau i ddiweddarau deunyddiau arweiniad

Cyngor ar benderfyniadau

- 4.4 Dylai pob CYSAG roi cyngor ar 'benderfyniadau' i'w AALI, h.y. lle bo'r CYSAG wedi ystyried cais gan bennaeth i alluogi'r ysgol i gynnig sesiwn addoli ar y cyd nad yw'n cydymffurfio â'r gyfraith ac nad yw o gymeriad Cristnogol, un ai'n gyfan gwbl neu'r mwyafrif ohono. Yn 2002–2003, penderfynodd AALI Caerdydd ganiatáu i fyfyrwyr Sikh a Mwslim mewn un o ysgolion yr AALI dderbyn gwasanaethau anghristnogol wythnosol yn unol â chyngor blaenorol CYSAG ar y mater hwn.

Monitro addoli ar y cyd

- 4.5 Yn ystod y cyfnod adrodd defnyddiodd hyd at 19 CYSAG adroddiadau arolygu fel ffordd o fonitro'r ddarpariaeth addoli ar y cyd mewn ysgolion. Yn ystod y cyfnod adrodd, gwahoddodd tri CYSAG, Pen-y-bont ar Ogwr, Caerffili a Rhondda Cynon Taf, aelodau'r CYSAG i ymweld ag ysgolion fel ffordd o fonitro sesiynau addoli ar y cyd tra anfonodd tri CYSAG arall, Conwy, Sir Ddinbych a Sir y Ffint, lythyron i ysgolion yn cynnig cymorth a chanmoliaeth.
- 4.6 Tra oedd y rhan fwyaf o ysgolion yn darparu sesiynau addoli ar y cyd o safon ac yn cydymffurfio'n llawn â'r gofynion statudol, nid oedd nifer sylweddol, yn enwedig yn y sector uwchradd, yn gwneud hyn. Dangosodd adroddiad CYSAG Wrecsam yn glir sut roedd yr AALI yn mynd i'r afael â diffyg cydymffurfio mewn ysgolion a sut roedd yr ysgolion unigol yn derbyn cymorth gan swyddog yr AALI. Anfonodd CYSAG Powys ddetholiadau o adroddiadau arolygu er mwyn helpu ysgolion i wneud gwelliannau neu i atgyfnerthu arfer da.

4.7 Mae'r tabl isod yn dangos nifer y CYSAGau sydd i ystyried adroddiadau arolygu a chynnig cymorth dilynol i ysgolion.

Mae lleoedd gwag yn nodi nad oes sylw wedi ei wneud yn adroddiad y CYSAG.

Enw'r AALI	Addoli ar y cyd 2002–2003	Cymorth a gynigiwyd o ganlyniad i ddadansoddi	Addoli ar y cyd 2003–2004	Cymorth a gynigiwyd o ganlyniad i ddadansoddi
Ynys Môn				
Blaenau Gwent	Bodlonodd pob ysgol gynradd y gofynion cyfreithiol		Bodlonodd pob ysgol gynradd y gofynion cyfreithiol	
Pen-y-bont ar Ogwr	Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 1 ysgol uwchradd	Aelodau'r CYSAG yn ymweld ag ysgolion	Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 1 ysgol uwchradd	Aelodau'r CYSAG yn ymweld ag ysgolion
Caerffili	Bodlonodd ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 5 ysgol uwchradd	Gwneud cais am gynllun gweithredu gan ysgolion lle mae addoli ar y cyd yn fater allweddol	Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 2 ysgol uwchradd	Gwneud cais am gynllun gweithredu gan ysgolion lle mae addoli ar y cyd yn fater allweddol. Aelodau'r CYSAG yn ymweld ag ysgolion
Caerdydd	Ni ddarparwyd gwybodaeth		Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Rhai ysgolion uwchradd ddim yn cydymffurfio â'r gofynion cyfreithiol	Ymgynghorydd yn ymweld ag ysgolion. Monitro yn y dyfodol i'w drafod gan aelodau CYSAG
Sir Gaerfyrddin	Safonau'n dda iawn mewn 5 ysgol, yn dda mewn 11 ysgol ac yn foddhaol mewn 6 ysgol		Mewn ysgolion cynradd, roedd safonau'n dda iawn mewn 4 ysgol, yn dda mewn 5 ysgol ac yn foddhaol mewn 11 ysgol. Ystyriwyd sesiynau addoli ar y cyd yn dda mewn 1 ysgol uwchradd. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 3 ysgol uwchradd	
Ceredigion	Safonau'n dda iawn mewn 3 ysgol, yn dda mewn 5 ysgol, yn foddhaol mewn 7 ysgol a dim dyfarniad mewn 1 ysgol		Mewn ysgolion cynradd, roedd safonau'n dda iawn mewn 1 ysgol, yn dda mewn 6 ysgol, yn foddhaol mewn 5 ysgol a dim dyfarniad mewn 1 ysgol. Roedd sesiynau addoli ar y cyd yn foddhaol mewn 1 ysgol uwchradd	
Conwy	Mewn ysgolion cynradd, roedd safonau'n dda iawn mewn 1 ysgol ac yn dda mewn 8 ysgol	Anfonwyd llythyrau i ysgolion i gynnig cymorth a gwybodaeth	Mewn ysgolion cynradd, roedd safonau'n dda mewn 4 ysgol ac yn foddhaol mewn 4 ysgol. Hefyd, nododd yr adroddiad bod addoli ar y cyd wedi ei hyrwyddo'n llwyddiannus mewn 1 ysgol. Mewn ysgolion uwchradd, roedd safonau'n dda mewn 2 ysgol ac yn foddhaol mewn 1 ysgol	Anfonwyd llythyrau i ysgolion i gynnig cymorth a gwybodaeth

Enw'r AALI	Addoli ar y cyd 2002–2003	Cymorth a gynigiwyd o ganlyniad i ddadansoddi	Addoli ar y cyd 2003–2004	Cymorth a gynigiwyd o ganlyniad i ddadansoddi
Sir Ddinbych	Mewn ysgolion cynradd, roedd safonau'n dda iawn mewn 2 ysgol ac yn dda mewn 4 ysgol	Anfonwyd llythyrau i ysgolion i gynnig cymorth a gwybodaeth	Safonau'n dda iawn mewn 2 ysgol, yn dda mewn 6 ysgol, yn dda ar y cyfan mewn 1 ac yn foddhaol mewn 4 ysgol. Hefyd, nododd yr adroddiad bod addoli ar y cyd wedi ei hyrwyddo'n llwyddiannus iawn mewn 1 ysgol tra nododd 2 adroddiad fethiant i gydymffurfio â'r gofynion statudol	Anfonwyd llythyrau i ysgolion i gynnig cymorth a gwybodaeth
Sir y Fflint	Safonau'n dda iawn mewn 2 ysgol, yn dda mewn 16 ysgol ac yn foddhaol mewn 3 ysgol. Nododd 6 adroddiad bryder ynglŷn â'r mater o gydymffurfio â'r gofynion statudol	Anfonwyd llythyrau i ysgolion i gynnig cymorth a gwybodaeth	Safonau'n rhagorol mewn 1 ysgol, yn dda iawn mewn 3 ysgol ac yn dda mewn 7 ysgol	Anfonwyd llythyrau i ysgolion i gynnig cymorth a gwybodaeth
Gwynedd				
Merthyr Tudful	Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 1 ysgol gynradd a 2 ysgol uwchradd		Gohiriwyd trafodaeth o ganlyniad i ddiddymu'r cyfarfod	
Sir Fynwy	Bodlonodd pob ysgol gynradd y gofynion cyfreithiol.		Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol i 1 ysgol uwchradd	
Castell-nedd Port Talbot				
Casnewydd	Bodlonodd ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 1 ysgol uwchradd		Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol ond 1 ysgol heb gydymffurfio'n llawn. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 1 ysgol uwchradd	
Sir Benfro	Safonau'n dda iawn mewn 4 ysgol, yn dda mewn 12 ysgol ac yn foddhaol mewn 1 ysgol		Safonau'n dda iawn mewn 8 ysgol, yn dda mewn 8 ysgol ac yn foddhaol mewn 3 ysgol	
Powys	Safonau'n dda iawn mewn 3 ysgol, yn dda mewn 10 ysgol, yn foddhaol mewn 3 ysgol, yn anfoddhaol mewn 1 ysgol gynradd ac yn foddhaol mewn 1 ysgol uwchradd	Darnau o adroddiadau arolygu i'w hanfon i ysgolion i gynnig cyngor ar addoli ar y cyd	Safonau'n dda iawn mewn 5 ysgol, yn dda mewn 12 ysgol, yn foddhaol mewn 1 ysgol ac yn anfoddhaol mewn 1 ysgol gynradd. Mewn ysgolion uwchradd, roedd safonau'n dda mewn 2 ysgol ac yn anfoddhaol mewn 1 ysgol am fethu â bodloni'r gofynion statudol	Darnau o adroddiadau arolygu i'w hanfon i ysgolion i gynnig cyngor ar addoli ar y cyd

Enw'r AALI	Addoli ar y cyd 2002–2003	Cymorth a gynigiwyd o ganlyniad i ddadansoddi	Addoli ar y cyd 2003–2004	Cymorth a gynigiwyd o ganlyniad i ddadansoddi
Rhondda Cynon Taf	Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 2 ysgol uwchradd ac 1 ysgol arbennig	HMS ac aelodau'r CYSAG yn ymweld ag ysgolion	Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 3 ysgol uwchradd	AALI yn monitro darpariaeth ac aelodau'r CYSAG yn ymweld ag ysgolion
Abertawe	Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 3 ysgol uwchradd ac 1 ysgol arbennig		Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Cydymffurfio yn fater allweddol ar gyfer gweithredu i 1 ysgol uwchradd	Gofynnodd CYSAG am gynllun gweithred gan yr ysgol uwchradd
Torfaen	Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol. Adroddodd arolygydd esgobaethol ar yr ysgol uwchradd		Bodlonodd y rhan fwyaf o ysgolion cynradd y gofynion cyfreithiol	
Bro Morgannwg	Mewn ysgolion cynradd, roedd safonau'n dda iawn mewn 2 ysgol ac yn dda mewn 8 ysgol			
Wrecsam	Safonau'n dda iawn mewn 4 ysgol, yn dda mewn 10 ysgol ac yn foddhaol mewn 7 ysgol. Nododd 3 adroddiad fod addoli ar y cyd yn fater allweddol. Nododd 2 o'r rhain bryder ynglŷn â chydymffurfio â'r gofynion statudol	Anfonwyd llythyrau i ysgolion i gynnig cymorth a gwybodaeth	Safonau'n dda iawn mewn 2 ysgol, yn dda mewn 9 ysgol ac yn foddhaol mewn 3 ysgol. Nododd 3 adroddiad bryder ynglŷn ag addoli ar y cyd	Swyddogion yr AALI yn gweithio gyda'r 3 ysgol i wella'r ddarpariaeth. Anfonwyd llythyrau i ysgolion i gynnig cymorth a gwybodaeth

4.8 Mae ACCAC yn croesawu'r strategaethau sydd wedi eu gweithredu i fonitro'r ddarpariaeth addoli ar y cyd ac i gynorthwyo arfer da. Gwahoddir pob CYSAG i gynghori eu AALI ar sut y gall y dystiolaeth a gesglir trwy ddadansoddi adroddiadau arolygu ac ymweld ag ysgolion nodi strategaethau i gynorthwyo ysgolion nad ydynt yn cydymffurfio â'r gofynion statudol. Hefyd, anogir pob CYSAG i gynghori eu AALI ar y ffordd orau o fonitro effeithiolrwydd unrhyw gyngor a roddir trwy HMS, dogfennau arweiniad a gwefan yr AALI.

5 Materion eraill

- 5.1 Yn ystod 2002–2004, adroddodd CYSAG ar bob math o waith dyfeisgar diddorol ynghyd ag ymatebion i faterion amrywiol a gododd yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r gwaith hwn wedi parhau i ddatblygu ac yn hybu gwaith pob CYSAG.

Hyfforddiant i aelodau CYSAG a chyfathrebu â llywodraethwyr ysgol

- 5.2 Mae hyfforddiant i aelodau CYSAG yn bwysig iawn er mwyn iddynt dderbyn y wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygiadau ym maes AGr a materion addysg cyffredinol yn ogystal â chadw cysylltiad agos â'u hysgolion lleol, athrawon a grwpiau ffydd. Yn ystod y cyfnod adrodd hwn, derbyniodd 16 CYSAG yn 2002–2003 a 12 CYSAG yn 2003–2004 gyflwyniadau gan athrawon, swyddogion AALI (nid AGr bob amser) ac aelodau o grwpiau ffydd a/neu sefydliadau eraill. Mae rhywfaint o gynnwys y cyflwyniadau'n ymwneud yn benodol ag agweddau ar grefyddau arbennig. Mae hyfforddiant arall yn ymwneud â materion addysgol eang megis agweddau dysgu gweithredol, sgiliau meddwl, materion pontio o Gyfnod Allweddol 2 i Gyfnod Allweddol 3 a defnyddio drama i gynorthwyo AGr. Mae Caerffili, Abertawe, Torfaen, Bro Morgannwg a Wrecsam yn bwriadu datblygu'r syniad hwn trwy gynnal cyfarfodydd CYSAG mewn ysgolion a/neu fannau addoli lleol fel y bod credoau ac arferion addysgol a chrefyddol yn cael eu gweld ar waith.
- 5.3 Yn ystod 2002–2004, adroddodd dau CYSAG y byddant un ai'n hyrwyddo AGr trwy argymhell hyfforddiant i lywodraethwyr cyswllt neu drwy ddarparu gwybodaeth am AGr a'r cyfnod pontio yng nghylchlythyr nesaf yr AALI i lywodraethwyr.

5.4 Mae'r tabl canlynol yn dangos y math o hyfforddiant/gwybodaeth a ddarperir i aelodau CYSAG a llywodraethwyr ysgol.

Enw'r AALI	Cyflwyniadau gan swyddogion yr AALI 2002–2003	Cyflwyniadau gan athrawon 2002–2003	Cyflwyniadau gan sefydliadau a chynrychiolwyr ffydd 2002–2003	Cynigion cyffredinol ar gyfer cyfarfodydd CYSAG a hyfforddiant llywodraethwyr
Ynys Môn			Seminar addysg gan Paul Ginnis ac athrawon lleol – mynychodd aelodau'r CYSAG yn y prynhawn	
Blaenau Gwent	Blynyddoedd Cynnar	Cwrs byr TGAU		
Pen-y-bont ar Ogwr	Sgiliau meddwl AGr			
Caerffili	Sgiliau meddwl AGr	Strategaethau addysgu a dysgu	ESIS – defnyddio data	Cynigiwyd cynnal cyfarfodydd CYSAG a chael cyflwyniad mewn ysgolion a manau addoli lleol
Caerdydd		AGr gynradd ddyfeisgar		
Sir Gaerfyrddin	Sgiliau meddwl AGr dan 5 oed		Aelod o'r ffydd Iddewig	
Ceredigion	Sgiliau meddwl AGr dan 5 oed		Cwrs byr CBAC	
Conwy				
Sir Ddinbych				
Sir y Fflint				
Gwynedd			Seminar addysg gan Paul Ginnis ac athrawon lleol. Mynychodd aelodau'r CYSAG yn y prynhawn	
Merthyr Tudful	Sgiliau meddwl AGr Adnoddau AGr	Dulliau addysgu a dysgu AGr		
Sir Fynwy	Blynyddoedd Cynnar			
Castell-nedd Port Talbot				
Casnewydd	Sgiliau meddwl yng Nghasnewydd Sgiliau meddwl AGr		'Initiative Christian Education Wales'. Credoau ac arferion yr Eglwys yng Nghymru	Hyfforddiant AGr i lywodraethwyr cyswllt
Sir Benfro			Bwdhaeth Darlith flynyddol	
Powys				
Rhondda Cynon Taf	Sgiliau meddwl AGr			
Abertawe	Sgiliau meddwl AGr			Cynnal cyfarfodydd CYSAG a chael cyflwyniad mewn ysgolion a manau addoli lleol
Torfaen	Sgiliau dysgu a gwerthfawrogi (Swyddog Gwyddoniaeth) Sgiliau meddwl AGr		Gwasanaeth benthycu arteffactau	Cynnal cyfarfodydd CYSAG a chael cyflwyniad mewn ysgolion a manau addoli lleol
Bro Morgannwg		Agwedd gytún at AGr		Cynnal cyfarfodydd CYSAG mewn ysgolion lleol
Wrecsam				

Enw'r AALI	Cyflwyniadau gan swyddogion yr AALI 2003–2004	Cyflwyniadau gan athrawon 2003–2004	Cyflwyniadau gan sefydliadau a chynrychiolwyr ffydd 2003–2004	Cynigion cyffredinol ar gyfer cyfarfodydd CYSAG a hyfforddiant llywodraethwyr
Ynys Môn				
Blaenau Gwent				
Pen-y-bont ar Ogwr		Strategaethau dysgu gweithredol		
Caerffili				Cynigiwyd cynnal cyfarfodydd CYSAG a chael cyflwyniad mewn ysgolion a mannau addoli lleol
Caerdydd				
Sir Gaerfyrddin				
Ceredigion				
Conwy	Ymweld ag Uganda			
Sir Ddinbych	Ymweld ag Uganda	Darpariaeth AGR mewn ysgolion cynradd ac uwchradd		
Sir y Fflint				
Gwynedd				
Merthyr Tudful		Pontio o CA2–CA3		Gwybodaeth am bontio o CA2–CA3 i'w rhoi yn y cylchlythyr nesaf i lywodraethwyr
Sir Fynwy	Bwrdd gwyn rhyngweithiol	AGR mewn ysgolion uwchradd		
Castell-nedd Port Talbot				
Casnewydd			Gwasanaeth Ieuenctid yn cefnogi Wythnos Un Byd Wythnos o Ymwybyddiaeth am Islam	
Sir Benfro			Bwdhaeth Darlith flynyddol	
Powys				
Rhondda Cynon Taf		Datblygu strategaethau dysgu gweithredol mewn AGR	Project Eglwysi Ynghyd	
Abertawe				Cynigiwyd cynnal cyfarfodydd CYSAG a chael cyflwyniad mewn ysgolion a mannau addoli lleol
Torfaen			Cwmni Theatr Gwent – Drama ac AGR	Cynigiwyd cynnal cyfarfodydd CYSAG a chael cyflwyniad mewn ysgolion a mannau addoli lleol
Bro Morgannwg				
Wrecsam		Gweithredu'r maes llafur cytûn yng Nghyfnod Allweddol 1 Masnach Deg (digiylion ac athrawon)		Cynigiwyd cynnal cyfarfodydd CYSAG a chael cyflwyniad mewn ysgolion

Materion cymunedol

- 5.5 Roedd y rhan fwyaf o CYSAGau yn gadarnhaol ynglŷn â'u cysylltiad â'r Gymdeithas Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol Cymru (CCYSAGC). Soniodd rhai CYSAGau am gysylltiadau â'r Ganolfan Genedlaethol Addysg Grefyddol ym Mangor, Mudiad Addysg Gristnogol Cymru (CEMW), Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol (PYCAG) a cholegau hyfforddi athrawon lleol.
- 5.6 Hefyd, nododd nifer o CYSAGau eu cysylltiadau â'r gymuned un ai trwy gyfrannu at ddigwyddiadau cenedlaethol neu drwy gynnal eu digwyddiad lleol eu hunain fel ffordd o gynorthwyo arfer da mewn AGr a darparu profiadau perthnasol a chofiadwy i ddisgyblion yn yr AALI.
- 5.7 Mae'r tabl canlynol yn dangos y gweithgareddau cymunedol a gafodd eu trefnu a/neu eu cefnogi gan AALI.

Enw'r AALI	Cyfraniad lleol at Ddiwrnod Coffa'r Holocaust 2002–2004	Gohebiaeth â Swyddfa Jiwibili Aur y Frenhines 2002–2003	Trefnu digwyddiad lleol i ysgolion 2002–2003	Trefnu digwyddiad lleol i ysgolion 2003–2004
Ynys Môn				
Blaenau Gwent	✓	✓		
Pen-y-bont ar Ogwr	✓✓			
Caerffili	✓			
Caerdydd				Arddangosfa Anne Frank
Sir Gaerfyrddin	✓			
Ceredigion	✓			
Conwy	✓		Diwrnod Profiad o Gristnogaeth yn Llanelwy	
Sir Ddinbych	✓	✓	Diwrnod Profiad o Gristnogaeth yn Llanelwy Ystyried darparu Fforwm Ffydd leuenticid	Ystyried darparu Fforwm Ffydd leuenticid
Sir y Fflint	✓	✓	Diwrnod Profiad o Gristnogaeth yn Llanelwy Ystyried darparu Fforwm Ffydd leuenticid	
Gwynedd				
Merthyr Tudful	✓			
Sir Fynwy		✓		
Castell-nedd Port Talbot	✓✓		Plant yr Holocaust yn Nhemi Heddwch, Caerdydd	Arddangosfa Ffordd Iddewig o Fyw ym Mharc Margam
Casnewydd	✓✓			Ystyried darparu Digwyddiad i Bobl Ifanc
Sir Benfro		Cystadleuaeth – Themâu Cymreig ar gyfer Addoli ar y Cyd		Canmlwyddiant Arddangosfa Diwygiad Crefyddol 1904
Powys	✓			

Enw'r AALI	Cyfraniad lleol at Ddiwrnod Coffa'r Holocaust 2002–2004	Gohebiaeth â Swyddfa Jiwibili Aur y Frenhines 2002–2003	Trefnu digwyddiad lleol i ysgolion 2002–2003	Trefnu digwyddiad lleol i ysgolion 2003–2004
Rhondda Cynon Taf	✓			
Abertawe	✓✓			
Torfaen	✓			Cynllunio arddangosfa Holocaust
Bro Morgannwg				
Wrecsam	✓	✓	Diwrnod Profiad o Gristnogaeth yn Llanelwy Gŵyl Tapestri Bywyd a Ffydd Ystyried darparu Fforwm Ffydd leuenctid	Gŵyl Tapestri Bywyd a Ffydd

Oni nodir yn wahanol, mae un ✓ yn cyfeirio at adroddiad 2002–2003. Mae'r ail ✓ yn cyfeirio at adroddiad 2003–2004.

5.8 Mae ACCAC yn croesawu'r cymorth mae aelodau CYSAG a llywodraethwyr yn eu rhoi i AALI a'r cysylltiadau sy'n cael eu ffurfio yn y gymuned i hyrwyddo dealltwriaeth amlddiwylliannol ac aml-ffydd ac i atgyfnerthu addysg grefyddol o safon uchel i ddisgyblion.

Nodiadau

Adolygiad o Adroddiadau CYSAG 2002 – 2003 a 2003 - 2004

1. CRYNODEB GWEITHREDOL

- Mae ACCAC yn argymhell bod pob CYSAG yn parhau i ddarparu cyngor effeithiol i'w AALLau ar weithredu eu meysydd llafur cytûn lleol a'u cefnogi ynghyd ag awgrymiadau ar sut y gellir asesu llwyddiant adnoddau a deunyddiau arweiniad ar addysgu a dysgu yn yr ystafell ddosbarth.
- Mae ACCAC yn argymhell bod pob CYSAG yn aprhau i werthuso safonau AGr ac addoli ar y cyd mewn ysgolion a chynghori eu AALLau ar y materion sydd angen sylw. Yng ngoleuni'r fframwaith arolygu newydd, dylai pob CYSAG gynghori eu AALLau ar sut i fonitro a chefnogi safonau mewn ysgolion.
- Mae ACCAC yn argymhell y dylai pob adroddiad CYSAG ddarparu tystiolaeth o'r materion sydd wedi codi o ganlyniad i'r gwaith o ddadansoddi ystadegau arholiadau. Mae ACCAC hefyd yn argymhell darparu tystiolaeth o gamau gweithredu dilynol a gymerir gan AALLau o ganlyniad i gyngor gan CYSAGau, yn enwedig os yw CYSAGau am gyflawni eu swyddogaeth gyfreithiol o gefnogi'r broses o godi safonau AGr.
- Mae ACCAC yn argymhell y dylai pob adroddiad CYSAG barhau i ddarparu tystiolaeth o'r cymorth, y cyngor a'r hyfforddiant a roddir gan eu AALL. Mae hefyd yn awgrymu y dylai pob CYSAG yna gynghori eu AALL ar sut y gellir gweithredu'r gweithdrefnau hyn yn fwy effeithiol.
- Mae ACCAC yn argymhell y dylai pob CYSAG, ar ôl gwerthuso'r dystiolaeth yngbn â safonau addoli ar y cyd, gynghori eu AALL ar y prif faterion a godwyd a nodi ffyrdd o fynd i'r afael â'r materion hyn er mwyn cynorthwyo ysgolion.
- Mae ACCAC yn cydnabod y gwaith a gyflawnir gan CYSAGau a CCYSAGC o ran cefnogi a chodi safonau AGr.

Adolygiad o Adroddiadau CYSAG 2002 – 2003 a 2003 - 2004

Er mwyn adeiladu ar arfer da, mae ACCAC yn argymhell y dylai CYSAGau a CCYSAGC ystyried sut y gall pob CYSAG werthuso a monitro'u gwaith a chael eu cefnogi orau o ran cwrdd â'u rhwymedigaethau cyfreithiol, gweithio gyda'i gilydd, rhannu arfer da a chefnogi datblygiad AGr o safon ac addoli ar y cyd yng Nghymru.

2. ADDYSG GREFYDDOL

Meysydd Llafur Cytûn Lleol

- Mae ACCAC yn croesawu'r gwaith a gyflawnir gan bob AALI o ran adolygu ei faes llafur cytûn a chynorthwyo ysgolion i'w weithredu. Argymhellir bod pob CYSAG yn cynghori ei AALI am ffyrdd priodol o fonitro a gwerthuso effeithioirwydd ei faes llafur cytûn, er enghraifft, trwy holiaduron a/neu ymweliadau Ysgol. Cânt hefyd eu hannog i werthuso effeithioirwydd y cymorth a dderbynnir ar gyfer gweithredu'r maes llafur cytûn, trwy asesu'n swyddogol effeithioirwydd dogfennau arweiniad a HMS ar athrawon ac arferion yr ystafell ddosbarth.

Adroddiadau Arolygu Ysgolion

- Mae ACCAC yn croesawu'r gwaith a gyflawnir gan bob CYSAG o ran dadansoddi adroddiadau arolygu ac yn gobeithio y bydd pob CYSAG, yng ngoleuni gweithdrefnau arolygu newydd, yn cynghori eu AALLau i ddatblygu dulliau dyfeisgar o asesu a monitor safonau yn eu hysgolion lleol. Angoir pob CYSAG i barhau i gynorthwyo a monitor ysgolion cyn ac ar ôl yr arolygu ac i werthuso effeithioirwydd y cymorth hwn trwy nodi gwelliannau neu fel arall mewn agweddau arbennig ar AGr.

Canlyniadau Arholiadau

- Mae ACCAC yn gwahodd pob CYSAG i ddadansoddi a thrafod canlyniadau arholiadau ac yn nodi'n arbennig gwaith y CYSAGau hynny sydd wedi cynghori eu AALI, o ganlyniad i'r dadansoddi, i gefnogi a monitor arholiadau cyhoeddus mewn

Adolygiad o Adroddiadau CYSAG 2002 – 2003 a 2003 - 2004

ysgolion. Argymhellir pob CYSAG i werthuso canlyniadau arholiadau, gan gynnwys ystyried ffigurau cymru gyfan, canlyniadau blynyddoedd blaenorol, patrymau cofrestru a materion rhyw, ac i gynghori'r AALI ar sut y gellir cynnal a gwella safonau arholiadau cyhoeddus dros amser.

Dulliau Addysgu, Dewis Adnoddau Addysgu a Hyfforddiant Athrawon.

- Mae ACCAC yn croesawu'r cymorth a ddarperir gan AALI ar gyfer addysgu addysg grefyddol. Argymhellir i bob CYSAG gynghori eu AALI i fabwysiadu dulliau priodol o nodi a gwerthuso effeithioirwydd y cymorth a'r cyngor a roddir er mwyn codi safonau.

3. ADDOLI AR Y CYD

Monitro Addoli Ar Y Cyd

- Mae ACCAC yn croesawu'r strategaethau sydd wedi eu gweithredu i fonitro'r ddarpariaeth addoli ar y cyd ac i gynorthwyo arfer da. Gwahoddir pob CYSAG i gynghori eu AALI ar sut y gall y dystiolaeth a gesglir trwy ddadansoddi adroddiadau arolygu ac ymweld ag ysgolion nodi strategaethau i gynorthwys ysgolion nad ydynt yn cydymffurfio â'r gofynion statudol. Hefyd, anogir pob CYSAG i gynghori eu AALI ar y ffordd orau o fonitro effeithiolrwydd unrhyw gyngor a roddir trwy HMS, dogfennau arweiniad a gwefan yr AALI.

4. MATERION ERAILL

Materion Cymunedol

- Mae ACCAC yn croesawu'r cymorth mae aelodau CYSAG a llywodraethwyr yn eu rhoi i AALI a'r cysylltiadau sy'n cael eu ffurfio yn y gymuned i hyrwyddo dealltwriaeth amiddiwylliannol ac aml-ffydd ac i atgyfnerthu addysg grefyddol o safon uchel i ddisgyblion.

ACCAC: Ymatebion i'r Adolygiad o Adroddiadau CYSAG
2002-2003 & 2003 - 2004

Ar gyfer CYSAGau -Mehefin / Gorffennaf 2006

1. Crynodeb Gweithredol:

- Mae CYSAG wedi cynnig arweiniad a deunydd cefnogol ar gyfer gweithredu'r y Maes Llafur a Gytunwyd yn rheolaidd .
  - *Cafwyd rhywfaint o dystiolaeth fod y deunydd wedi bod yn ddefnyddiol ac wedi cael effaith ar ddarpariaeth drwy adborth a sylwadau cyffredinol yn ogystal â thrwy fonitro'r ddarpariaeth ar gyfer Addysg Grefyddol.*
  - *A oes angen unrhyw 'asesiad' ffurfiol arall? A fyddai gwybodaeth o'r fath o werth?*

- Mae CYSAG , mewn cydweithrediad â'r Adran Addysg Lleol, wedi buddsoddi mewn system o fonitro darpariaeth a safonau ynghylch Addysg Grefyddol a chyd addoli ac mae'n casglu'r wybodaeth hon pob tymor ac yn flynyddol.
  - *Mae ysgolion yn falch o'r broses ac mae wedi helpu CYSAG a'r Awdurdod Addysg Lleol i ddeall mwy ynghylch safonau a materion yn eu hysgolion.*

- Dadansoddir canlyniadau arholiadau gan CYSAG ymhob cyfarfod Tymor y Gwanwyn a chynhelir trafodaethau llawn; cyhoeddir y ffigyrau a'r ymatebion iddynt - gan gynnwys unrhyw gweithredu oherwydd - yn flynyddol yn Adroddiad CYSAG.

- Tan yn ddiweddar (ac oherwydd y newidiadau gyda dyfodiad Cronfa Ysgolion Gwell) roedd Adroddiad Blynyddol CYSAG bob amser yn cynnwys cyfeiriad at sesiwn Hyfforddi mewn Swydd a ddarperid yn ystod y flwyddyn. Ni chynhaliwyd y rhain yn ystod y ddwy flynedd diwethaf; cynigir dau gwrs ar gyfer tymor yr hydref 2006 gan fod criteria Cronfa Ysgolion Gwell yn caniatáu i'r rhain cael eu cynnig.
  - *O ystyried y fformiwla gyllido mae'n anodd i Awdurdodau Addysg Lleol ac i ysgolion wneud mwy; yn y gorffennol roedd dadansoddiad bob amser yn cyfeirio at werthuso'r cyrsiau a ddarperid - roedd y cyrsiau Addysg Grefyddol yn cael eu gwerthfawrogi a'u hystyried yn effeithiol gan athrawon bob amser.*

- Mae'r rhaglen fonitro sydd wedi'i sefydlu erbyn hyn yn cynnwys ystyried y ddarpariaeth ar gyfer cyd addoli; nodir lle ceir problemau a'u datrys trwy waith yr Arolygwr / Ymgynghorydd.

- Mae CYSAG wedi cydweithio gyda GYSAGau lleol eraill a chyda Chymdeithasu CYSAGau Cymru. Mae rhannu ymarfer da wedi bod yn ganlyniad arall i broses monitro ac adrodd CYSAG ac mae ysgolion wedi gallu helpu ei gilydd. Mae holl waith CYSAG a'r Arolygwr / Ymgynghorydd wedi'i anelu tuag at gefnogi datblygu ansawdd Addysg Grefyddol a chyd addoli yn yr ysgolion.
  - *Mae adborth a sylwadau cyffredinol wedi dangos fod ysgolion yn croesawu ac yn gwerthfawrogi 'r broses monitro. Mae'r Adroddiadau Blynyddol a dadansoddiadau o'r Adroddiadau Archwiliad hefyd i'w gweld yn dangos effaith y gwaith hwn yn y ddarpariaeth ac ar safonau Addysg Grefyddol a chyd addoli yn yr Awdurdod Addysg Lleol.*
  - *A oes angen unrhyw asesiad ffurfiol neu werthusiad ac a yw'n bosibl? Pa fantais ychwanegol a geid o wybodaeth o'r fath?*

Mae'r materion a godwyd yn adrannau 2 (Addysg Grefyddol, 2 (Cyd Addoli) a 4 (Materion Eraill) o'r Adolygiad o Adroddiadau CYSAG wedi'u trafod yn y pwyntiau uchod, ar wahân i'r canlynol:

2. Addysg Grefyddol – Dulliau o Ddysgu, Dewis o Ddysgu Adnoddau a Hyfforddi Athrawon

- Mae canllawiau ynghylch dulliau dysgu ac addysgu Cynigiwyd Hyfforddiant Athro yn fel HMS, ond cafodd ei leihau'n arw oherwydd nad yw criteria newydd Cronfa Ysgolion Gwell yn cynnwys pynciau penodol.
- Nid yw CYSAG wedi cynghori ysgolion yn ffurfiol hyd yn hyn ar y dewis o adnoddau dysgu ond cynigir cyngor trwy HMS a gwaith yr Arolygwr / Ymgynghorydd Addysg Grefyddol.

4. Materion eraill – Materion Cymunedol

- Yn y gorffennol trefnwyd digwyddiadau i hyrwyddo dealltwriaeth aml ddiwylliannol, aml ffydd ac i atgyfnerthu addysg grefyddol o ansawdd da ar gyfer pob disgybl.
  - *Mae trefnu digwyddiadau o'r fath yn cymryd llawer iawn o amser, ymdrech ac adnoddau ariannol; ni fu'n bosibl darparu'r rhain yn rheolaidd yn ystod y blynyddoedd diweddar, er gwaethaf ymgeisio am gyllid ayb.*

AWDURDOD
CYMYSYTERAU,
CYWRICWLWM AC ASESU
CYMRU

QUALIFICATIONS
CURRICULUM &
ASSESSMENT AUTHORITY
FOR WALES

Adroddiadau Blynyddol CYSAG

Canllawiau ar gyfer
ffocws a strwythur

Cynnwys

Adran 1: Cyflwyniad	4
Cefndir	4
Diben y canllawiau hyn	4
Adran 2: Ffocws a strwythur a argymhellir ar gyfer Adroddiadau Blynyddol CYSAG	5
Ffocws Adroddiadau Blynyddol CYSAG	5
Strwythur Adroddiadau Blynyddol CYSAG	5
Adran 3: Prif gorff Adroddiad Blynyddol CYSAG	7
Cyngor i'r AALI – addysg grefyddol	7
Cyngor i'r AALI – addoli ar y cyd	8
Cyngori'r AALI ynghylch materion eraill	9

Cynnwys

Adran 1: Cyflwyniad

Adran 1

Cefndir

Yn ôl y gyfraith, mae'n rhaid i'r Cyngorau Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAGau) lunio adroddiad o'u gwaith yn flynyddol. Mae'r adroddiadau blynyddol hyn yn werthfawr gan eu bod yn darparu:

- gwybodaeth i athrawon ac eraill am y gefnogaeth a'r arweiniad a roddir gan yr Awdurdod Addysg Lleol (AALI) i helpu codi safonau addysg grefyddol ac addoli ar y cyd
- cofnod swyddogol o'r cyngor a roddwyd i'r AALI gan CYSAG, a chrynodeb o'r canlyniadau.

Yn 1996, cynhyrchodd ACCAC y canllawiau – *Adroddiadau Blynyddol CYSAG – Arweiniad i Strwythur a Fformat*. Cafodd y ddogfen hon effaith gadarnhaol i'r graddau fod adroddiadau CYSAG, ar y cyfan, bellach yn dilyn strwythur a fformat cyffredin ac yn cynnwys gwybodaeth debyg. Mae hyn yn eu gwneud yn fwy hygyrch i'r darlennydd cyffredin ac yn hwyluso'r cymharu a geir yn adolygiadau eilflwydd ACCAC.

Diben y canllawiau hyn

Diben y canllawiau hyn yw adeiladu ar arfer dda. Dylai adroddiadau CYSAG fod hyd yn oed yn fwy effeithiol trwy grynhoi'r cyngor a roddwyd gan CYSAG i'r AALI, a thrwy danlinellu prif gasgliadau'r AALI ar sail y cyngor hwn.

Adran 2: Ffocws a strwythur a argymhellir ar gyfer Adroddiadau Blynyddol CYSAG

Ffocws Adroddiadau Blynyddol CYSAG

Rhaid i adroddiadau CYSAG, yn ôl y gyfraith:

- nodi unrhyw faterion y bydd CYSAG wedi rhoi cyngor i'r AALI yn eu cylch
- disgrifio'n fras natur y cyngor a roddwyd, a
- lle na chyflwynwyd mater penodol i sylw CYSAG gan yr AALI, nodi rhesymau CYSAG dros gynnig cyngor ar y mater hwnnw.

Byddai'r cyngor a roddwyd yn berthnasol i ysgolion o fewn yr AALI sy'n dilyn y maes llafur cytûn lleol, ac ni fyddai o reidrwydd yn berthnasol i ysgolion a ddilynodd gofynion gwahanol, e.e. maes llafur esgobaethol.

Strwythur Adroddiadau Blynyddol CYSAG

Dylai adroddiadau CYSAG ddilyn strwythur cyffredin a darparu gwybodaeth glir, gryno a pherthnasol. Argymhellir y strwythur canlynol:

Cynnwys

Dylai pob adroddiad CYSAG gynnwys tudalen gynnwys a thudalennau wedi'u rhifo i helpu darllenwyr ddod o hyd i'r wybodaeth sydd o ddiddordeb iddyn nhw.

Crynodeb gweithredol

Dylai'r adran hon gynnwys crynodeb byr o'r cyngor a roddwyd i'r AALI yn ystod y cyfnod adrodd gan ddatgan a yw'r AALI wedi gweithredu ar y cyngor a roddwyd, neu'n bwriadu gwneud hynny.

Cyngor i'r AALI

Rhaid i brif gorff yr adroddiad gynnwys cyngor ynghylch:

- addysg grefyddol, yn unol â'r maes llafur cytûn lleol
- dulliau addysgu
- y dewis o ddeunyddiau addysgu
- y ddarpariaeth o ran hyfforddiant i athrawon
- addoli ar y cyd.

Yn ogystal, dylai'r adroddiad gynnwys cyngor ynghylch materion eraill, gan gynnwys sut y gallai'r AALI ymateb i faterion lleol a chenedlaethol.

Adran 2

Atodiadau

Dylid defnyddio atodiadau i ddarparu gwybodaeth atodol sy'n sail i ran o'r prif adroddiad. Dylai hyn gynnwys:

- gwybodaeth gyffredinol am gyfansoddiad CYSAG
- y nifer o gyfarfodydd CYSAG a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod adrodd
- rhestr o'r sefydliadau a dderbyniodd gopi o adroddiad CYSAG
- tystiolaeth bwrpasol (ystadegol neu fel arall) yn dangos ar ba sail y rhoddwyd y cyngor gan CYSAG, a/neu dystiolaeth i gefnogi barnau gwerthusol, e.e. gwybodaeth am wella perfformiad mewn ysgolion.

Adran 3: Prif gorff Adroddiad Blynyddol CYSAG

Cyngor i'r AALI – addysg grefyddol

Rhaid i CYSAGau gynghori'r AALI ar faterion sy'n ymwneud ag addysg grefyddol. Mae hyn yn cynnwys cynghori'r Awdurdod i adolygu'r maes llafur cytûn lleol a chyflwyno addysg grefyddol yn unol â'r maes llafur cytûn. Felly, dylai prif gorff adroddiad CYSAG dynnu sylw at ba gyngor (yn seiliedig ar y dystiolaeth sydd ar gael) a roddwyd i'r AALI yn y cyfnod adrodd blaenorol a phryd a sut y gweithredwyd ar y cyngor hwn yn y cyfnod adrodd cyfredol, gan nodi unrhyw gyngor pellach a roddwyd i'r AALI.

Maes llafur cytûn lleol

Er mwyn cadw cofnod o statws y maes llafur cytûn lleol yn yr AALI dylai pob adroddiad CYSAG nodi dyddiad mabwysiadu'r maes llafur cytûn lleol a'r dyddiad a glustnodir ar gyfer ei adolygu gan yr AALI.

Dylai'r adroddiad fynd ymlaen i ddisgrifio sut mae cyngor CYSAG wedi cyfrannu at waith yr AALI parthed:

- arwain ysgolion wrth iddynt weithredu'r maes llafur cytûn lleol
- cefnogi ysgolion i godi safonau mewn addysg grefyddol
- gwerthuso effeithiolrwydd y maes llafur cytûn lleol
- monitro effeithiolrwydd unrhyw gefnogaeth ac arweiniad a ddarparwyd gan yr AALI
- adolygu'r maes llafur cytûn lleol.

Safonau mewn addysg grefyddol

Er mwyn cefnogi codi safonau mewn addysg grefyddol, dylai adroddiadau CYSAG egluro sut y mae dadansoddi canlyniadau arholiad, adroddiadau Estyn, cyrhaeddiad diwedd cyfnod allweddol disgyblion (gan ddefnyddio disgrifiadau lefelau enghreifftiol ACCAC neu ddulliau mesur a ddyfeisiwyd yn lleol) a gweithdrefnau monitro'r AALI wedi arwain at roi cyngor i'r AALI. Yna dylai'r adroddiad esbonio sut y gweithredwyd ar gyngor CYSAG gan yr AALI a, lle bo hynny'n bosibl, gwerthuso pa mor llwyddiannus fu'r strategaethau hyn wrth godi safonau.

Wrth adrodd yn ôl ar unrhyw faterion o ddiffyg cydymffurfio â gofynion cyfreithiol neu ansawdd addysg grefyddol yng Nghyfnod Allweddol 4 a thu hwnt, dylai adroddiadau CYSAG gofnodi unrhyw gyngor a roddwyd i'r AALI. Dylai adroddiad CYSAG ddisgrifio unrhyw gamau a gymerwyd gan yr AALI o ganlyniad i'r arweiniad a roddwyd a, lle bo hynny'n bosibl, dylai werthuso'r llwyddiant o weithredu'r strategaethau a argymhellwyd er mwyn codi safonau yng Nghyfnod Allweddol 4 a thu hwnt.

Adran 3

Dulliau addysgu, y dewis o ddeunyddiau addysgu, a hyfforddiant athrawon

Dylai'r adroddiad CYSAG ddisgrifio'r cyngor a roddwyd i AALI parthed dulliau addysgu, y dewis o ddeunyddiau addysgu, a hyfforddiant athrawon (HMS a HAGA). Er enghraifft, gallai CYSAG gynghori:

- y dylid cynhyrchu canllawiau er mwyn cefnogi addysgu addysg grefyddol
- y dylid paratoi canllawiau er mwyn cynorthwyo athrawon i ddewis deunyddiau addysgu o safon
- y dylid darparu HMS pwrpasol er mwyn cyflwyno athrawon i fethodoleg newydd yn ymwneud ag addysg
- y dylid darparu HMS pwrpasol o safbwynt agweddau penodol ar addysg grefyddol lle ceir tystiolaeth bod angen hyfforddiant pellach
- lle dylai'r AALI ymgyswngi â gwaith colegau HAGA (*ITET*) sy'n defnyddio ysgolion AALI fel canolfannau hyfforddi ac sy'n hyrwyddo cysylltiadau rhwng y coleg a CYSAG.

Lle bo hynny'n bosib, dylid cynnwys yn yr adroddiad blynyddol dystiolaeth o welliannau mewn safonau addysgu a dysgu o ganlyniad i'r cyngor a roddir gan CYSAG. Er enghraifft, gallai tystiolaeth fod ar ffurf:

- adborth gan ymgynghorwyr ar sail ymweliadau ag ysgolion
- arolygon pwrpasol i asesu effeithiolrwydd y canllawiau a roddwyd i athrawon
- ystadegau'n dangos y gwelliant mewn canlyniadau arholiadau
- data a ddarparwyd gan weithdrefnau monitro yr AALI
- astudiaethau achos cryno gan athrawon.

Cyngor i'r AALI – addoli ar y cyd

Monitro a chynghori ynghylch addoli ar y cyd

Rhaid i CYSAGau gynghori'r AALI ynghylch materion yn ymwneud ag addoli ar y cyd. Dylai adroddiad CYSAG nodi unrhyw gyngor a roddwyd i'r AALI. Er enghraifft, gallai'r CYSAG fod wedi cynghori'r AALI y dylent:

- fonitro'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd
- darparu canllawiau ynghylch addoli ar y cyd
- darparu neu argymhell adnoddau ar gyfer addoli ar y cyd
- trefnu HMS pwrpasol.

Dylai CYSAG adrodd ar effeithiolrwydd y cyngor a roddwyd i'r AALI a dylai gydweithio â'r AALI er mwyn parhau i werthuso pa mor llwyddiannus yw monitro o chefnogi'r drefn o weithredu addoli ar y cyd o safon yn yr ysgolion.

Penderfyniadau

Dylai pob adroddiad blynyddol gynnwys adran yn ymwneud â phenderfyniadau, gan nodi a oes unrhyw benderfyniadau wedi eu gwneud ai peidio. Dylid nodi gwybodaeth ynglŷn ag unrhyw benderfyniadau a wnaed a dylai CYSAG adolygu'r sefyllfa bob pum mlynedd. Dylai adroddiad CYSAG nodi a yw'r Gweinidog ar gyfer Addysg a Dysgu Gydol Oes wedi'i hysbysu ynglŷn â'r mater hwn ai peidio.

Cynghori'r AALI ynghylch materion eraill

Materion lleol

Dylai adroddiad CYSAG ddisgrifio unrhyw gyngor a roddwyd i'r AALI o safbwynt:

- hyfforddiant i lywodraethwyr
- ymweliadau aelodau CYSAG ag ysgolion
- arddangosfeydd arbennig, diwrnodau â thema benodol sydd wedi'u trefnu'n arbennig ynghyd â gweithgareddau eraill sy'n ymwneud â disgyblion, athrawon neu aelodau CYSAG.

Lle bo hynny'n bosibl, dylai'r adroddiad ddangos sut y gweithredwyd ar y cyngor a roddwyd ac a oedd y camau hynny'n llwyddiannus ai peidio.

Materion cenedlaethol

Dylai adroddiad CYSAG nodi'r modd y mae mentrau, dogfennau neu gynadleddau cenedlaethol wedi arwain CYSAG i roi cyngor penodol i'r AALI.

Cwynion

Dylai'r adroddiad gynnwys cofnod o unrhyw gwynion a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn a'r argymhellion a ddeilliodd ohonynt. Dylid nodi unrhyw newidiadau i'r gweithdrefnau presennol.

**Adroddiad ar y cyfarfod a gynhaliwyd gyda'r Gweinidog dros Addysg a Dysgu
Gydol Oes ar 17eg mai 2006**

Yn Bresennol:

- *Dros Lywodraeth Cynulliad Cymru:*
Y Gweinidog, Mr J Valentine Williams, Mrs Denize Morris, Ms K Haggerty
- *Dros Gymdeithas CYSAGau Cymru a PYCAG*
Y Tad Ieuan Wyn Jones; Mr Gavin Craigen; Mrs Mairwenna Lloyd; Mrs Susan Collingbourne

1. Adroddiad o weithgareddau Cymdeithas CYSAGau Cymru am y flwyddyn 2005 - 2006

(arweiniwyd gan y Tad Ieuan Wyn Jones)

- Roedd y cyfarfod gydag ELWa yn ddiwyll a phositif; eglurodd ELWa'r fformiwla gyllido a chynnwys Addysg Grefyddol ar siart llif defnyddiol.
- Adolygiad o'r Gwahoddiad i Dendro – mynegwyd diolch am gael bod yn rhan o'r adolygiad, y canlyniadau'n awr? Dywedodd y Gweinidog fod yr Adolygiad wedi'i gwblhau a'i bod wedi derbyn mewn egwyddor yr argymhellion eang, er bod rhai yn dal i gael eu hadolygu. Roedd angen rhagor o waith trwy gyfrwng y Gymraeg; roedd oedran ymdeol wedi'i gynnwys a'r broses o dorri 100,000 o leoedd gwag ar y gweill. Cafodd cyllid ychwanegol ar gyfer Addysg Grefyddol fel pwnc yn y Gwahoddiad i Dendro ei grybwyll hefyd .
- Cyllid Ôl 16 – a oedd pethau'r un fath ag adeg y cyfarfod diwethaf? Dywedodd y Gweinidog nad oedd unrhyw newid i'r cynlluniau i dorri cyllid y canolfannau nad ydynt yn cyrraedd graddau uwch mewn Archwiliad, gan ei bod wedi'i hargyhoeddi o'r angen am ansawdd. Cyfeiriodd at Gynllun Gweithredu a Chanllaw 14 – 19 a bod angen cydweithio gan dynnu sylw at yr adborth positif oddi wrth beilot Bacc Cymru a'r cyrsiau newydd sy'n dod ar gael.
- Cyflwyniadau a wnaed i Gymdeithas CYSAGau Cymru trwy'r bartneriaeth gyda PYCAG.
- Cynhadledd Arbennig – Roedd y Gymdeithas yn edrych ymlaen at bresenoldeb a chyfraniad y Gweinidog ar 20fed Mai. (Bydd copi o'i haraith ar gael ar ôl y gynhadledd. Roedd yn ddrwg ganddi nad oedd yn gallu aros oherwydd ymrwymadau ychwanegol ar y diwrnod hwnnw.)

2. Briff, strwythur a chyfrifoldeb yr Adran Addysg a Dysgu Gydol Oes

(arweiniwyd gan Mrs Mairwenna Lloyd)

- Roedd y bartneriaeth rhwng ACCAC a Chymdeithas CYSAGau Cymru (a PYCAG) wedi'i gwerthfawrogi'n fawr.
- Gan fod ACCAC wedi dod yn Adran Addysg a Dysgu Gydol Oes, beth oedd y cylch gorchwyl, y strwythur a'r chyfrifoldebau newydd? Dywedodd y Gweinidog y dylai pethau barhau fel ag o'r blaen. Bydd yr adran newydd yn cael ei arwain gan Steve Marshall, gyda phedwar Cyfarwyddwr – y mae John Valentine Williams yn un

ohonynt (Grŵp Cwricwlwm a Chymwysterau). Sicrhaodd yr aelodau y dylid dal i ddefnyddio'r un dulliau o gysylltu.

- Comisiynu a phrosiectau a wnaed o'r blaen gan ACCAC – a fyddai'r rhain yn parhau gan eu bod yn cael eu gwerthfawrogi'n arw? Dywedodd y Gweinidog yn glir y byddai hyn yn parhau a'i bod yn bwysig cael canolbwynt Cymreig a deunydd dwyieithog ar gyfer y pwnc. Gobeithir efallai gomisiynu rhagor.

3. Partneriaeth rhwng Cymdeithas CYSAGau Cymru a'r Adran Addysg a Dysgu Gydol Oes er mwyn gwella'r Adolygiad o'r Cwricwlwm Cenedlaethol ynghylch Addysg Grefyddol

(arweiniwyd gan Mr Gavin Craigen)

- Yn ddiolchgar fod Addysg Grefyddol wedi'i chynnwys yn yr Adolygiad o'r Cwricwlwm Cenedlaethol ar yr un sail a graddfa amser a phynciau eraill, ac am yr ymgynghori ehangach a gynllunnir yn ogystal â'r cyfle a gafwyd gyda'r Gynhadledd Arbennig hefyd.
- Roedd hyn i gyd yn ddatblygiad pwysig iawn a allai gael effaith sylweddol ar ddarpariaeth a safonau Addysg Grefyddol, felly roedd yn bwysig gwneud y gorau ohono a sicrhau ei fod yn cyflawni'r hyn a ddisgwyllir.
- Cyfeiriwyd at y datblygiad yn Lloegr rhwng y Cyngor Addysg Grefyddol a'r Adran Addysg a Gwyddoniaeth a'r strategaeth genedlaethol ar gyfer Addysg Grefyddol. Gofyn am bartneriaeth debyg gyda'r Adran Addysg a Dysgu Gydol Oes a strategaeth yng Nghymru i wella ansawdd Addysg Grefyddol ym mhob ysgol. Soniodd y Gweinidog fod mwy o bobl yn gweithio yn yr Adran Addysg a Gwyddoniaeth nag yng ngweddill Llywodraeth Cynulliad Cymru ac ni allai wneud unrhyw ymrwymiad ynghylch un ran o'r cwricwlwm. Gwahoddodd John Valentine i gyflwyno ei sylwadau a dywedodd fod Addysg Grefyddol yn cael ei gydnabod fel pwnc ar wahân a bod ACCAC wastad wedi, ac y byddai'r Adran yn parhau, i gynnig cyngor Cenedlaethol yr un fath ag ar gyfer gweddill y cwricwlwm. Ychwanegodd y byddai swyddogaeth yr awdurdodau lleol, o ran Addysg Grefyddol, yn parhau, y byddai'n cael ei gryfhau ac y byddai penderfyniad lleol yn cael ei gydnabod .
- Soniodd Mr Craigen am hunaniaeth genedlaethol, gan gydnabod penderfyniad lleol, ond gan ofyn am gylch gorchwyl ehangach yn seiliedig ar y Canllaw newydd, er mwyn targedu codi safonau ac annog gwell darpariaeth trwy:
  - Rhaglen o hyfforddiant ac arweiniad ar y Rhaglenni Astudiaeth newydd
  - Datblygu effeithiolrwydd CYSAGau, gan gynnwys monitro darpariaeth
  - Cynnwys Addysg Grefyddol yn y peilot asesu, yr un fath â phynciau eraill, a datblygu rhagor o ddefnyddiau
  - Datblygu adnodd ar lein ar gyfer cynghori a chefnogi.
- Atebodd y Gweinidog fod y mater o ddatblygiad proffesiynol athrawon wedi'i godi o'r blaen a bod ei hateb hithau'n dal yr un fath. Ni fyddai'r Gronfa Ysgolion Well yn nodi Addysg Grefyddol nac unrhyw bwnc arall fel achos arbennig a bod arian Cyngorau Dysgu Cyffredinol Cymru ar gyfer ymarfer da. Gall CYSAGau, trwy'r trefniadau cyllido lleol, hefyd wneud cyfraniad i'r Datblygiad Proffesiynol Parhaus ar gyfer Addysg Grefyddol. Roedd yr Adran hefyd yn ceisio penodi Hyrwyddwr Pedagogeg i symud y cwricwlwm tu hwnt i drafodaeth ynghylch y cynnwys a chreu mwy o gyfleoedd i ddysgu'n greadigol. Cytunodd y dylid datblygu deunydd

hyfforddiant yr un pryd a'r cwricwlwm newydd ar sail sgiliau. Nododd John Valentine Williams y dylid ceisio gweld sut y gall Addysg Grefyddol helpu gyda datblygu sgiliau ac y gellid hyfforddi yn y cyd-destun hwnnw.

4. Rôl CYSAGau yn y dyfodol o gofio efallai y bydd cydweithio rhwng Awdurdod Unedol.

(arweiniwyd gan y Tad Ieuan Wyn Jones)

- Os byddai llawer mwy o gydweithio o ran darpariaeth ar gyferdarparu a monitro addysg, ble roedd CYSAGau'n sefyll. Atebodd y Gweinidog nad oedd unrhyw gynlluniau i newid y ffiniau, felly byddai'r CYSAGau'n aros ym mob awdurdod.
- Diolchwyd i'r Gweinidog am ei hamser a'i hymatebion - roedd y Cymdeithas yn edrych ymlaen at yr ymweliad blynyddol nesaf yn 2007.